Vol. 7 | No. 1835 | Wed. Dec 23. 2020 | چهارشنبه ۳ دی ۱۳۹۹ | ۸ جمادی‌الاول ۱۴۴۲ | سال هفتم | شماره ۱۸۳۵ | ۸ صفحه | قیمت: ۳۰۰۰ تومان

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR

تعادل

نیاز اقتصاد ایران

دلار	یورو	تمام‌سکه	شاخص بورس
--	--	۱۱۶۸۱۰۰۰ تومان	۱۴۴۴۹۶۸

مرکز پژوهش‌های مجلس
وضعیت مالیات بر ارزش افزوده طلا را بررسی کرد

پیشنهاد مالیات صفر برای شمش طلا، ارزش افزوده و کارمزد

صفحه ۳

عبدالصمد خرمشاهی:
اول قانون بخوانید، بعد ازدواج کنید

تجمع منتقدان قانون حبس بدهکاران مهریه مقابل مجلس

صفحه ۸

دیوان محاسبات جزییات عملکرد بودجه ۹۸ را منتشر کرد

چانه‌زنی بر سر ۱۴۰۰ زیر سایه گذشته

با وجود گذشت حدود سه هفته از تحویل رسمی لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ به مجلس شورای اسلامی، همچنان سرنوشت طرح پیشنهادی دولت در هاله‌ای ابهام قرار دارد، تا جایی که حتی هنوز نمایندگان مجلس نظر دقیقی درباره اینکه کلیات بودجه تایید می‌شود یا نه ارایه نکرده‌اند و به این ترتیب مسیر پیش‌روی بودجه تا اسفند ماه که زمان تصویب نهایی لایحه است همچنان نامشخص است. اصلی‌ترین دلیل ابهام کارشناسان و نمایندگان مجلس درباره آنچه که دولت برای برنامه اقتصادی سال آینده ارایه کرده، وضعیت درآمدهای پیش‌بینی شده در بودجه ۱۴۰۰ است. دولت اعلام کرده که در روز ۲،۳ میلیون بشکه نفت خواهد فروخت و این ترتیب در پایان سال حدود ۲۰۰ هزار میلیارد تومان از محل درآمدهای نفتی به‌دست خواهد آورد.

صفحه ۲ را بخوانید

بانک مرکزی دستورالعمل جزییات جدید برای ورود کالا را ابلاغ کرد

رزم حسینی و همتی در جنگ بخشنامه‌ها

نامه انتقادی وزیر صمت به رییس جمهور: دستور بازنگری در این بخشنامه را صادر کنید

بانک مرکزی: این بخشنامه بر اساس مصوبه وزارت صمت صادر شده است

عکس: مهر

۶

عضو کمیسیون نظارت و حقوقی شورای شهر درباره ۳ پرونده حقوقی شهرداری به حناچی تذکر داد

ابلاغ چراغ خاموش منع تعقیب املاک نجومی

آنگونه که محمود میرلوحی، عضو شورای شهر تهران اعلام کرده، «پرونده املاک نجومی منع تعقیب خورده است و بازرسی کل کشور با اینکه ۱۰ روز وقت داشته اما ۲۲ روز بعد اعتراض کرده و دادگاه هم به واسطه فوت وقت گفته پرونده قابل رسیدگی نیست.» میرلوحی در نشست علنی دیروز شورای شهر تهران در تذکری خطاب به پیروز حناچی، شهردار تهران گفت: در بند ۱۸ ماده ۸۰ قانون تشکیل شوراها...

صفحه ۵ را بخوانید

یادداشت - ۱

دو بودجه تدوین شود

علی قنبری

یکی از بحث‌های مهمی که در لایحه بودجه ۱۴۰۰ وجود دارد، بحث تعیین نرخ ارز در محدوده ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان به منظور افزایش ارزش پول ملی است. این در حالی است که ما تجربه دلار ۴۲۰۰ تومانی را در اقتصاد داشتیم که منشأ بسیاری از مشکلات و مسائل پیش آمده در کشور بود و محلی برای توزیع رانت شد. حال با یک تصمیم اشتباه دیگر، همان دلار ۴۲۰۰ تومانی را ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان اعلام کردند. این درحالی است که قیمت واقعی دلار هم‌اکنون در بازار آزاد در محدوده ۲۵ تا ۲۶ هزار تومان قرار دارد. به عبارتی دیگر، شاهد ارز دو نرخی هستیم که همین امر زمینه را برای گسترش فساد و سوءاستفاده فراهم می‌کند. از دیدگاه من، تعیین نرخ ارز بدون در نظر گرفتن قیمت واقعی آن حتما ایجاد مشکل خواهد کرد و به هیچ عنوان سبب افزایش ارزش پول ملی نخواهد شد. از این منظر می‌توان یک نرخ ارز ثابت برای کشور در نظر گرفت اما این نرخ ارز باید نزدیک به قیمت ارز واقعی باشد. چند نرخی کردن ارز تنها سبب ایجاد رانت و فساد می‌شود که در نهایت سبب تضعیف پول ملی و اقتصاد کشور می‌شود.

ادامه در صفحه ۳

یادداشت - ۲

افزایش نقدشوندگی با حضور بازارگردان‌ها

فردین آقابزرگی

بازار سرمایه تا این لحظه حدود ۱۹۰ درصد بازدهی داشته است و طی حدود ۹ ماه گذشته یکی از بازدهی‌های مناسب نسبت به سال‌های گذشته همانند سال‌های ۱۳۹۶ یا سال ۱۳۹۷ و سال‌های رکود آنچنانی در بازار سرمایه حاکم بوده است. سال جاری به عنوان یک سال پربازده شناخته می‌شود هر چند صرفا در چهار ماهه ابتدای سال بالغ بر ۳۱۰ درصد بازدهی داشتیم اما به دلیل ریسک‌های سیاسی و اقتصادی و تنگ‌تر شدن حلقه تحریم‌های نامناسب این موارد دست به دست هم داده که در کنار بودجه بی‌رمق سال ۱۴۰۰ آثار تورمی را به وضوح نشان می‌دهد برای سالیان آینده و کسری بودجه سال ۱۳۹۹ که تا این لحظه این نوع از موضوعات باعث شده که از روش‌های مختلف همانند انتشار اوراق و تا حدودی نوسانات بازار سکه، ارز و بورس قسمت کوچکی از این کسری‌ها جبران شود و بودجه‌های عمرانی نیز به همین سبب کاهش داشته است. بورس تهران نیز بی‌تاثیر از متغیرهای اثرگذار بر وضعیت اقتصادی نیست و این بدان معناست که اگر در سه الی چهار ماهه ابتدای سال اگر بورس خلاف جهت وضعیت اقتصادی کشور حرکت می‌کرد و همه متحیر بودند که این وضعیت به کدامین دلیل پیش آمده است.

بورس در مقایسه با اقتصاد کشور وضعیت مطلوب‌تر و بهتری دارد و این روند در حقیقت با گذشت زمان، فضایی برای اشخاصی که یک خلاهایی بر می‌گردد به ساختار و ترکیب سهامداری شرکت‌ها و سهام شناور شرکت‌ها همگن نیست و بازارگردان‌های فعال و موثر حداقل در ۶ ماهه نخست سال وجود نداشت. قیمت سهام به صورت دلخواه تا حد ممکن افزایش داشت و متوسط P/E بازار سرمایه به رقم بالاترین حد ممکن خود رسید. در حال حاضر با این نوع مکانیزم بازارگردانی به نظر می‌رسد یک مغایرتی میان بازارساز و بازارگردانی در حال حاضر داریم. بازارگردان‌ها برخلاف ضوابط پذیریشی که در بورس و فرابورس وجود داشت، هر شرکتی برای ورود به بازار سهام الزام به معرفی یک بازارگردان داشت، به منظور افزایش نقدشوندگی و محدود کردن دامنه نوسان قیمت بطور طبیعی و بدون ساز و کار سازمانی. در حقیقت این خلأ شش ماه نخست سال به مرور زمان الزام و اجبار به کارگیری فعال بازارگردان‌ها را پررنگ‌تر کرد. به ترتیبی که هر چند شکل حاضر نشان می‌دهد ۵۵ هزار میلیارد تومان بنیه مالی نهادهای مالی بازارگردان‌ها است اما بخشی از این وضعیت باز می‌گردد به تفاوتی که باید قائل شد میان رکن بازارساز و رکن بازارگردانی. بازارگردانی نه صرفا برای کسب سودآوری و انتفاع در بازار یا حرکت قیمت سهم به سمت و سوی ارزش ذاتی است که صرفا نقدشوندگی و گردش معاملات را مدیریت می‌کند اما بازارسازی باعث می‌شود که قیمت سهم به جایگاه واقعی خود برسد.

با این بازارگردان‌ها در حال حاضر این نوع حاکمیت در بازار سرمایه از بین رفته است و به صورت سیستماتیک و الگوریتمی این مکانیزم شکل‌گیری می‌شود و نتیجه این موضوع به مرور زمان و با پررنگ‌ترین حضور بازارگردان‌ها که به افزایش نقدشوندگی و کمتر شدن نوسان بازار سرمایه کمک می‌کنند، مشخص می‌شود.

یادداشت - ۲

کمبود ارز اساس مشکلات است

مجید رضاحریری

نامه‌ای که درخصوص اعتراض وزیر صمت نسبت به تصمیم‌سازی‌های بانک مرکزی، اخیرا خطاب به رییس‌جمهوری نوشته شده مربوط به آخرین بخشنامه‌ای است که بانک مرکزی در حوزه مباحث تجاری و بازرگانی، صادر کرد و مدت زمان تهیه اسناد بازرسی را به ۲ ماه کاهش داد. البته این ایراد قبل از نامه وزیر صمت، برطرف شد و بانک مرکزی بخشنامه را تغییر و مفاد آن تصحیح کرد. هنوز معلوم نیست در شرایطی که بانک مرکزی بلافاصله موضوع را اصلاح کرد، چرا این نامه دیروز توسط وزارت صمت منتشر شد. در واقع بخشنامه بانک مرکزی در تاریخ ۲۲ آذرماه صادر شد و بلافاصله پس از انتشار مفاد بخشنامه، ما هم به عنوان متولی اتاق ایران و چین نامه‌ای خطاب به آقای همتی نوشتیم و در آن مشکلات بخشنامه را توضیح دادیم. به‌خصوص در رابطه با تجاری که با چینی‌ها کار می‌کنند، مساله سال نوی میلادی است که طی ده روز آینده از راه می‌رسد. پس از آن هم نوبت به سال نوی چینی‌ها در فوریه و در نهایت هم مدتی بعد سال نوی ایرانی‌ها و نوروز در ماه مارس از راه می‌رسد. مبتنی بر این وضعیت شرایط برای مدیران بانک مرکزی تشریح شد و به سرعت هم بخشنامه اصلاح و تغییر کرد. البته معنای این استدلال‌ها این نیست که مشکلی در فضای اقتصاد و مناسبات ارتباطی بین وزارتخانه‌های اقتصادی در مساله تجارت و صادرات وجود ندارد. همین که ۳ بخش مهم اقتصادی مثل وزارت صمت، وزارت جهاد کشاورزی و بانک مرکزی با هم چالش‌های جدی در حوزه اجرا دارند و در اغلب موارد نظراتی متفاوت با هم دارند، نشان می‌دهد که موضوع از مدار هماهنگی و همراهی خارج شده است. مثلا تصمیمات بانک مرکزی با انتقاد وزارت صمت مواجه می‌شود و نحوه عملکرد وزارت صمت با اعتراض و انتقادات وزارت جهاد کشاورزی است. و این چرخه همچنان ادامه دارد. وزارت صمت می‌گوید که تنها وظیفه تامین نهاده به عهده‌اش است و توزیع نهاده در حوزه اختیارات وزارت جهاد کشاورزی است. وزارت جهاد کشاورزی هم به این نکته اشاره می‌کند که مساله برآمده از چنددستگی در تصمیم‌سازی‌هاست. مجموعه این چالش‌ها نشان می‌دهد که سیاست‌گذاری‌ها در شرایط عادی اخذ نمی‌شود. چرا این چالش‌ها ایجاد شده و شرایط عادی نیست؟ همه این دعواها به دلیل بی‌پولی است. دولت نمی‌تواند نفت بفروشد و دچار کمبود ارزی است. هر سازمان، دستگاه و وزارتخانه هم از منظر خود موضوعات را ارزیابی و تحلیل می‌کند. بانک مرکزی موظف است منافع ارزی محدود کشور را اهم و فی‌الاهم کند و شرایط کشور را پیش ببرد.

ادامه در صفحه ۵

یادداشت - ۴

زمانی برای اصلاحات در بودجه

وحید شقاقی شهری

بعد از جلسه روز گذشته روحانی و قالیباف و اعلام اینکه بودجه نیاز به اصلاحات ضروری دارد، این بحث که از طریق چه نوع اصلاحاتی می‌توان شکل و شمایل بودجه را کاربردی‌تر و اصولی‌تر تصویرسازی کرد، مطرح شده است. واقع آن است که بودجه ۱۴۰۰ ایرادات بنیادین دارد. مهم‌ترین ایرادات بودجه عدم تراز بخش هزینه‌ها و درآمدهای بودجه است. به عبارتی هزینه‌ها کاملا واقعی و الزام‌آور است، اما درآمدها بر اساس حدسیات و احتمالات پیش‌بینی شده است. از این نظر کسری بودجه لایحه، کاملا نمایان است و عدد این کسری هم عدد بالایی است. برخی تحلیل‌ها حاکی از آن است که بیش از ۵۰ درصد لایحه بودجه با کسری همراه خواهد بود. در بخش‌هایی چون صادرات و فروش نفت؛ تحقق مالیات پیش‌بینی شده، فروش اوراق بدهی، فروش اوراق سلف نفتی و... این ابهامات کاملا هویداست. بنابراین بخش درآمدی بودجه، واقعا امکان تحقق ندارد. از این نظر کسری بودجه بیش از ۵۰ درصدی موجب می‌شود که اقتصاد ایران در معرض یک شوک تورمی جدی قرار داشته باشد.

ادامه در صفحه ۳

یادداشت - ۵

تمرکز بر لنگر اسمی تورم

حسن حیدری

نرخ بهره کوتاه‌مدت در کنار انعطاف‌پذیری و کنترل نرخ ارز، شناور بودن نرخ سود بانکی و تعیین لنگر اسمی برای تورم از جمله موضوعاتی است که به بانک مرکزی در کنترل تورم کمک می‌کند. براساس برخی تعاریف به تورم بیش از ۵۰ درصد مفهوم ابرتورم اطلاق می‌شود و تورم موجود در کشور فاصله زیادی با ابرتورم دارد. براساس تجربه تاریخی ایران از تورم که همواره در اقتصاد وجود داشته است، اکنون تورم بالا در کشور دیده می‌شود. رشد شاخص قیمت ماهانه کالاها در ماه‌های اخیر بارشد همراه بوده است، در مقایسه با سابقه تاریخی نرخ‌های تورم اکنون اقتصاد کشور درگیر در نرخ‌های بالایی از تورم است، اما به تعاریف ابرتورم نرسیده است. زمانی ابرتورم در اقتصاد به وجود می‌آید که دولت بخواهد کسری بودجه خود را با استقراض از بانک مرکزی تامین کند که در نهایت با افزایش پایه پولی منجر به خلق نقدینگی جدید و تورم بیشتر خواهد شد. درباره اقدامات بانک مرکزی برای کنترل تورم از جمله جلوگیری از انتشار اسکناس و استقراض دولت از بانک مرکزی باید توجه داشت که...

ادامه در صفحه ۵

یادداشت - ۶

سازوکار اصلاح نارسایی‌های بودجه

جعفر قادری

بعد از آغاز رسمی بررسی‌های بودجه در کمیسیون تلفیق بسیاری از مخاطبان، فعالان اقتصادی و رسانه‌ها به دنبال داده‌های اطلاعاتی هستند که از طریق آن بتوانند، تصویری از سرنوشت بودجه در کمیسیون تلفیق و پس از آن صحن علنی مجلس به دست آورند. روند بررسی‌های بودجه سالیان گذشته حاکی از آن است که با توجه به بررسی بودجه به صورت یک شوری، سرنوشت بودجه به طور مستقیم به نحوه کنشگری کمیسیون تلفیق و بررسی محتوایی بودجه در کمیسیون تلفیق بستگی دارد. باید ببینیم آیا کمیسیون تلفیق بودجه را رد می‌کند یا اینکه رای به تصویب بودجه می‌دهد. در حالت اول چنانچه کمیسیون تلفیق بودجه را رد کند، بودجه به صحن می‌آید و صحن هم بدون شک بودجه را رد خواهد کرد تا بعد از بازگشت به دولت و اصلاحات لازم دوباره در مسیر ارزیابی و تصویب قرار بگیرد. به عبارت ساده‌تر ردشدن کلیات بودجه توسط کمیسیون تلفیق دیگر شانسی را برای تایید کلیات بودجه در صحن باقی نمی‌گذارد. اما چنانچه کمیسیون تلفیق، کلیات بودجه را تایید کند یا این تایید همراه با انجام اصلاحات لازم بوده است و...

ادامه در صفحه ۵

یادداشت - ۷

زیرساخت‌های فرهنگی را برای فرزندآوری درست کنید

امان‌الله قرایی

طرح‌های تشویق برای فرزندآوری تنها مختص به ایران نیست، این مساله خیلی خوب است که مجلس به دنبال راه چاره‌ای برای حل معضل پیر شدن جمعیت کشور است، اما باید به این مهم توجه کنیم که تنها اینگونه طرح‌ها نمی‌تواند افراد را به فرزندآوری تشویق کند. زمانی بسیاری از دختران جوان ما در دانشگاه‌ها درس تنظیم خانواده را خوانده‌اند و با این ذهنیت زندگی کرده‌اند، به همین خاطر اگر می‌خواهیم آنها را تشویق به فرزندآوری کنیم باید راهکارهای دیگری را مد نظر قرار بدهیم، در درجه اول باید گام‌های فرهنگی برداریم، همان‌طور که زمانی با درس تنظیم خانواده از افزایش بی‌رویه جمعیت جلوگیری کردیم حالا هم باید با کارهای فرهنگی که مناسب هستند زنان جوان را تشویق به باروری کنیم. نمی‌توانیم با وعده دادن پول و وام به این خواسته خود برسیم. تا زمانی که دولت و دیگر دست‌اندرکاران قبول نکنند که زیرساخت‌های جامعه برای افزایش جمعیت مناسب نیست و فکری به حال این مشکل نکنند ما نمی‌توانیم از هیچ طریقی افراد را تشویق به این کار بکنیم.

ادامه در صفحه ۸

گزارش روز

فرشاد مومنی در نشست موسسه دین و اقتصاد:

دعوا بر سر سهم بیشتر از بودجه

«نباید با ظاهرسازی فرصت‌ها را از کشور دریغ کنیم.» این عباراتی است که استاد اقتصاد دانشگاه علامه با استفاده از آنها تلاش می‌کند تصویری از وضعیت اقتصادی کشور و برخی تحرکات افراطی ارایه کند؛ تحرکاتی که هیچ نسبتی با منافع ملی کشور و بحث توسعه پایدار ندارد و بیشتر رویکردهای گروهی و جناحی را پاسخ می‌دهد. نشست روز گذشته رییس‌جمهوری و رییس مجلس در شرایطی در خصوص اصلاح بودجه برگزار شد که برخی تحلیلگران معتقدند، صحبت از ایجاد اصلاحات ساختاری در بودجه در شرایط فعلی بیشتر از اینکه مبتنی بر واقعیات و مفاهیم عینی باشد بر اساس رویکردهای احساسی و پوپولیستی مطرح می‌شود. در همین خصوص فرشاد مومنی استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی با بررسی دقیق ابعاد و زوایای بودجه و نسبت آن با توسعه پایدار کشور تلاش می‌کند تا تصویری از مهم‌ترین خروجی بودجه ارایه کند. مومنی اما با اشاره به اینکه چنانچه تصمیمات عاجلی برای بهبود شاخص‌های کلی بودجه گرفته نشود می‌گوید اقتصاد ایران سال آینده با بحران شدیدتر بیکاری و تورم روبه‌رو خواهد شد. فرشاد مومنی استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی که در یک نشست مجازی از طریق صفحه اینستاگرام موسسه دین و اقتصاد، در نقد بودجه ۱۴۰۰ سخن می‌گفت، تأکید کرد: زمانی که ما زیاده‌روی‌های افراطی در بزرگنمایی ارقام درآمدی و بی‌رغبتی افراطی‌تر در حفظ ساختار هزینه‌ای ناکارآمد و پرفساد و فسادپذیر را کنار هم می‌گذاریم با اطمینان اعلام می‌کنیم تورم سال آینده بیش از دو برابر رقمی هست که اینها مطرح می‌کنند اگر به حول و حوش سه برابر نرسد. وی گفت: اما وقتی که شما می‌گویید می‌خواهیم ۲۲ درصد تورم ایجاد کنیم و برآوردها این است که تورم قطعاً بین دو تا سه برابر خواهد شد، چه نتیجه‌ای حاصل می‌شود؟ به ویژه هنگامی که دستگاه‌های رسمی گزارش می‌دهند، نرخ بیکاری در شرایط کرونا و تحریم‌های بازگشته کاهش پیدا کرده است و مرکز پژوهش‌های مجلس گزارش می‌دهد بیکاری واقعی حول و حوش ۱۲ درصدی که می‌گویید نیست بیش از ۲۵ درصد است. و زمانی که گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مجلس منتشر می‌شود کارشناسان مستقل نشان می‌دهند اگر منطق توسعه را ارزیابی کنیم، سطح بیکاری واقعی بالای ۴۰ درصد است. مومنی ادامه داد: شما می‌خواهید با افزایش فلاکت در جامعه امنیت حقوق مالکیت برقرار کنید؟ اگر نرخ تورم نقطه به نقطه آبان ماه را با نرخی که مرکز پژوهش‌های مجلس به عنوان بیکاری واقعی مطرح کرده با همدیگر جمع کنید، شاخص فلاکت از ۷۰ درصد عبور می‌کند. شما می‌خواهید با استاندارد شاخص فلاکت بالای ۷۰ درصد، امنیت اجتماعی و سیاسی، اقتصادی و ملی را برای اینکه مردم توسعه‌خواهانه فعالیت کنند عینیت ببخشید؟ اینها چیزهای کلیدی و راهبردی هستند! این صاحب‌نظر اقتصاد توسعه گفت: اگر قرار بر این باشد مبنای و معیار را ملاحظه‌های کارشناسی قرار دهیم، مجلس و مرکز پژوهش‌های مجلس باید بر مبنای استانداردهایی مطالبه گزارش و پاسخگویی کند که تلقی بودجه در سطح خرد و تلقی بودجه به مثابه سند دخل و خرجی که می‌خواهد کارایی و بهینگی را برای یک ابرسازمان را نشان دهد و تلقی بودجه به مثابه مهم‌ترین ابزار حکومت برای تحقق اهداف کلان و...

ادامه در صفحه ۷

سیاست

افزایش ۵،۲ برابری تولید از میادین گازی پارس جنوبی

معاون اول رییس جمهور با اشاره به گزارش آماری وزارت نفت در اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی با هدف توسعه صنعت پالایش نفت خام و میعانات، این اقدامات را ارزنده و ماندگار در تاریخ کشور توصیف کرد. اسحاق جهانگیری در همایش گزارش مکتوب وزیر نفت مبنی بر تمرکز این وزارتخانه بر بند ۱۵ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و اجرای زنجیره‌ای از فعالیت‌های توسعه‌ای، ضمن قدردانی از مهندس زنگنه و همکارانش، از وزیر نفت خواست این دستاوردها به نحو مطلوب به اطلاع مردم رسانده شود. متن همایش معاون اول رییس جمهور به شرح زیر است: «جناب آقای مهندس زنگنه نیاز به توضیح نیست. ارقام به خوبی سخن می گویند. صمیمانه از زحمات جنابعالی و همکاران ارجمندتان سپاسگزارم. این اقدامات ارزنده در تاریخ کشور ماندگار خواهد شد. به نحو مطلوب به اطلاع عموم برسد.» بر اساس گزارش وزیر نفت، این وزارتخانه با تمرکز بر بند «۱۵» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، زنجیره‌ای از فعالیت‌های توسعه‌ای را به منظور افزایش ارزش افزوده در صنعت نفت، توسعه ظرفیت تولید و بهبود کیفیت فرآورده‌های نفتی کشور و نیز بالا بردن میزان صادرات فرآورده‌های نفتی کشور سامان داده است که به اتکای این فعالیت‌ها، ظرفیت تولیدات پالایشی کشور از ۱،۸ میلیون بشکه در روز در سال ۱۳۹۱ به حدود ۲/۲ میلیون بشکه در روز رسیده و در نتیجه آن تولید بنزین و نفت گاز کشور به ترتیب از ۴۹،۸ و ۹۴ میلیون لیتر در روز در سال ۱۳۹۱ به ۱۰۷ و ۱۱۳ میلیون لیتر در روز در سال ۱۳۹۸ رسیده است. همچنین با اقدامات صورت گرفته برای بهبود کیفیت فرآورده‌های تولیدی پالایشگاه‌ها، ظرفیت تولید بنزین با کیفیت یورو ۴ و ۵ کشور از صفر در سال ۱۳۹۱ به بیش از ۷۶ میلیون لیتر در روز در سال ۱۳۹۸ رسیده است. در ادامه گزارش وزیر نفت تصریح شده است که در نتیجه اقدامات فوق و با افزایش بیش از ۲،۵ برابری تولید از میدان مشترک گازی پارس جنوبی و نیز توسعه گازرسانی در کشور که منجر به آزادسازی حجم قابل توجهی فرآورده مایع در کشور شده، صادرات فرآورده‌های نفتی کشور با افزایش ۴ برابری از ۵،۹ میلیون تن در سال ۱۳۹۱ به حدود ۲۳ میلیون تن در سال ۱۳۹۸ رسیده است. در ادامه این گزارش آمده است؛ به منظور ریل گذاری برای آینده صنعت پالایش نفت کشور، این وزارتخانه پس از بررسی گزینه‌های متعدد مصرف آتی انواع سوخت در کشور با مفروضات مختلف و نتایج حاصله از محاسبات مدل‌های ریاضی، «سند تأمین انرژی بخش حمل و نقل کشور تا افق ۱۴۲۰ با تأکید بر کارایی/بهینه‌سازی مصرف سوخت» را تدوین و به تصویب شورای عالی انرژی کشور رسانده است. بر اساس این سند کف ظرفیت تولید مستمر بنزین کشور در مقاطع زمانی تا افق ۱۴۲۰ که باید با بهینه‌سازی (Upgrading) پالایشگاه‌های موجود و ساخت پالایشگاه‌های جدید تحقق یابد، تعیین و به شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران برای اجرا ابلاغ شده است. در این ابلاغیه فرض بر این بوده که نیاز بلندمدت داخلی به فرآورده‌های نفتی تأمین شود و بر حمایت از هر گونه سرمایه‌گذاری برای ایجاد ظرفیت‌های پالایشی مازاد بر این کف، با هدف صادرات انواع فرآورده‌های نفتی تأکید شده است.

اروپا از ورود بر جام به موضوعات موشکی دست کشیده است

نشریه فایننشال تایمز در گزارشی تحلیلی نوشت که طرف‌های اروپایی بر جام از اصرار خود برای گسترش این توافق به موضوعات سیاست‌های منطقه‌ای و برنامه موشکی ایران دست کشیده‌اند و اولویت کنونی شان احیاء توافق است. به نوشته روزنامه فایننشال تایمز، قدرت‌های اروپایی از پیشنهاد جو بایدن (رییس جمهور منتخب امریکا) در خصوص بازگشت ایالات متحده به توافق هسته‌ای با ایران به شکل فعلی، پشتیبانی کرده و در حال حاضر از اصرار بحث برانگیز خود برای گسترش این توافق به موضوعات سیاست‌های منطقه‌ای و موشکی ایران دست کشیده‌اند. آلمان، فرانسه و انگلیس همراه با سایر امضاکنندگان توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ یعنی چین، روسیه و ایران متعهد شدند که بازگشت مجدد و احتمالی واشنگتن به این توافق را به شکل مثبت برداشت کنند. این رویکرد که احتمالا متحدان خاورمیانه‌ای ایالات متحده را ناامید می کند، زمینه را برای دولت آینده امریکا به ریاست جو بایدن فراهم می سازد تا پس از روی کار آمدن در ماه آینده (میلادی) استراتژی خود را (در این زمینه) ارایه دهد. این روزنامه در ادامه نوشت: در بیانیه وزیران امور خارجه کشورهای عضو برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) پس از جلسه مجازی روز دوشنبه آمده است که وزیران دورنمای بازگشت محتمل ایالات متحده به برجام را مورد توجه قرار دادند و بر آمادگی خود برای پرداختن به این موضوع با نگاهی مثبت و در یک تلاش مشترک تاکید داشتند. بایدن پیشتر گفته است که بهترین راه فوری برای دستیابی به ثبات در منطقه و چشم‌انداز برای حصول توافقاتی دیگر، بازگشت به توافق ۲۰۱۵ است. وی در ماه جاری (میلادی) در مصاحبه با نیویورک تایمز نیز خاطرنشان کرد که بهترین راه برای حصول یک ثبات نسبی، تعامل با برنامه هسته‌ای است. به نوشته فایننشال تایمز، بیانیه روز دوشنبه نشان می دهد که اولویت طرف‌های اروپایی بر جام، تمرکز روی بازگشت کامل ایران به اجرای کامل تعهدات هسته‌ای‌اش ذیل این توافق و آغاز رایزنی با دولت بایدن است. این کشورها اگرچه با موضع دولت ترامپ در خصوص سیاست‌های منطقه‌ای ایران هم‌نظر هستند اما با تصمیم او برای خروج یک جانبه از برجام مخالف بوده‌اند. سعید خطیب زاده، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران روز دوشنبه گفت که موضع کشورش کاملا روشن است؛ ما درباره برجام مجددا مذاکره‌ای نخواهیم کرد. حسن روحانی، رییس جمهور ایران نیز هفته گذشته به صراحت اظهار داشت که اگر واشنگتن به توافق برگردد و تحریم‌ها را لغو کند، دولت وی بلافاصله به انطباق کامل با برجام بازمی گردد.

دیوان محاسبات جزییات عملکرد بودجه ۹۸ را منتشر کرد

چانه‌زنی بر سر ۱۴۰۰ زیر سایه گذشته

با وجود گذشت حدود سه هفته از تحویل رسمی لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ به مجلس شورای اسلامی، همچنان سرنوشت طرح پیشنهادی دولت در هاله‌ای ابهام قرار دارد، تا جایی که حتی هنوز نمایندگان مجلس نظر دقیقی درباره اینکه کلیات بودجه تایید می‌شود یا نه ارایه نکرده‌اند و به این ترتیب مسیر پیش روی بودجه تا اسفندماه که زمان تصویب نهایی لایحه است همچنان نامشخص است. اصلی ترین دلیل ابهام کارشناسان و نمایندگان مجلس درباره آنچه که دولت برای برنامه اقتصادی سال آینده ارایه کرده، وضعیت درآمدهای پیش‌بینی شده در بودجه ۱۴۰۰ است. دولت اعلام کرده که در روز ۲،۳ میلیون بشکه نفت خواهد فروخت و این ترتیب در پایان سال حدود ۲۰۰ هزار میلیارد تومان از محل درآمدهای نفتی به دست خواهد آورد. این در حالی است که در دو سال گذشته تحت تاثیر تحریم‌های امریکا، میزان فروش نفت دولت به شدت پایین آمده و همین موضوع تاثیر خود را بر عملکرد بودجه نیز گذاشته است. دولت در بودجه سال جاری، پیش‌بینی کرده بود به شکل روزانه یک میلیون بشکه نفت با قیمت ۵۰ دلار بفروشد اما در عمل با تداوم تحریم‌ها در برخی ماه‌های سال، به ۲۰۰ هزار بشکه نیز رسید و با شیوع کرونا، قیمت جهانی نفت نیز بسیار پایین‌تر از ۵۰ دلار شد. هرچند آمار عملکرد شش ماهه ابتدایی امسال نشان می‌دهد که رشد بخش نفت مثبت شده و احتمالا پس از ارایه جزییات عملکرد مشخص می‌شود که نفت چگونه به رشد مثبت رسیده اما همچنان هدف گذاری لایحه ۱۴۰۰ بسیار بلندپروازانه به حساب می‌آید. دولت در روزهای گذشته رسما مشخص کرد که دلیل افزایش فروش نفت، خوشبینی به لغو یا کاهش تحریم‌ها پس از روی کار آمدن جو بایدن بوده است. رییس جمهور جدید امریکا که از ابتدای بهمن کار خود را آغاز خواهد کرد، وعده داده که به برجام باز می گردد و هرچند در این مسیر اما و اگرهای فراوانی باقی مانده اما دولت روحانی امید بسته که این وعده اجرایی شود. در کنار آن با توجه به دست یابی چند کشور به واکسن کرونا و کار بر روی واکسن ایرانی، دولت امیدوار است در سال آینده سایه سنگین این ویروس قدری کنار برود و به دنبال آن امکان ایجاد رونق اقتصادی بیش از پیش فراهم شود. هرچند در این مسیر نیز هنوز گمانه زنی‌های فراوانی باقی مانده است. با این وجود، دولت باید برای عبور دادن بودجه خود از سد مجلس، همکاری‌های جدیدی را با نمایندگان مجلس آغاز کند که با توجه به اختلاف‌های سیاسی میان این دو قوه قدری دشوار است، با این وجود صحبت‌های روز گذشته رییس جمهور نشان می‌دهد که دولت امیدوار است همکاری‌هایی جدید با بهارستان کلید بخورد. رییس جمهور کاهش فشار اقتصادی بر مردم، تامین منابع لازم برای ارایه خدمات و بهبود اقتصاد کشور را در تنظیم بودجه اولین موضوع مورد توجه خواند و گفت: در بودجه ۱۴۰۰، با توجه به واقعیت‌های پیش رو هم منابع لازم برای سرمایه گذاری‌های عمرانی دیده شده و هم برای حمایت از اقشار کم درآمد، اعتبار لازم در نظر گرفته شده است. حسن روحانی روز سه‌شنبه در یکصد و نودمین جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، با اشاره به اختصاص بخشی از درآمدهای احتمالی نفت برای امور زیرساختی و حمایت اجتماعی، افزود: در بخش زیرساخت‌های اقتصادی هم، هدف ایجاد اشتغال‌های کوچک و متوسط و اجرای پروژه‌های بزرگ است. روحانی با بیان اینکه در بخش حقوق کارمندان تلاش بر این خواهد بود که همچون سال‌های گذشته تورم جبران شود، اظهار داشت: دولت در حد توان و امکانات و با در نظر گرفتن همه جوانب و بررسی کارشناسانه، سعی خواهد کرد تا نظرات اصلاحی مجلس را با حفظ شاکله کلی بودجه لحاظ کند. در کنار این صحبت، یکی از نمایندگان مجلس نیز روز گذشته خبر از برگزاری یک جلسه مهم در مسیر تصویب بودجه داد. رحیم زارع گفته: آقای قالیباف رییس مجلس شورای اسلامی به آقای روحانی پیشنهاد دادند که نشست مشترکی در مورد لایحه بودجه داشته باشند در همین راستا رییس مجلس شورای اسلامی امروز سه‌شنبه برای دیدار با رییس جمهور به پاستور می‌رود تا در نشست مشترک روسای دو قوه، مسائلی درباره لایحه بودجه ۱۴۰۰ مطرح شود. به گفته وی این نشست در راستای منویات مقام معظم رهبری در مورد اصلاح ساختار بودجه خواهد بود.

هدف‌های محقق نشده در بودجه ۹۸

در کنار آنچه که می‌توان از آینده اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ پیش‌بینی کرد، بررسی عملکرد بودجه در سال‌های گذشته نیز نشان خواهد داد که تا چه حد می‌توان به عملیاتی شدن پیشنهادهای دولت در لایحه سال آینده امیدوار بود. دیوان محاسبات کل کشور به عنوان اصلی‌ترین نهاد بررسی کننده بودجه در کشور، در جدیدترین گزارش خود به عملکرد بودجه در سال ۹۸ پرداخته است، گزارشی که نشان می‌دهد با وجود پیگیری برخی طرح‌ها، بخش مهمی از احکام و اهداف بودجه به‌طور کامل محقق نشده‌اند. بر اساس گزارش این نهاد نظارتی، در بودجه ۸، ۱۶۲ حکم تکلیفی وجود داشته که از میان آنها، ۴۶ حکم بطور کامل و ۸۹ حکم به شکل ناقص اجرایی شده و ۲۷ حکم اساسا عملکردی نداشته‌اند. در میان احکام بودجه، ۱۵۹ حکم مربوط به لایحه دولت و ۱۱۵ حکم بر اساس پیشنهادهای نمایندگان مجلس نهایی شده است. دولت در احکام پیشنهادی خود ۴۰ درصد را بطور کامل و ۳۵ درصد را به شکل ناقص انجام داده و ۲۴ درصد احکام اساسا اجرایی نشده‌اند. در میان احکام پیشنهادی مجلس نیز ۲۶ درصد احکام بطور کامل و ۵۰ درصد احکام به شکل ناقص اجرایی شده و ۲۳ درصد از احکام هیچ عملکردی نداشته‌اند. در بندها و تبصره‌های بودجه نیز که عدد آنها به ۲۷۴ می‌رسد، ۹۴ بند به شکل کامل و ۱۱۴ بند به شکل ناقص اجرایی شده و دولت ۲۴ درصد از بندها و تبصره‌ها را اساسا اجرایی نکرده است. در عملکرد کلی بودجه نیز تفاوت‌ها زیاد است. در حوزه درآمدهای مالیاتی، تحقق بیش از ۹۳ درصدی به ثبت رسیده و درآمد حاصل از مالکیت ۸۶ و درآمد حاصل از فروش کالا و خدمات ۸۵ درصد تحقق یافته است. در حوزه درآمدهای نفتی اما تنها ۳۰ درصد از پیش‌بینی‌ها محقق شده و واگذاری اموال منقول و غیرمنقول تنها ۱۰ درصد تحقق داشته است. عدم تحقق بودجه در ابعاد مختلف باعث شده، نمایندگان مجلس نسبت به تصویب لایحه سال آینده سختگیری بیشتری داشته باشند. الیاس نادران - رییس کمیسیون تلفیق مجلس - گفته: آنچه دولت به عنوان لایحه بودجه تقدیم مجلس کرده به همه چیز غیر از بودجه شبیه است. اصلاح ساختار بودجه، کاهش وابستگی به نفت، شفاف کردن منابع و مصارف، حداقل کردن کسری بودجه، رسیدگی و تقویت افراد و مراکزی که متاسفانه به دلیل عدم دسترسی به نهادهای حکومتی محروم مانده‌اند، رفع آسیب‌های اجتماعی از طریق تامین مالی توسط دولت و انضباط مالی دولت چارچوبی است که بررسی‌های کمیسیون تلفیق بودجه را ملزم خواهد کرد. وی یادآور شد: صادرات یک میلیون به دو میلیون و ۳۰۰ هزار برای سهم دولت از نفت به صورت معجزه آسایی جهش کرد اما جهش تولید قطعا نبود، اینکه این جهش از کجا آمده محل بحث است. دست اندازی به صندوق توسعه ملی، انتشار اوراق سلف نفتی، برداشت از منابع ناشی از تغییر نرخ تسعیر ارز و افزایش پایه پولی که آثار تورمی آنها وحشتناک است حتما در کمیسیون تلفیق بودجه مورد بررسی قرار خواهد گرفت. بر اساس آنچه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ تنظیم شده، این لایحه بودجه کشوری در حال جنگ اقتصادی و برای دفاع از منافع ملی نیست، این بودجه برای فروپاشی است. به همین دلیل مکلفیم تمام ساختارها و آنچه که در این بودجه محل تردید، شبهه، پنهان کاری و متاسفانه غیرشفاف بودن منابع است را مورد بررسی قرار دهیم و افشا کنیم، هرچند سقف بودجه از ۸۴۱ هزار میلیارد تومان به هزار و ۵۰۰ هزار میلیارد تومان افزایش پیدا کند. انتقادهای جدی رییس کمیسیون تلفیق نشان می‌دهد که مجلس به راحتی قرار نیست به طرح دولت تاییدیه بدهد و در این بستر، دو ماه آینده، از نظر تعامل مجلس و دولت سخت و دشوار می‌شود. هرچند به نظر می‌رسد دولت قدری از مواضع خود عقب‌نشینی کرده و برگزاری جلسات مشترک می‌تواند به نزدیک شدن نظرها کمک کند اما آنچه که قطعی است، عدم تحقق بخش مهمی از بودجه در سال‌های گذشته است و از این رو باید دید آنچه برای ۱۴۰۰ در نظر گرفته می‌شود تا چه میزان امکان تحقق خواهد داشت.

ربیعی:

نپیوستن به اف‌ای‌تی‌اف اثرات خود را نشان خواهد داد

سخنگوی دولت با تایید ضمنی برخی اظهارات درباره تاثیر نپیوستن به FATF بر خرید واکسن کرونا و ضرورت پیوستن به FATF، گفت: امیدواریم در مجمع تشخیص مصلحت نظام در این زمینه بحث کنیم و آنچه که به مصلحت کشور است را بتوانیم تأمین کنیم. ربیعی درباره برنامه دولت برای خرید واکسن کرونا و زمان آغاز واکسیناسیون عمومی گفت: خرید واکسن هم در جلسات ستاد کرونا و هم در جلسات هیات دولت در حال پیگیری است. مسوولان وزارت بهداشت در هماهنگی کامل با سایر دستگاه‌های مربوطه تمام تلاش خود را از همان ابتدا، اقدامات لازم برای خرید واکسن را انجام می‌دهند. وی با تاکید بر اینکه قرارداد با سازمان بهداشت جهانی پابرجاست گفت: بخشی از علت اینکه به سرانجام نرسید واقعا ناشی از فشارهای تحریم و از طرف دیگر مشکلات انتقال پول بود. پولی که باید به سازمان بهداشت جهانی پرداخت می‌شد در انتقال آن مشکل ایجاد کردند. اما ما قراردادمان با سازمان بهداشتی پابرجا است. اخیرا هم تصمیم گرفتیم به هر ترتیبی که شده این خرید را حتی با ریسک پرداخت بالای پول انجام دهیم. وی ادامه داد: البته ما فقط به سازمان بهداشت جهانی اکتفا نکردیم و با شرکت‌های مختلف هم مذاکرات و تفاهماتی صورت گرفته است و حتی همکاران ما در وزارت بهداشت و بخش خصوصی که مجوز واردات دارند در این زمینه فراخوان دادند و در کنار آن تولیدات داخلی را دنبال می‌کنیم. سخنگوی دولت سپس گفت: در حال حاضر واکسن ساخت ستاد اجرایی به تست انسانی رسیده است. موسسه رازی هم در مرحله خوبی در این زمینه است. یکی از شرکت‌های دانش بنیان نیز در این زمینه به خوبی در این زمینه مشغول است. از جاهای مختلفی در مورد ساختن واکسن و تست واکسن وارد فاز انسانی می‌شویم و امیدواریم که این مرحله هم با موفقیت طی شود و هرچه سریع‌تر واکسن کرونای داخل را هم داشته باشیم. درباره خرید خارجی هم تمهیداتی صورت گرفته است و اجازه دهید وزارت بهداشت دقیقتر اعلام نظر کند. ربیعی افزود: این فقط مربوط به واکسن‌های شرکت فایزر بوده است که دمای ۸۰ درجه نیاز داشته است و وزیر راه در جلسه هیات دولت اعلام کرد که هواپیما برای انتقال آن تمهید شده است. اما این دما برای سایر واکسن‌ها نیست. وی خاطرنشان کرد: مردم بدانند که برای خرید واکسن، پول و ارز آن تمهید شده است و ما مشکلی از این نظر نداشتیم. مشکل موانع انتقال پول بوده است که راه‌هایی برای آن پیدا شده است قطعا ما به زودی خرید واکسن‌های تولید شده در خارج را و هم تولیدات داخلی را دنبال خواهیم کرد و دولت از هیچ تلاشی در این زمینه فروگذار نکرده است و این را یک مساله ملی می‌داند. ربیعی درباره اظهارات اخیر علی مطهری درباره خرید واکسن کرونا و ارتباط آن با FATF نیز گفت: در مورد واکسن قبلاً همکاران من در وزارت بهداشت توضیحات مفصلی ارایه دادند، در مورد انتقال پول بنابر قوانین تحریم و قواعد FATF چندین مرحله انتقال پول با مشکل مواجه شد و با موانعی رو به رو بودیم. بطور کلی نپیوستن به FATF آثار خود را نشان خواهد داد قبلا نیز دولت دیدگاه خود را در این زمینه اعلام کرده بود. وی اضافه کرد: امیدواریم در مجمع تشخیص مصلحت نظام در این زمینه بحث کنیم و آنچه که به مصلحت کشور است را بتوانیم تأمین کنیم. ربیعی همچنین در خصوص ارقام در نظر گرفته شده در لایحه بودجه ۱۴۰۰ نیز تصریح کرد: بودجه بر اساس واقعیت‌های اقتصادی و اجتماعی جامعه طراحی شده است. این سخن درستی نیست که اصلاحات ساختاری مدنظر قرار نگرفته است؛ کوچک کردن دولت و کاهش بودجه جاری و بودجه مبتنی بر عملکرد و کم کردن فشار تحریم بر زندگی مردم و قرار دادن هشت میلیارد دلار برای حمایت از زندگی روزمره مردم و تصمیمات دیگری بر تداوم حمایت معیشتی از موضوعاتی بودند که رهبر به آن تاکید کردند. سخنگوی دولت تاکید کرد: ارقام پیش‌بینی شده در لایحه بودجه بر اساس واقعیت پیش رو در نظر گرفته شده است، حق هر گونه اعمال نظر و اصلاح برای مجلس محفوظ است و دولت به لحاظ بحث کارشناسی با مجلس همراهی خواهد کرد و از تمام توان کارشناسی خود دریغ نخواهد کرد. امیدواریم در نهایت هزینه‌های دولت افزایش پیدا نکند. وی اظهار کرد: در همین راستا امروز بعد از ظهر به منظور هم‌اندیشی جلسه مشترکی بین رییس مجلس و تعدادی از نمایندگان و برخی از اعضای دولت برگزار خواهد شد؛ این جلسه را میمون و مبارک می‌دانیم و امیدواریم که کلیات بودجه تغییر نکند.

قالیباف:

ضعف مدیریت مسبب مشکلات اقتصادی کشور است

رییس مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه مشکل کشور نبود پول و امکانات نیست، ضعف مدیریت را مهم‌ترین مشکل در این زمینه عنوان کرد. محمدباقر قالیباف ضمن قدردانی از مجاهدت‌های صورت گرفته در مجموعه ستاد اجرایی فرمان امام (ره)، گفت: فعالیت این عزیزان را در میدان یعنی در مناطق مختلف و مناطق محروم کشور چه در حوادث رخ داده در اقصی نقاط کشور و چه در توسعه کشور با یک تلاش جهادی، علمی و کاربردی با همان فرهنگ دوران دفاع مقدس دیده‌ام و امیدوارم خداوند به شما توفیق دهد این روند را ادامه دهید. رییس مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه اساس کار به ویژه باید برای نیازمندان، محرومان و مستضعفانی باشد که صداوداد آنها به کسی نمی‌رسد، افزود: امیدوارم خداوند به شما توفیق دهد که در این مجموعه به نام امام خمینی (ره) به این عزیزان یاری رسانید. قالیباف با اشاره به تاکیدات اخیر رهبر معظم انقلاب در خصوص مساله رفع و خنثی‌سازی تحریم‌ها، عنوان کرد: حضرت آقا نکته بسیار دقیق و عمیقی را بیان کردند که اگر گوش شنوا و قلب در گرو فرهنگ اهل بیت و قرآن باشد از این سخن ایشان لحظه‌ای غفلت نخواهیم کرد، ایشان تاکید داشتند که ما دو بحث رفع تحریم و خنثی‌سازی تحریم را پیش رو داریم که مبنا و اساس برای ما در کشور خنثی‌سازی تحریم‌ها است که حتی خنثی‌سازی تحریم راه را نیز برای رفع تحریم باز خواهد کرد. وی مجموعه نمایشگاه دستاوردهای ستاد اجرایی فرمان امام (ره) را مصداق عینی مساله خنثی‌سازی تحریم‌ها دانست و تصریح کرد: این مصداق عینی بیانگر این است که چطور می‌توان در زمینه خنثی‌سازی تحریم‌ها گام برداشت. در همین زمینه شیوع ویروس کرونا شاهد بودیم که از تولید ماسک تا مرحله تست واکسن مربوط به حوزه انسانی اقدامات مهمی صورت گرفته است. قالیباف تاکید کرد: بنابراین اگر معتقد به سنت‌های الهی باشیم و همان باوری که انقلاب را به پیروزی رساند و دوران دفاع مقدس را با دست خالی با موفقیت پشت سر گذاشتیم، امروز نیز با همین باورها می‌توانیم بر مشکلات فائق آییم و اثر تحریم را خنثی کنیم. رییس قوه مقننه کشور مردم باوری را یکی دیگر از راهکارهای خنثی‌سازی تحریم برشمرد و تصریح کرد: ما امروز در مجلس متمرکز بر ۴ رویکرد شفاف‌سازی، هوشمندسازی، مردمی‌سازی و کارآمدسازی هستیم و این شاخصه‌ها در تمامی پروژه‌های مورد بازدید امروز دیده می‌شد. وی با بیان اینکه سهم مردم در اجرای پروژه‌ها بیشتر از سهم ستاد اجرایی است، افزود: حتی سرمایه نیز در این پروژه‌ها توسط خود مردم صورت می‌گیرد البته موضوع اول در مدیریت برای ما پول نیست بلکه موضوع اول خود مردم و نیروی انسانی است. قالیباف ادامه داد: این نیروی انسانی است که خلاقیت را با خود می‌آورد ولی امروز اقشار قابل توجهی از مجموعه‌های اجرایی ما فاصله زیادی با این فرهنگ دارند و این فاصله نسبت با انقلاب اسلامی و فرهنگ ایرانی، شجاعت ایرانی، خلاقیت ایرانی و فرهنگ ایرانی ندارد. رییس مجلس شورای اسلامی یکی از ایرادات در این حوزه را دیوان سالاری که هیچ نسبتی با انقلاب اسلامی ندارد، دانست و تصریح کرد: امروز اگر به مجموعه‌های موفق نگاه کنیم سیستم بروکراسی اداری در حداقل‌ها و مبتنی بر هوشمندسازی و شفاف‌سازی و مردم برای کارآمدسازی است. قالیباف به افتتاح پروژه‌ای در روستای خرما کلا توسط یکی از جوانان با حداقل سرمایه در این مراسم اشاره کرد و گفت: شاهد بودیم که چطور می‌توان از خلاقیت و نبوغ یک جوان بدون دیوان سالاری پیچیده استفاده کرد. وی اضافه کرد: در مساله صادرات شاهد هستیم که تولید بی‌رویه صورت گرفته و در عین حال واردات همان محصول نیز انجام می‌گیرد. وی تصریح کرد: به عنوان یک مسوول و خدمتگزار نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی عرض می‌کنم ارز ترجیحی که در کشور هزینه می‌شود هیچ نوع سیاست گذاری درستی که آثار آن در زندگی مردم دیده شود صورت نمی‌گیرد. وی یادآور شد: از طرفی دیگر تلاش صورت می‌گیرد که ۲۰۰ میلیون دلار صرفه جویی ارزی انجام شود و از طرفی دیگر به راحتی ۴ الی ۵ میلیارد دلار در ۹ ماه گذشته به بدترین شکل ممکن با سوءمدیریت توزیع می‌کنیم که نتیجه آن مرغ کیلویی ۳۰ هزار تومانی می‌شود، تا این مسائل حل نشود خدا نیز به کار ما برکت نخواهد داد. قالیباف با اشاره به بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۰ در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: در بحث اصلاح ساختار بودجه حتما این موارد را مدنظر خواهیم داشت. نفت برای ما یک نعمت بوده اما امروز برایمان تبدیل به نقمت شده است. ما در مجلس شورای اسلامی مصمم هستیم که در این راه گام برداریم و میزان وابستگی اقتصاد به نفت را کاهش دهیم. رییس مجلس شورای اسلامی یادآور شد: همچنین در بودجه ۱۴۰۰ به دنبال این هستیم که دیوان سالاری اداری را کاهش دهیم البته این مساله بدین معنا نیست که کارمندان اداری ما در بخش دولتی که تلاش می‌کنند، آنها مقصر هستند بلکه فرآیند ایراد دارد.

اقتصادکلان

افزایش ۴۴ درصدی هزینه خانوارها

طبق اعلام مرکز آمار، در ماه گذشته هزینه خانوارهای ایرانی تا ۴۴ درصد افزایش پیدا کرده اما در این بین برخی کالاها از جمله گروه خودروهای سواری با تورم منفی مواجه شده و متوسط نرخ آن حدود ۳.۶ درصد کاهش داشته است. اخیرا مرکز آمار گزارشی در رابطه با وضعیت تورم منتشر کرد که نشان از ادامه روند افزایشی این شاخص در آذر ماه داشت و طی آن تورم سالانه به ۳۰.۵ دهم درصد رسید. بررسی وضعیت گزارش تورمی آذرماه از این حکایت دارد که خانوارهای ایرانی برای تهیه و تامین کالا و خدمات خود به‌طور متوسط نسبت به آذرماه سال گذشته ۴۴.۸ درصد بیشتر هزینه کردند. این افزایش در حالی رخ داد که نسبت به آبان متوسط افزایش قیمت دو درصد بوده و تورم ماهانه ۱.۲ درصد کاهش داشته و این کاهش در بین برخی کالاها خودنمایی می‌کند؛ به‌طوری که گروه حمل و نقل که نشان دهنده تغییر قیمت خودروهای سواری است تورم منفی ۳.۶ دهم درصدی داشته است، بر این اساس خودروهای سواری در آذرماه نسبت به آبان به‌طور متوسط ۳.۶ درصد ارزان شده است. با این حال افزایش تورم در گروه حمل و نقل در ماه‌های گذشته با توجه به رشدی که در بازار خودرو اتفاق افتاد قابل توجه بوده و همچنان بالاترین حد تورم نقطه به نقطه در این گروه وجود دارد، این در حالی است که حمل و نقل در آذرماه نسبت به همین ماه در سال گذشته ۶۵.۲ درصد افزایش قیمت داشته و تورم سالانه برای گروه خودرو ۶۴.۸ درصد بوده است.

لایحه بودجه به دولت برگردانده شود

فراکسیون موتلفه اسلامی مجلس در بیانیه‌ای ضمن تشریح اشکالات لایحه بودجه ۱۴۰۰ پیشنهاد کرد که این لایحه به دولت برگردانده شود. نشست اعضای فراکسیون موتلفه اسلامی در مجلس با حضور اعضای فراکسیون و دبیر کل حزب موتلفه اسلامی برگزار شد و در این نشست درباره اولویت‌های مجلس و نیز برنامه‌های حزب موتلفه اسلامی در انتخابات ۱۴۰۰ تبادل نظر شد. همچنین نظر کمیسیون تخصصی حزب موتلفه اسلامی درباره لایحه بودجه ۱۴۰۰ کل کشور در اختیار اعضای فراکسیون قرار گرفت. در پایان این نشست نیز بیانیه‌ای به شرح زیر قرائت شد: «حزب موتلفه اسلامی معتقد است لایحه بودجه تقدیمی دولت برای سال آینده که بر خلاف اصول ۱۲۶ و ۵۲ قانون اساسی که می‌بایست با حضور رییس جمهوری تسلیم مجلس می گردید بر خلاف عمر ۴۰ ساله خانه ملت، بودجه تقدیمی را معاون امور مجلس رییس جمهور به نایب رییس دوم مجلس تحویل می‌دهد، این لایحه دارای اشکالاتی بدین شرح است که پیشنهاد می‌شود به دولت برگردانده شود. ۱- لایحه بودجه ۱۴۰۰ فاقد اصلاحات ساختاری مورد تأکید مقام معظم رهبری، فاقد واقع بینی تحقق اعداد و ارقام، تورم زا، عدم انطباق با اسناد بالادستی شامل قانون اساسی به‌ویژه اصول ۵۲، ۵۳، ۴۴ و ۴۵، چشم‌انداز ۱۴۰۴، برنامه پنج‌ساله هفتم، سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در خصوص شاخصه‌های اقتصاد مقاومتی و سایر برنامه‌هاست. ۲- پیش بینی درآمدها غیر واقعی است و غیر قابل وصول و هزینه‌های پیش بینی شده نیز قابل توجیه و قابل دفاع نیست. فروش ۲/۳ میلیون بشکه نفت در روز، رشد ۴۵ درصدی در بودجه عمومی و مخارج دولت، رشد ۲۵ درصدی حقوق کارکنان، رشد ۲۵ درصدی فروش نفت، همه و همه حاکی از غیر واقعی بودن درآمدهاست. ۳- لایحه بودجه ۱۴۰۰ تورم‌زا است، قریب ۸۸ درصد بودجه به هزینه‌های جاری تعلق دارد. سهم ناچیز ۱۲ درصدی بستری را برای جهش تولید، اشتغال پایدار، ایجاد فضای کسب و کار، شکل گیری پایه‌های اقتصاد مقاومتی با محوریت صادرات فراهم نمی‌کند. به استناد همین دلایل، کاهش ارزش پول ملی را به دنبال خواهد داشت و تورم‌زا است. ۴- بر اساس اصل ۴۵ قانون اساسی در تأمین درآمدهای دولت راهکار و سرفصلی برای واریز درآمدهای ناشی از انفال به خزانه وجود ندارد. دو بنگاه بزرگ دولت یعنی شرکت ملی نفت و شرکت گاز شفافیتی در واریز درآمدهای خود به خزانه ندارند. این دو بنگاه بزرگ نیز از دادن مالیات و واریز سود سهام به خزانه معافند. ۵- بر اساس بررسی‌ها فرار قریب ۴۰ درصدی مالیات که ساز و کار و شرایط وصول آن از نظر قانونی فراهم نگشته، گسل بزرگ درآمدی را برای دولت و درآمدهای بادآورده برای متخلفان ایجاد کرده است، دولت نه تنها در لایحه بودجه ۱۴۰۰ راهکاری برای این مهم ارایه نداده است. بلکه کاهش ده درصدی وصول مالیات در این لایحه، علامت سوال بزرگ و بدون توجیه است. ۶- در روش متداول کسری بودجه، توسل به منابع بانک مرکزی، صندوق توسعه ملی، فروش اوراق قرضه، و در سال جاری، بازی بورس با اعتماد و سرمایه‌های مردم از رویکرد جاری و گذشته دولت بوده که در پیش بینی‌ها، کسری ۲۰۰ هزار میلیارد تومانی سال جاری و قریب ۳۰۰ هزار میلیارد تومانی سال ۱۴۰۰ را نشان می‌دهد. این همان ایجاد تعهدات بدون مسوولیت دولت فعلی برای دولت آینده است. در بودجه ۹۹، قریب ۸۸ هزار میلیارد تومان فروش اوراق بوده که در بودجه ۱۴۰۰، قریب ۱۲۵ هزار میلیارد تومان پیش بینی گردیده است. بازپرداخت سود اوراق در سال جاری، ۱۳ هزار میلیارد تومان و برای سال ۱۴۰۰، ۴ برابر پیش بینی گردیده است. ۷- آنچنان که در بودجه سال جاری و سال‌های گذشته، تکلیف اساسی هدفمندسازی یارانه‌ها از حیث منابع و مصارف و بی‌عدالتی در توزیع یارانه‌های مستقیم و غیرمستقیم و به‌خصوص انرژی، مشخص نگردیده، اثری از رویکرد اصلاحی در بودجه ۱۴۰۰ وجود ندارد. ۸- بودجه شرکت‌های دولتی که عمده آنها زیانده‌اند و سهم مهمی از بودجه دولت را در برمی‌گیرد، با تداوم زیان، عدم سوددهی، افزایش هزینه‌های جاری و در نتیجه کاهش ارزش پول ملی و ف

رویداد

پرسنل بانک سپه بعد از ادغام‌ها به ۵۰ هزار نفر رسید

بانک مرکزی ضمن اعلام پایان برنامه جامع ادغام بانک‌ها و موسسه اعتباری وابسته به نیروهای مسلح در بانک سپه، توضیحاتی را در خصوص فرایندهای طی شده ارایه کرد. این بانک در سال ۱۳۹۷ به موجب مصوبات شورای پول و اعتبار و شورای عالی هماهنگی اقتصادی (سران سه قوه) و هم راستا با اصلاح نظام بانکی، برنامه جامع ادغام بانک‌ها و موسسه اعتباری وابسته به نیروهای مسلح در بانک سپه را با در نظر گرفتن ملاحظات مرتبط با مشتریان، سپرده‌گذاران، سهامداران، کارکنان و سایر ذی‌نفعان و پس از انجام بررسی‌های کارشناسی گسترده با حضور نمایندگان دستگاه‌های ذی‌ربط، تدوین کرد. هدف سیاست‌گذار پولی و بانکی کشور از اجرای طرح ادغام، ساماندهی بازار پولی کشور و افزایش توان نظارتی بانک مرکزی، به منظور بهره‌گیری از توانمندی‌ها و ظرفیت بانک‌های «انصار»، «قوامین»، «حکمت ایرانیان»، «مهراقتصاد» و «موسسه اعتباری کوثر» در قالب یک بانک واحد باثبات و کارآمدتر و ادغام این مجموعه در بانک سپه بوده است. بر این اساس، بانک مرکزی در فرآیند اجرایی طرح ادغام بانک‌های وابسته به نیروهای مسلح در ابتدا و بر اساس چارچوب عملیاتی مشخص و به موجب زمان‌بندی تعیین شده طی مدت بیش از دو سال و نیم، این طرح ملی را پیاده‌سازی و عملیاتی کرد. در این برنامه جامع که با کوشش معاونت نظارت بانک مرکزی، همراهی و پشتیبانی موثر و تعیین کننده ستاد کل نیروهای مسلح، وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک‌های مشمول اقدام و خصوصا مدیران تلاشگر بانک سپه عملیاتی و با موفقیت اجرایی شد، فرآیندهای لازم از قبل پیش بینی و براساس زمان‌بندی مشخص انجام شد. برای نمونه از جمله فعالیت‌های معاونت نظارت بانک مرکزی طی مدت دو سال و نیم گذشته در این خصوص می‌توان به برخی فرآیندها از جمله بازخرید یا انتقال بخش عمده‌ای از سهام واحدهای ادغام شونده به شرکت معرفی شده از سوی واحد ادغام‌پذیر، تدوین شیوه‌نامه ارزش‌گذاری و تعیین هیات کارشناسان رسمی و انجام ارزش‌گذاری واحدهای ادغام‌شونده، هماهنگی و تعامل با سایر دستگاه‌ها و وزارتخانه‌های ذی‌ربط در خصوص موضوعات مختلف ادغام از جمله همکاری با سازمان بورس و اوراق بهادار، سازمان امور مالیاتی کشور، وزارت کشور و ...؛ تمهیدات لازم به منظور ایجاد زیرساخت‌های فناوری اطلاعات، اصلاحات عملکردی در بانک‌ها و موسسه اعتباری مشمول ادغام شامل کاهش اضافه برداشت، تعدیل نرخ‌های سپرده و کاهش تعداد شعب و برگزاری مجامع عمومی فوق‌العاده ادغام واحدهای ادغام شونده به منظور انتخاب اعضای هیات‌مدیره جدید اشاره کرد. همچنین در فرآیند پیاده‌سازی این طرح جامع، ضروری بود که یکپارچه‌سازی فعالیت‌ها در حوزه فناوری اطلاعات و اتصال زیرساخت‌های مرتبط با این امر به منظور خدمات‌دهی هرچه بیشتر و بهتر نیز محقق شود که از اهم این موارد اتصال یکپارچه شعب بانک‌های ادغامی به سیستم‌های بانکداری متمرکز بانک‌های ادغامی؛ اتصال یکپارچه سوئیچ‌های بانکی به شبکه شتاب و اتصال یکپارچه مراکز داده بانک‌های ادغامی بود. ذکر این نکته نیز ضروری است که مبلغ سپرده‌های نزد چهار بانک و موسسه اعتباری به همراه مبلغ سپرده‌های نزد بانک سپه در ابتدای طرح ادغام و پیش از آغاز این فرآیند (اسفند ۱۳۹۷) بیش از ۱۵ درصد از کل مبلغ سپرده‌های شبکه بانکی را شامل می‌شد. همچنین مبلغ مانده تسهیلات بانک‌ها و موسسات اعتباری وابسته به نیروهای مسلح به همراه بانک سپه پیش از طرح ادغام، بالغ بر ۱۲ درصد از کل مبلغ مانده تسهیلات شبکه بانکی بود. خاطرنشان می‌شود از آنجایی که در واحدهای ادغام شونده و ادغام پذیر حدود ۵۰ هزار نفر نیروی انسانی خدوم شبکه بانکی کشور، فعالیت دارند، بنابراین توجه به آنها و مسائل مرتبط با این کارکنان در زمره اولویت‌های اصلی معاونت نظارت بانک مرکزی قرار دارد و از همان ابتدای اجرای این طرح، امنیت شغلی، یکسان‌سازی رویه‌های اجرایی و ارایه خدمات به این کارکنان در دستور کار قرار گرفت.

احتمال افزایش وام ازدواج به ۱۰۰ میلیون

در لایحه بودجه سال آینده برای وام ازدواج مبلغ ۵۰ میلیون تومانی در نظر گرفته شده اما کمیسیون اجتماعی مجلس از تصویب افزایش این وام به ۱۰۰ میلیون تومان در این کمیسیون خبر داده است و این سوال را ایجاد کرده که احتمال افزایش ۲ برابری وام ازدواج برای سال آینده وجود دارد؟ به گزارش ایسنا، پیش از ارایه لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، گفته‌هایی مطرح شد مبنی بر اینکه وام ازدواج از ۵۰ به ۷۰ میلیون تومان افزایش می‌یابد اما پس از تقدیم لایحه به مجلس و بررسی جزییات آن، مشخص شد که وام ازدواج در سال آینده نسبت به سال جاری تغییری نکرده و همان ۵۰ میلیون تومان باقی مانده است. در ادامه بررسی لایحه بودجه سال آینده در مجلس، کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی پیشنهاد افزایش مبلغ این وام به ۱۰۰ میلیون تومان را مطرح کرد که در این کمیسیون تصویب شد. همچنین، بازپرداخت وام ازدواج از ۷ به ۱۰ سال افزایش یافت. این در حالی است که طبق بودجه سال آینده، تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج برای هر یک از زوج‌ها در سال آینده ۵۰ میلیون تومان با دوره بازپرداخت هفت ساله و با اخذ یک ضامن معتبر و سفته اجرایی می‌شود. اما در این بین افزایش وام ازدواج به تصویب و تایید کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی نیاز دارد به گونه‌ای که نایب‌رییس فراکسیون زنان احتمال تصویب وام ۱۰۰ میلیونی ازدواج را کم می‌داند.

مرکز پژوهش‌های مجلس وضعیت مالیات بر ارزش‌افزوده طلا را بررسی کرد

پیشنهاد مالیات صفر برای شمش طلا و ارزش افزوده برای کارمزد

گروه بانک و بیمه | محسن شمشیری |

در ساعات عصر سه‌شنبه ۲ دی ۹۹، نرخ دلار در بازار آزاد ارز به ۲۵۶۳۰ تومان افزایش یافت. یورو ۳۱ هزار، درهم ۷۱۱۰، پوند ۳۳۷۰۰، دلار کانادا ۲۰ هزار، یوان ۳۹۳۰، لیر ترکیه ۳۳۵۰ تومان، اعلام شد. همچنین با اعلام قیمت هر اونس جهانی طلا به نرخ ۱۸۷۱ دلار، هر گرم طلای ۱۸ عیار ۱ میلیون و ۱۳۵ هزار تومان، مظنه هر مثقال طلا ۴ میلیون و ۹۱۷ هزار تومان، سکه طرح جدید ۱۱ میلیون و ۷۳۰ هزار تومان، سکه طرح قدیم ۱۱ میلیون و ۳۰۰ هزار، نیم سکه ۶ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان، ربع سکه ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان و سکه گرمی ۲ میلیون و ۳۵۰ هزار تومان معامله شد. کاهش انتظارات تورمی، کاهش قیمت‌ها در ماه‌های اخیر و بی‌میلی مردم به خرید طلا و سکه، موجب شده که تقاضا کاهش یافته و خرید و فروش راکد شود و مردم به دلیل ثبات و کاهش قیمت‌ها، تمایلی به نگهداری سکه و طلا و خرید آن ندارند. در نتیجه به تدریج روند نزولی قیمت سکه و کاهش حباب سکه را شاهد هستیم. به دنبال انتشار خبر توافق رهبران جمهوری خواه و دموکرات بر سر بسته محرک مالی ۹۰۰ میلیارد دلاری مقابله با کرونا، روی قیمت‌های ارز و طلا و بیت کوین و بورس‌های جهان اثرگذار بوده و کارشناسان از اثر بیشتر آن در ماه‌های آینده خبر می‌دهند.

هر چند که این توافق دیر رخ داده اما باز هم می‌تواند کمک قابل توجهی به تحرک در بورس‌های جهان و اقتصاد امریکا و جهان باشد. برخی صاحب‌نظران به عملکرد دموکرات‌ها به خاطر تاخیر در این موضوع با هدف مقابله با ترامپ انتقاد کرده و معتقدند حالا که واکسن توزیع می‌شود و اقتصاد جهان در حال نفس کشیدن است این بسته حمایت مالی اثر کمتری دارد و باید چند ماه پیش که خبری از واکسن نبود، این بسته حمایت مالی به اقتصاد جهان کمک می‌کرد. اما با این حال می‌تواند تا حدی به اقتصاد جهان کمک کند و بازارهای سهام، ارزها، طلا، رمز ارزها و تولید وصنعت را تحت تاثیر قرار دهد. به دنبال انتشار این خبر، قیمت طلا تا ۱۹۰۰ دلار افزایش یافت و در ساعات بعد به ۱۸۸۱ دلار رسید. در ساعات اولیه روز دوشنبه، قیمت هر اونس طلا روز دوشنبه اول دی ۹۹ با ۰.۷۷ درصد رشد به ۱۸۹۵ دلار و ۸۹ سنت رسید.

فعالان بازار طلا و سکه می‌گویند: دیگر تقاضا و انگیزه‌ای برای خرید طلا و سکه در بین مردم وجود ندارد و بازار در رکود به سر می‌برد. بازاری‌ها می‌گویند: بعد از کاهش چند میلیونی قیمت سکه دیگر تقاضایی برای خرید سکه نداریم. افزایش قیمت ارز در بازار همواره یکی از دلایل اصلی افزایش قیمت طلا و سکه بوده است و این سناریو در روزهای اخیر باز هم تکرار شد ولی خیلی دوام نداشت چرا که دلار نیز از کانال ۲۶ هزار تومان به کانال ۲۵ هزار تومان بازگشت.

بانک مرکزی تلاش می‌کند با تقویت عرضه در بازار به تقاضاهای ارزی پاسخ دهد و بر همین اساس نیز تداوم عرضه‌های روزانه ارز در سامانه نیما و بازار متشکل ارزی موجب شده تا نیاز ارزی بازار پاسخ داده شود و دیگر به مانند قبل شاهد نوسانات لحظه‌ای در بازار نباشیم. با این حال اما در مقاطعی انتشار برخی اخبار سیاسی موجب می‌شود تا جو روانی بازار تغییر کند و قیمت ارز افزایشی شود.

در صرافی‌های بانکی نیز قیمت‌ها افزایشی است؛ به نحوی که فروش دلار ۲۵ هزار و ۴۵۰ تومان و قیمت خرید دلار نیز با اختلاف ۱۰۰۰ تومانی نسبت به قیمت فروش، ۲۴ هزار و ۴۵۰ تومان تعیین شده است. قیمت فروش یورو نیز معادل ۳۱ هزار و ۱۰۰ تومان و قیمت خرید یورو نیز ۳۰ هزار و ۱۰۰ تومان اعلام شده است. قیمت هر اونس طلا با ۰.۲۲ درصد افزایش به ۱۸۸۱ دلار و ۸ سنت رسید. به گزارش رویترز، در حالی که بسته محرک مالی جدید دولت امریکا سبب افزایش اشتها برای خرید طلا شده و در شرایطی که مشاهده گونه جدیدی از ویروس کرونا تشدید محدودیت‌ها در انگلیس را به دنبال داشته است، قیمت طلا روز سه‌شنبه شاهد افزایش بود. بر اساس این گزارش، قیمت هر اونس طلا با ۰.۲۲ درصد افزایش به ۱۸۸۱ دلار و ۸ سنت رسید. قیمت فلز زرد در معاملات آتی برای تحویل در ماه فوریه نیز با ۰.۱۸ درصد رشد به ۱۸۸۶ دلار و ۱۰ سنت رسید.

دستگیری متخلفان ارزی در آذربایجان‌شرقی

مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت اطلاعات از شناسایی و دستگیری ۹ نفر از صرافان به دلیل فعالیت‌های غیرمجاز ارزی به اتهام پولشویی، فرار مالیاتی و قاچاق ارز در استان آذربایجان شرقی خبر داد. آنها با رفتار و فعالیت‌های غیرقانونی خود در افزایش نابسامانی بازار ارز و هدر رفت منابع ارزی کشور سهیم بوده‌اند؛ شناسایی و دستگیر شدند. بر اساس این گزارش برابر بررسی‌های بعمل آمده، متخلفان در قالب فعالیت‌های غیرمجاز ارزی با زیر پا گذاشتن مقررات و دستورالعمل‌های معاملات ارز که مبادرت به واگذاری ارز مداخله‌ای برای مصارف غیرمجاز، عدم ثبت معاملات در سامانه سنا، مبادله ارز با فعالان و صرافی‌های غیرمجاز، استفاده از حساب‌های شخصی در عملیات صرافی و عدم صدور فاکتور می‌کردند؛ به اتهام پولشویی، فرار مالیاتی و قاچاق ارز دستگیر و تحویل مراجع قضایی شدند. برآورد ارزش تخلفات بررسی شده تاکنون، بالغ بر ۵۴ هزار میلیارد ریال بوده است.

مالیات شمش طلا صفر شود

مشمول نرخ صفر کردن شمش طلا و اخذ مالیات با نرخ استاندارد از سایر اجزای طلای زینتی (اجرت و سود) می‌تواند به افزایش شفافیت و حتی افزایش وصولی‌های سازمان امور مالیاتی در بلندمدت کمک کند. مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی در خصوص آسیب‌شناسی وضعیت موجود و راهکارهای پیشنهادی در خصوص مالیات بر ارزش‌افزوده طلا اعلام کرد: در صورت تأیید اصالت شمش طلا در سامانه مودیان، این نهاده مشمول نرخ صفر خواهد شد. دفتر مطالعات مالیه عمومی و توسعه مدیریت این مرکز در گزارشی با عنوان «مالیات بر ارزش‌افزوده طلا؛ آسیب‌شناسی وضعیت موجود و راهکارهای پیشنهادی» نوشت: در سال‌های گذشته طلا و مصنوعات آن یکی از کالاهای مهمی بوده است که فرایند قانونگذاری و وصول مالیات بر ارزش‌افزوده از آن با چالش‌ها و مقاومت‌هایی همراه بوده است. این گزارش افزود: طبق قانون آزمایشی مالیات بر ارزش‌افزوده مصوب سال ۱۳۸۷ فروش طلا و مصنوعات آن مشمول نه درصد (۹ ٪) مالیات بر ارزش‌افزوده می‌شود یعنی در هر فاکتور فروش، مالیات مذکور با نرخ استاندارد ۹ ٪ به اصل طلا همراه با اجرت ساخت و سود آن تعلق می‌گیرد.

دفتر مطالعات مالیه عمومی و توسعه مدیریت مرکز پژوهش‌های مجلس تصریح کرد: برخی بر این باور بودند که ماهیت کالای طلا با سایر کالاها متفاوت است که این امر به دلایل مختلفی نظیر سرمایه‌ای بودن اصل طلا، تولید کارمزدی (استفاده از طلای امانت گرفته شده) و ... باز می‌گردد. به بیان دیگر در این نگاه، طلا کالایی سرمایه‌ای است که بدون تغییر ماهیت، به‌طور مستمر بین خریداران و فروشندگان دست به دست می‌شود و در هر دور چرخش، صرفاً به میزان اجرت آب کردن و ایجاد مصنوعات جدید، ارزش جدید خلق می‌شود. هنگامی که کل طلا مشمول مالیات شود، از یک مقدار طلای مشخص، بارها و بارها مالیات اخذ می‌شود که در این صورت معادل ارزش طلای اولیه یا حتی بیش از آن، مالیات بر ارزش‌افزوده وصول می‌شود. این گزارش تصریح کرد: دولت با پذیرش ضمنی استدلال‌های مذکور، برای اصلاح قانون مالیات بر ارزش‌افزوده مصوب سال ۱۳۸۷ و کاهش اعتراض به نحوه مالیات‌ستانی از طلا اظهار داشت که نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده طلا و مصنوعات آن از ۹ درصد به ۳ درصد کاهش یابد (راهکاری که در سال ۱۳۹۵ برای اصلاح قانون مالیات بر ارزش‌افزوده در لایحه دایمی کردن قانون مالیات بر ارزش‌افزوده ارایه کرد) لکن همچنان مبتنی بر این راهکار اصل طلا مشمول مالیات با نرخ ترجیحی خواهد بود. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس افزود: در بازار طلا و جواهر دو نوع مخالفت از سوی بازیگران و ذی‌نفعان آن با مالیات بر ارزش‌افزوده ابراز می‌شود. بخش عمده‌ای از ذی‌نفعان بازار طلا و جواهر با توجه به استدلال‌های فوق و همچنین نحوه تشخیص و رسیدگی سازمان امور مالیاتی با مالیات‌ستانی در صنعت طلا و جواهر مخالفت می‌کنند و عده‌ای نیز ممکن است به‌دلیل گسترش شفافیتی که اجرای نظام مالیات بر ارزش‌افزوده در طول زنجیره بازار طلا و جواهر ایجاد می‌کند به مخالفت با آن می‌پردازند زیرا در این صورت میزان عملکرد و درآمد آنها مشخص شده و باید مالیات عملکرد بیشتری پرداخت کنند. در حال حاضر براساس قانون مالیات بر ارزش‌افزوده مصوب سال ۱۳۸۷ علاوه بر آنکه اصل ارزش طلا و اجرت و سود آن مشمول مالیات با نرخ استاندارد یعنی ۹ درصد می‌شود، تفاوتی میان کارکردهای مختلف طلا (طلای سرمایه‌گذاری و طلای زینتی) وجود ندارد. این گزارش عنوان کرد که براساس مصوبه اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹ صحن علنی مجلس شورای اسلامی (در انتظار تأیید شورای نگهبان) معافیت اصل طلا از مالیات بر ارزش‌افزوده، منوط به عضویت همه مودیان زنجیره تولید و فروش طلا و جواهر در سامانه مودیان موضوع قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان مصوب سال ۱۳۹۸، صدور فاکتور الکترونیکی و درج ارزش اصل طلا در هر فاکتور (کنترل و رهگیری اصل طلا در معاملات و مبادلات) است و در این حالت صرفاً اجرت ساخت و سود مشمول مالیات بر ارزش‌افزوده خواهد شد. دفتر مطالعات مالیه عمومی و توسعه مدیریت مرکز پژوهش‌های مجلس یادآور شد: مبتنی بر راهکار مجلس شورای اسلامی که از سوی صنف طلا و جواهر مورد حمایت قرار گرفته است، تنها در صورتی اصل طلا معاف از مالیات بر ارزش‌افزوده خواهد شد که فروشندگان طلا و جواهر اقدام به ثبت همه خریدها و فروش‌های خود در سامانه‌های سازمان امور مالیاتی کنند و ارزش اصل طلا را در فاکتورهای فروش به‌صورت جداگانه درج کنند.

FATF برای تسهیل ارتباط سیستم بانکی کشور تصویب شود

یک عضو کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: کنوانسیون‌های مرتبط FATF و پالرمو در مجمع تشخیص مصلحت نظام در حال بررسی است و اعضا آن چنانچه مشاهده کردند که با این کار ارتباط سیستم بانکی کشور با خارج تسهیل می‌شود، باید آن را تصویب کنند. از لوایح چهارگانه پیوستن به FATF دو لایحه بطور کامل در قوانین داخلی کشور وجود دارد. دو لایحه دیگر از جمله معاهده مقابله با جرایم سازمان یافته فراملی (پالرمو) و معاهده مقابله با تامین مالی تروریسم بررسی‌های باقی مانده به حساب می‌آیند که با نامه مقام رهبری به مجمع تشخیص مصلحت نظام، انتظار می‌رود اعضا مجمع با دقت بیشتری در این خصوص تصمیم گیرند. محمد باقری بنایی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در گفت‌وگو با ایبنا درباره حل مشکلات بانکی از طریق پیوستن به FATF گفت: بحث‌های مربوط به FATF باید در مسیری قانونی قرار گیرد تا منافع و مضرات آن برای کشور مشخص شود. در نهایت هم بر همین اساس و اینکه کدام یک بر دیگری ارجحیت دارد، تصمیم نهایی را اخذ کنند. نهایی کردن چنین تصمیمی نیاز به آن دارد که شرایط دیگر کشورها مورد مطالعه قرار گیرد تا اطلاعات درست و جامعی به دست آید. پیوستن به FATF شاید به بهانه‌ای برای برخی کشورها تبدیل شود تا چنین نتیجه گیرند که ملحق نشدن و نپذیرفتن آن به دلیل ازدیاد پولشویی بوده و برعکس. باید تمام جوانب مورد توجه قرار گیرد. این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در این خصوص یادآور شد: بدون تردید در رابطه با FATF دست به عصا باید حرکت کرد و عجله درباره سرنوشت آن جایز نیست. لایحه FATF و پالرمو در مجمع تشخیص مصلحت نظام اکنون در حال بررسی است و اعضا آن چنانچه مشاهده کردند که با این کار ارتباط سیستم بانکی کشور با خارج تسهیل می‌شود، باید آن را مورد تصویب قرار دهند، البته نباید منافع ملی را دور از نظر پنداشت. باقری بنایی در ادامه تاکید کرد: علاوه بر مساله بالا باید این نکته را هم مدنظر داشت که پذیرش این مساله که با این کار قفل سیستم بانکی کشور باز خواهد شد، سخت است زیرا کشور با تحریم‌های شدیدی مواجه است و درخواست فوق بیشتر به بهانه شباهت دارد. وی در این باره که برای سهولت کار حداقل بازرگانان کشور باید تکلیف این مساله روشن شود، توضیح داد: لازمه بقا اقتصاد کشور بخش خصوصی و دولتی است، چنانچه با تصویب این قوانین فعالیت آنها آسان‌تر می‌شود، حتما باید به آنها کمک کرد، اما همانطور که در بالا توضیح دادم از آنجا که در تحریم به سر می‌بریم حتی با تصویب آن هم به نظر نمی‌رسد که راه به جایی برده شود. این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در این رابطه که نمی‌توان نسبت به مقررات بین‌المللی بی‌تفاوت بود، بیان کرد: نسبت به مقررات بین‌المللی قطعا نباید بی‌تفاوت بود، از آن طرف هم باید تکلیف تحریم‌ها را تعیین کرد و نسبت به آن هم حساسیت نشان داد و برای رفع‌شان تلاش بیشتری به کار برد.

ارسال اطلاعات بانکی ایران با پیوستن به FATF

اما برخی کارشناسان نیز نکات دیگری را مطرح کرده‌اند. سفیر اسبق ایران در مکزیک با بیان اینکه عضویت در FATF مساوی با تشدید تحریم‌هاست گفت: به دلیل قرار گرفتن وزارت خزانه‌داری امریکا در رأس FATF، کل اطلاعات بانکی ایران به صورت آنلاین در اختیار امریکا قرار خواهد گرفت. به گزارش تسنیم، محمدحسن قدیری ابیانه سفیر اسبق ایران در مکزیک و استرالیا در مورد زمزمه‌های بازگشت به FATF گفت: موضوع، بازگشت به FATF نیست. رییس جمهور از مقام معظم رهبری درخواست کردند که این موضوع در فرصتی مجدداً بررسی شود و وی با تأکید بر اینکه مقام معظم رهبری با بررسی مجدد FATF موافقت کردند نه با بازگشت به آن افزود: به نظر م مجمع تشخیص مصلحت نظام مانند دفعه قبل، آن را رد خواهد کرد. قدیری ابیانه درباره دلایل عده‌ای برای پیوستن به FATF اظهار کرد: عده‌ای می‌گویند با پیوستن به FATF از لیست سیاه خارج خواهیم شد که اگر هم به فرض، از لیست سیاه خارج شویم و رابطه بانکی ایران با سایر کشورها از نظر آن بلااشکال اعلام شود اما هنوز امریکا تحریم‌های بانکی را لغو نکرده و بانک‌ها بدون اجازه امریکا و در صورت تحریم به تهدید، حاضر به همکاری با ایران نخواهند شد. سفیر اسبق ایران در مکزیک و استرالیا تأکید کرد: با پیوستن ایران به FATF و خروج از لیست سیاه هیچ تغییری در روابط ایران با بانک‌ها ایجاد نخواهد شد اما به دلیل قرار گرفتن وزارت خزانه‌داری امریکا در رأس FATF، کل اطلاعات بانکی ایران به صورت آنلاین در اختیار امریکا قرار خواهد گرفت تا بتوانند راه‌های دور زدن تحریم‌ها را هم مسدود کنند. وی معتقد است که پیوستن به FATF به هیچ‌وجه به صلاح ایران نیست و با عضویت در آن نه تنها هیچ تغییری در روابط ایران با بانک‌های جهان ایجاد نخواهد شد بلکه راه‌های دور زدن تحریم‌ها نیز بسته می‌شود و بنابراین پیوستن به آن به ضرر ایران خواهد بود. قدیری ابیانه گفت: مجمع تشخیص مصلحت نظام لازم نیست بگوید که FATF را رد می‌کنیم یعنی به جای رد کردن آن در مجمع بهتر است که بررسی آن را مطابق با برجام به بعد از رفع تحریم‌ها علیه کشورمان موکول کند. کارشناس عالی امور استراتژیک گفت: عضویت در FATF مساوی با تشدید تحریم‌ها علیه ایران و جلوگیری از دور زدن تحریم‌هاست. کاهش تعمدی نرخ برابری ارز می‌تواند پیامدهای مخربی را برای اقتصاد کشور به همراه داشته باشد.

پیوستن به FATF شرط لازم برای رونق اقتصادی است

از سوی دیگر، برخی صاحب نظران تصویب این لوایح را شرط لازم می‌دانند. «احمد مجتهد» پیوستن به FATF و تصویب لوایح چهارگانه مربوط به آن را برای اقتصاد ایران شرط لازمی دانست که به تنهایی برای ایجاد رشد و رونق اقتصادی کافی نخواهند بود. این استاد دانشگاه در ادامه توضیح داد: ما برای آنکه اقتصاد ایران از شرایط فعلی خارج شده و به سمت رونق حرکت کند باید بتوانیم از لیست سیاه FATF خارج شده تا پس از آن وارد مبادلات بین‌المللی شویم. البته مغلطه‌ای که برخی از مخالفان پیوستن ایران به این سازمان بین‌المللی مطرح می‌کنند، این است که انتظار دارند با پیوستن به این معاهده، رونق اقتصادی هم ایجاد بشود و چون این اتفاق نمی‌افتد، پیوستن به آن را بیهوده توصیف می‌کنند. رییس اسبق پژوهشکده پولی و بانکی افزود: FATF و معاهدات بین‌المللی دیگر چون آن، از جمله WTO (سازمان تجارت جهانی)، همگی بسترهایی هستند که امکان مراودات بین‌المللی را برای اقتصاد کشورها فراهم می‌کنند. به بیانی دیگر، استخرهایی هستند که به شناگران فرصت و امکان شنا در آن را می‌دهند. طبیعتا وجود استخر به معنای مهارت شناگر نخواهد بود و اگر ما می‌خواهیم شاهد رونق و رشد اقتصادی باشیم، علاوه بر حفظ امکان شنا در استخر، باید مهارت‌های شناگری خود را هم افزایش دهیم. مجتهد ادامه داد: بنابراین پیوستن به FATF و تصویب لوایح چهارگانه ای که دولت به مجلس تقدیم کرده بود، به منزله شروط لازم برای رونق اقتصادی کشور است. اما تحقق این مهم نیاز به شروط کافی دیگری دارد. این کارشناس امور اقتصادی در خصوص مضرات قرار گرفتن در لیست سیاه FATF گفت: اینکه بزرگ‌ترین مشکل بین‌المللی امروز اقتصاد ایران را تحریم‌های یکجانبه و ظالمانه دولت امریکا علیه ایران می‌دانند، حرف درستی است و با خروج از لیست سیاه FATF در شرایط این تحریم‌ها تفاوت ویژه‌ای ایجاد نخواهد شد، اما باید توجه داشته باشیم که در همین شرایط تحریمی فعالان اقتصادی ایرانی می‌توانستند با برخی بانک‌های چینی، روسی و حتی ترکیه‌ای مراودات مالی داشته باشند و با قرار گرفتن در لیست سیاه FATF این امکان از صادرکنندگان و واردکنندگان گرفته شد. اتفاقی که روند تجاری ایران را با خلل جدی دیگری مواجه ساخت.

ادامه از صفحه اول

زمانی برای اصلاحات در بودجه

این موارد نشان می‌دهد که بودجه نیازمند اصلاحات اساسی است. سهم مالیات نسبت به بودجه عمومی دولت حدود ۳۰ درصد است. این عدد هم پایین است و اگر قرار باشد تا این سهم در بودجه به حداقل ۶۰ درصد برسد، نظامات مالیاتی کشور نیازمند اصلاحات اساسی است. همچنین امکان صادرات نفت ایران هم به سرعت به سطح پیش‌بینی‌هایی که در بودجه منعکس شده، نخواهد رسید. بودجه شرکت‌های دولتی نیز مبهم است و اگر مجلس نخواهد به این بحث ورود کند، ممکن است در سال‌های آینده بسیاری از شرکت‌های دولتی ما هم تراز نامه‌های موهومی و غیرواقعی داشته باشند و هزینه‌های این موضوع به دوش دولت‌ها بیفتد. به نظر م یکی از بخش‌هایی که در روند اصلاحی بودجه باید مورد توجه قرار بگیرد، همین مباحث مرتبط با بودجه شرکت‌های دولتی است. قرار بر این بود که شرکت‌های دولتی سودآور شوند، مالیات بپردازند و در یک روند تدریجی به بودجه‌های دولت کمک کنند، اما این روند بر عکس شده و این شرکت‌های دولتی هستند که بار سنگینی بر دوش بودجه سوار کرده‌اند. شرکت‌های دولتی بودجه‌ریزی غیرشفاف و تراز نامه‌های موهومی دارند. تعداد زیادی از این شرکت‌ها هم زیان‌ده هستند، اما در اسناد و تراز نامه‌هایشان نشان داده نمی‌شود. این موضوعی است که مجلس باید در سال‌های آینده برای آن فکری کند. ۷۰ درصد بودجه کشور بودجه شرکت‌های دولتی است اما در اقتصاد ایران هیچکدام از مجلس‌ها به این حوزه مهم توجه نکرده‌اند. از سوی دیگر باید بدانیم، رکود در سال آینده یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی کشور است. از این منظر که تقریبا تقاضای مصرفی در اقتصاد ایران کاهش پیدا کرده و به دلیل افزایش پدیده بلاتکلیفی در اقتصاد ایران، سرمایه‌گذاران احتیاط می‌کنند و دست به سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت نمی‌زنند تا تکلیف مسائل مهم اقتصاد ایران از جمله تحریم‌ها، fatf و... مشخص شود. این باعث می‌شود تا رکود در سال آینده عمیق‌تر شود. در یک چنین اتمسفری دولت‌ها با استفاده از بودجه‌های عمرانی تلاش می‌کنند، اقتصاد را از رکود خارج کنند. در حال حاضر آمارها حاکی از آن است که در لایحه، بیش از ۴۰ درصد بودجه جاری افزایش پیدا کرده اما بودجه عمرانی تنها ۱۸ درصد افزایش پیدا کرده است. این اعداد نشان می‌دهد که جهت‌گیری بودجه هم اشتباه است. یعنی باید رشد بیشتر در بحث بودجه عمرانی لحاظ می‌شد و حداقل افزایش به بودجه جاری تخصیص داده می‌شد. باید این نسبت رشد ۴۰ درصد و ۱۸ درصد بالعکس می‌شد. به عبارت ساده‌تر، بودجه عمرانی باید ۴۰ درصد افزایش پیدا می‌کرد و بودجه جاری ۱۸ درصد به مباحث جاری تخصیص می‌یافت. رویکردهای نفتی دولت در بودجه هم ابهامات زیادی دارد و یکی از حوزه‌های اصلاحی بودجه، می‌بایست در این بخش پیگیری شود. در خوش‌بینانه‌ترین حالت در سال آینده امکان فروش حدود ۱ میلیون بشکه نفت وجود خواهد داشت و هر پیش‌بینی بیشتر از آن مبتنی بر واقعیات بازار نیست. خاطرم هست از سال ۱۳۸۰ قرار بود بودجه‌ریزی کشور عملیاتی شود. اما این مکانیسم غلط و کلیشه‌ای همچنان تداوم دارد. تا زمانی که این جراحی ضروری صورت نگیرد، رسیدن به اهداف کلان اقتصادی مقدور نیست. ارایه بودجه مبتنی بر عملکرد نیازمند برنامه‌ریزی و اقداماتی است که بعید می‌دانم این روند در زمان دولت دوازدهم محقق شود. به هر حال شرایط تحریمی و سایر محدودیت‌ها مشکلات فراوانی را در مسیر برنامه‌ریزی‌های کلان اقتصادی ایجاد کرد و پروسه اصلاح بودجه را به تاخیر افکند.

دو بودجه تدوین شود

در این میان ذکر این نکته ضروری است که نرخ ارز تا حد بسیار زیادی به عوامل سیاسی بستگی دارد؛ بنابراین پیش‌بینی می‌شود که اگر ما به سمت برجام حرکت کنیم و این توافق بین‌المللی احیا شود، ممکن است تا حدی شاهد کاهش نرخ ارز باشیم. اما در صورت تداوم تحریم‌ها، نرخ ارز صعودی خواهد بود. از سوی دیگر، با توجه به دستور رهبری مبنی بر تمدید بررسی لوایح «اف‌ای‌تی‌اف» در مجمع تشخیص مصلحت نظام، در صورت تصویب این لوایح نرخ ارز تعدیل خواهد شد. از این رو، این امکان وجود دارد که با کاهش نرخ ارز شاهد افت در بازار بورس نیز باشیم. به هر حال هر چه به سمت ارتباط بیشتر با جوامع بین‌المللی حرکت کنیم، ارز به سمت ثبات و پایداری بیشتری می‌رسد. در غیر این صورت، نرخ ارز رو به افزایش خواهد رفت. اما نباید از این موضوع غافل بود که مسائل سیاسی در کشور بر بسیاری از حوزه‌های دیگر اثرگذار است. اما مجددا باید این نکته را یادآوری کرد که تداوم یا لغو تحریم‌ها بر تمام این شرایط اثر دارد. اما مساله قابل تامل دیگر در لایحه بودجه ۱۴۰۰، افزایش وابستگی به نفت است که این موضوع به نوعی نشان‌دهنده خوش‌بینی آقای رییس جمهور است. این طور به نظر می‌رسد که با توجه به پیروزی «جو بایدن»، رییس جمهور منتخب امریکا دولت تصور کرده است که برجام مجددا احیا و اجرا و تحریم‌ها برداشته می‌شود که به تبع آن فروش نفت افزایش پیدا می‌کند. این در حالی است که به اعتقاد من بودجه باید واقعی باشد. از این رو، می‌توان دو بودجه تهیه کرد؛ یک بودجه با در نظر گرفتن تداوم تحریم‌ها و دیگری با لحاظ کردن شرایط لغو تحریم‌ها و افزایش فروش نفت. چرا که اگر درآمدهای نفتی محقق نشود، برای تامین بودجه کشور نیاز به استقراض و چاپ پول داریم؛ این در شرایطی است که کسری بودجه باعث افزایش نقدینگی و تورم می‌شود. در نتیجه این اتفاقات کشور در وضعیت دشوارتری قرار می‌گیرد و فشار بیشتری به مردم وارد می‌شود. به طور کلی بودجه بر اساس شرایط انبساطی و خوش‌بینانه تدوین و تهیه شده است. همان طور که پیش‌تر اشاره شد، بهتر است دو بودجه تدوین شود؛ یکی با توجه به شرایط حال حاضر و دیگری برای شرایط بازگشت امریکا به برجام.

اخبار

عدم شناخت منتقدان از ماموریت بازارگردان‌ها

وحید حسن‌پور، مدیرعامل کارگزاری صباتامین، گفت: اتهاماتی که برخی رسانه‌ها در قالب «نقد» به بازارگردان‌ها مطرح می‌کنند، اغلب، ناشی از شناخت نادقیق و حتی نادرست منتقدان، از ماهیت و ماموریت بازارگردان‌ها است. وی خاطرنشان کرد: دلیل اصلی که باعث ایجاد بازارگردانی شده، تأمین نقدشوندگی برای نماد و سهامی است که بازارگردان روی آن فعالیت انجام می‌دهد. نقدشوندگی هم به این معنی است که اگر به هر دلیلی در بازار برای سهمی صف فروش تشکیل شد باید وارد عمل شود و خریداری انجام دهد تا فروشندگان بتوانند سهام خود را نقد کنند. برای خریداری هم که در صف خرید می‌نشینند تأمین مناسب صورت گیرد یا تعهدات دیگری که برای نهادها لازم است انجام شود. حسن‌پور توضیح داد: وقتی سهمی امروز صف فروش داشته باشد و شما به عنوان یک بازارگردان، ناگزیر باشید بخرید و فردا طبق پارامترهایی اعلامی از سوی سازمان بورس، شرکت بورس و فرابورس، تعهد به فروش داشته باشید؛ به‌طور طبیعی، فاصله و گپی را در روندهای صعودی ایجاد می‌کند که خروجی آن، می‌تواند نوسان مثبت باشد. اما اگر فرض کنید این بازار منفی باشد و مجبور شوید امروز سهمی را بخرید و فردا هم که پنج درصد منفی‌تر می‌شود، باز هم بخرید؛ عملاً روند منفی در فعالیت بازارگردان‌ها ایجاد می‌شود. این کارشناس بازار سرمایه اظهار کرد: هدف و ذات این صندوق‌ها، به‌گونه‌ای تعریف‌شده که نقدشوندگی را تأمین کنند که در مواردی، ممکن است به گرفتن نوسان بین امروز و فردا، منجر شود. وی با بیان اینکه از اواخر فصل تابستان، سازمان بورس، همه ناشران را به داشتن بازارگردان، ملزم کرده، ادامه داد: شرایط هر شرکت متفاوت است و نقدینگی و ساختار سهامداری آنها نیز با یکدیگر تفاوت دارد که این مساله، گاهی می‌تواند زمینه‌ساز بروز عدم انجام تعهدات شود. این مشکل، عمدتاً، به دلیل عدم تأمین نقدشوندگی به وجود می‌آید. بنابراین، لازم است که از طریق بازارگردان، نقدشوندگی سهام تأمین شود. حسن‌پور عنوان کرد: بررسی آماری خریدوفروش‌های منتشرشده، گویای این واقعیت است که عملکرد بازارگردان‌ها مبتنی بر نوسان‌گیری نیست. درمجموع، اگر بازه کوتاه‌مدت مثلاً دو روز را بررسی کنیم اسم عملیات بازارگردان‌ها می‌شود نوسان. اما اگر بازه زمانی را بلندمدت‌تر کنیم و سه ماه عملکرد را بررسی کنیم یا ۶ ماه را بررسی کنیم، از نوسان‌گیری فاصله می‌گیریم. با فعالیت بازارگردان‌ها، افراد به خصوص تازه‌واردان از اینکه سهمشان در صف فروش گیر نیفتد، آسوده‌خاطر خواهند شد و از جنس هیجاناتی که در ماه‌های شهریور و مهر در صف‌های فروش شاهد بودیم، کمتر شاهد خواهیم بود. این کارشناس بازار سرمایه توضیح داد: در بازه کوتاه‌مدت، ممکن است، شائبه نوسان‌گیری به وجود بیاید. البته این به ذات فعالیت بازارگردانی نیز بازمی‌گردد چون بازارگردان‌ها باید در یک روز، منفی خریداری کنند و یک روز دیگر، مثبت بفروشند. این موضوع در اساسنامه بازارگردانی هم آمده است و مجمع آنها این موضوع را تصویب کرده و نهادهای ناظر نیز مشخص شده‌اند، بنابراین، چنین اقداماتی، با ذات و ماموریت بازارگردانی، تضادی ندارند.

افزایش نقدشوندگی، تنها وظیفه بازارگردانی

فردین آقابزرگی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با اقتصادآنلاین گفت: بازارگردانی جزو جداناپذیر فضای معاملات در بازارهای مالی است. اولین قدم شرکت‌های در حال پذیرش در بورس (بورس تهران و فرابورس) کشور ما نیز برای تنظیم قرارداد به منظور شرایط پذیرش خود، قرارداد با یک صندوق بازارگردانی یا نهاد مالی است. وی افزود: بنابراین این موضوع، امری ابتدایی محسوب می‌شود. اما یکی از ابعاد کم‌رنگ نحوه فعالیت، تغییر فضا و سیر نزولی یا صعودی بازار سرمایه و... به نحوه فعالیت بازارگردانان باز می‌گردد. بخش عمده و منشأ اثر کامل‌تر بر بهبود وضعیت معاملات در دو یا سه ماه اخیر که منجر به افزایش حجم معاملات شده، روند اصلاح قیمت ذاتی بازار سهام بوده است. به این معنا که به صورت درون‌زا، مکانیزم اصلاح قیمت موجب شده است که حجم معاملات به ترتیبی افزایش یابد که اغلب فعالان بازار احساس رضایت کنند. این کارشناس بازار سرمایه اضافه کرد: بنابراین اینکه گفته می‌شود فعالیت بازارگردانی موجب ایجاد تعادل در بازار سرمایه شده است، اثرگذاری کمی دارد، اما بی‌اثر نیست. آقابزرگی تصریح کرد: دو تفاوت عمده باید میان بازارساز و بازارگردان در نظر گرفت. بازارگردان، مطابق با چارچوب تعریف‌شده از سوی نهاد ناظر با انعقاد قرارداد به فعالیت می‌پردازد و اگر ضریب نقدشوندگی قیمت سهم کاهش یابد، سعی بر افزایش نقدشوندگی دارند. اما بازارساز، شخص یا اشخاصی هستند که قیمت سهم را به سمت ارزش ذاتی آن حرکت می‌دهند و رکن بازارگردان، چنین وظیفه‌ای را بر عهده ندارد. در هر حال فرآیند بازارگردانی بی‌اثر نبوده است، اما مهم‌ترین اثر ایجاد تعادل در بازار سهام به موضوعیت اصلاح قیمت‌ها بازمی‌گردد. وی اظهار داشت: مقدم بر ایفای نقش بازارگردانان، تنظیم قواعد و آیین‌نامه‌هایی است که سهام شناور آزاد شرکت‌ها به ترتیبی همگن شود و افزایش یابد تا خلأ سهام شناور احساس نشود. در برخی از مواقع در سهامی که سهام شناور آزاد کم یا بسیار زیادی دارد، ممکن است برآیند عملکرد صندوق‌های بازارگردانی، نتیجه لازم را برای این دو گروه فراهم نکند. بنابراین پیش از اینکه قانون داشتن بازارگردان برای هر نهاد مالی یا ناشری الزام‌آور شود، باید سهامداران عمده شرکت را وادار کرد که سهام شناور آزاد خود را به حد و نصابی برسانند که مورد نظر ضوابط پذیرش شرکت‌ها است.

«تعادل» وضعیت بازارهای مالی را طی فصل گذشته بررسی کرد

اقبال مردم نسبت به بازار سرمایه

رقیه ندایی |

شروع سال جاری برای بازار سرمایه بسیار مطلوب بود و بورس تهران توانست در فصل بهار بازدهی بیش از ۳۰۰ درصدی عاید سهامداران خود کند و این روند تا میانه‌های تابستان ادامه‌دار بود اما از میانه‌های مردادماه شاهد نزول و افت بازار بودیم ولی در فصل پاییز بازار سهام با توجه به اخبار سیاسی و اقتصادی وضعیت ناگواری به خود گرفت. رشد قیمت‌ها در بازارهای موازی و ریزش قیمت‌ها در بورس و همچنین افزایش انتظارات تورمی ناشی از نتایج انتخابات امریکا باعث شد که وضعیت نامطلوبی در بازارهای مالی به وجود آورد.

طی فصل گذشته بازارهای مالی از جمله بورس نوسان عمده‌ای را تجربه کرده بودند و بطور کلی می‌توان گفت آنچه در فصل گذشته درباره بازارهای مالی و سرمایه‌ای مشترک است نسبی و ثبات شکننده بوده که این وضعیت همراه با رکود موجبات انتظار فروشنده و خریداران در بازارهای مالی از جمله بورس را فراهم ساخت. این معامله‌کنندگان اغلب منتظرند تا سیاست‌های خارجی و داخلی سامان یابد و در نتیجه اقدام به خرید و فروش سهام خود کنند. در این میان بسیاری از کارشناسان اقتصادی معتقدند که ثبات در بازارهای مالی و سرمایه‌ای می‌تواند با تاثیر در سایر بخش‌های اقتصادی در روند زندگی مردم نیز اثر بگذارد. بازار سرمایه را می‌توان پراقبال‌ترین و در عین حال محبوب‌ترین بازار مالی دانست و همچین جز بورس طی فصل پاییز روند اغلب منفی را دنبال می‌کرد و پس این بازار نیز بازارهای مالی سکه و طلا، ارز، خودرو، مسکن جز مهم‌ترین بازارهای مالی دانست که که مردم در دوران نوسانات شدید اقتصاد ایران وارد آنها شدند تا سوار بر موج نوسان بتوانند راهی برای حفظ و دارایی‌هایشان پیدا کنند. درست است این نوسان در فصل پاییز کمرنگ شد ند اما هنوز هم ادامه دارند و یک عده از کارشناسان اقتصادی نیز بر این نظرند در صورتی که مذاکرات بین ایران و امریکا، بازگشت برجام، پیوستن به FATF و دیگر معاهدات بین‌المللی مالی‌بانکی اتفاق بیفتد می‌تواند وضعیت کشور را به سمت بهبود ببرد و برخی هم معتقدند این اتفاق نخواهد افتاد! و درنهایت بازار سرمایه دچار نوسانی جدیدی می‌شود. نوسانات بازار ارز هم تاثیر مهمی بر روی بورس دارد چراکه برخی از سهام موجود در بازار سرمایه کامودیتی محور هستند. بازار ارز در ابتدای فصل پاییز تحت تاثیر انتخابات امریکا و جنبه روانی انتخاب مجدد ترامپ، روزهای پرفشار و سختی را سپری کرد و نرخ دلار در روزهای نخست فصل گذشته به ۳۰ هزار تومان هم رسید ولی بالاتر نرفت. نرخ در همین محدوده باقی ماند تا اینکه خبر پیروزی جوبایدن در انتخابات ریاست جمهوری امریکا رسید و این شوک نرخ دلار را کاهشی کرد و نرخ به حدود ۲۵ هزار تومان رسید و در آذر ماه هم این نرخ بین ۲۴، ۵۰۰ تا ۲۶ هزار تومان نوسان داشت. این نوسان همچنان ادامه دارد ولی از شدت آن کاسته شده است. کارشناسان اقتصادی معتقدند کاهش نرخ ارز و واقعی‌شدن آن بستگی به تصمیمات مالی و پولی و همچنین کاهش تحریم‌ها دارد در آینده دارد. کشف واکسن کرونا هم موضوع دیگری بود که به کاهش نوسان در این بازار کمک کرده ولی همچنان این بازار نیازمند حمایت بیشتر برای تثبیت نرخ است تا ثبات به سایر بازارها برگردد. کاهش و افزایش نرخ دلار تاثیر مهمی بر روی بازار دارد و شاهد این موضوع بودیم که بورس دلار ۳۰ هزار تومانی باعث شد که بورس کمی جان بگیرد و بعد از کاهش نرخ دلار تا ۲۵ هزار تومان کمی روند نزولی به بازار سرمایه تزریق کرد و در تنیجه می‌توان گفت که نرخ ارز به عنوان یک قلب تپنده برای بورس عمل می‌کند.

این نکته هم مهم است که فصل پاییز برای اغلب بازارهای مالی بد بود و موجبات نزول در این بازارها را فراهم ساخت. بطور کلی ریزش بورس به تنهایی رخ نداد و در کنار آن بازارهای مالی دیگر نیز شاهد نزول گهگاه عمیق بودند برای مثال بازار خودرو در هفته دوم مهرماه صعودی بود و این صعود در حالی بود که براساس آمار اعلام شده از سمت و سوی اداره کل صنایع حمل و نقل وزارت صنعت، معدن و تجارت خودروسازان در تمام گروه‌ها همانند؛ سواری، وانت، مینی‌بوس و میدل‌باس، اتوبوس، کامیونت، کامیون و کشنده، رشد ۲۳ درصدی را ثبت کردند و رشد این بازار مالی در بخش سواری نیز بیش از ۴۹ درصد بود. این وضعیت در بازار خودرو بدون تبعیت از هیچ فرمول و دستوری همچنان ادامه داشت تا اینکه در آبان با کاهش نرخ ارز این رشد هم کند شد و قیمت خودروهای داخلی و مونتاژی روز یکشنبه یعنی ۱۸ آبان‌ماه کاهش ۲۰ تا ۲۵ درصدی ثبت کرد. این کاهش در هفته‌های بعدی هم ادامه یافت تا اینکه در آذرماه قیمت‌ها در بازار آزاد سقوط کرد و علاوه بر خودروهای ایرانی خودروهای خارجی هم طعم کاهش قیمت را چشیدند. در حال حاضر بازار آزاد خودرو در شرایط رکود عمیق به‌سر می‌برد و این بازار نه خریدار دارد و نه فروشنده و همه چشم انتظار کاهش بیشتر قیمت‌ها هستند. این کاهش باعث شد که بسیاری از افرادی که بازار خودرو سرمایه‌گذاری کرده بودند سرمایه خود را از این بازار خارج کنند و درنهایت وارد بازارهای موازی همانند بورس کنند که این ورود چند روزی انجام شد اما با پیروزی بایدن و اخبار سیاسی و اقتصادی متعدد این روند تا حدود زیادی کند شد.

رشد قیمت مسکن و اقبال به بورس

بازار بعدی مسکن است و بازار مسکن نیز از آن دسته بازارهاست که باشروع سال جدید همانند بورس دچار انفجار قیمتی شد و رشد بیش از ۵۰۰ درصدی قیمت‌ها را می‌توان فاجعه‌ای برای مردم دانست چراکه بسیاری مجبور شدند تا از شهرها به حواشی نقل مکان کنند تا شاید دستشان به خانه برسد. متوسط قیمت یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی در شهر تهران در ماه اول پاییز سال جاری ۲۶ میلیون و ۷۲۰ هزار تومان رسید که نسبت به شهریور ماه ۱۰ درصد رشد داشت. رشد قیمت مسکن به رکود در این بازار هم منجر شد چراکه مردم دیگر توانایی خرید نداشته و به سمت اجاره رفتند و همین موضوع باعث رونق بازار اجاره شد. انتشار گزارش تحولات بازار مسکن در شهر تهران که از سوی بانک مرکزی بیانگر این است که در آبان امسال متوسط قیمت خرید و فروش یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی معامله شده از طریق بنگاه‌های معاملات ملکی تهران ۲۷ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان رسید که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل ۱۸ و ۱۱۸،۲ درصد افزایش داشته است! در پایان آذر این قیمت مسکن کمی ثبات پیدا کرد. این موضوع نشان‌دهنده این است که بسیاری از افراد توانایی سرمایه‌گذاری در بازار مسکن را ندارد و باتوجه به اندک سود بانک‌ها و همچنین ریسک بازارهای ارزی تقریبا به اجبار و باتوجه به نوع سوددهی در بورس و بازار سهام سرمایه‌گذاری می‌کنند که در نهایت بعد از گذر از مدت زمان خاصی به سود چند صد درصدی برسند.

جدال بازار طلا و بورس

براساس آموزه‌های مادر گذشته‌های دور خرید سکه و طلا یکی از بهترین راه‌های سرمایه‌گذاری است و روند تغییرات قیمت این فلز گرانبها و نمودار رشد قیمتی آن در فصل پاییز همگان را شگفت‌زده کرد؛ بطوری که قیمت سکه تمام بهار آزادی در مهر ماه به بالای ۱۶ میلیون تومان هم رسید اتفاقی که باعث بروز نگرانی‌های شدید شد. این قیمت، اما چند ساعتی بیشتر دوام نداشت و پس از چند ساعت کاهش یافت و به مرز ۱۵ میلیون تومان رسید. این کاهش ادامه داشت تا با کاهش نرخ دلار و اونس جهانی در آبان به حدود ۱۳ و ۱۴ میلیون تومان رسید. پس از انتخابات امریکا همزمان با کاهش ارزش دلار در برابر ریال؛ قیمت سکه در روند کاهشی قرار گرفت و حتی به کانال ۱۰ میلیون تومان وارد شد و حتی برخی از فعالان از ورود سکه تا پایان سال به زیر ۱۰ میلیون تومان ابراز امیدواری کردند. در پایان فصل هم قیمت این فلز گرانبها در کانال ۱۱ و ۱۲ میلیون تومان باقی ماند. در نتیجه با این وضعیت گرانی و نوسان در بازار ارز بطور تقریبی نیمی از سهامداران ترجیح می‌دهند که سرمایه‌گذاری کمتری انجام دهند و سرمایه خود را به یک‌باره از دست ندهند در نتیجه بسیاری از سهامداران وارد بازار سرمایه و بورس شدند.

فصل پاییز برای بازار سرمایه مطلوب‌تر از فصل تابستان بود اما بطور کلی در مقایسه با سال‌های گذشته نامطلوب بود. شاخص کل بازار سرمایه روز دوشنبه هفت مهرماه سال جاری در نهایت با کاهش ۵۴۹۵۷ واحدی روی کانال یک میلیون و ۵۱۵ هزار و ۹۳۰ واحدی آرام گرفت که این کاهش سهامداران را نگران کرد، چراکه بازار سرمایه با حمایت دولت قرار بود حافظ منافع آنها باشد. روند افت و خیز شاخص در این بازار از ابتدای امسال آغاز شد و همچنان هم ادامه داشت تا اینکه در نیمه‌های آبان ماه شاخص کل بازار سهام با ۱۳۲ واحد افزایش به یک میلیون و ۵۷۹ هزار و ۶۳۹ واحد رسید. این اعداد بخشی از ارقامی است که تابلوی بازار سرمایه آنها را نشان داد تا امروز بیشتر روزهای هفته این تابلو به رنگ قرمز بود که نشانی از افت شدید شاخص دارد. بازار در آخرین روز پاییز ۹۹ با افزایش نسبی تقاضا آغاز به‌کار کرد و ارزش صفوف خرید تا به ۵۳۰۰ میلیارد و ارزش صفوف فروش حدودا ۱۰۰۰ میلیارد شد اما روز گذشته بازهم شاهد منفی شدن شاخص‌ها بودیم. با شروع فصل زمستان امید می‌رود که وضعیت بورس کمی مطلوب‌تر از گذشته شود و با انتشار گزارش‌های شرکت‌ها در سایت کدال امید می‌رود که وضعیت بازار بهتر شود. البته با توجه به ورود بایدن به کاخ سفید در این فصل و احتمال مذاکرات برجام این دو کشور امید می‌رود که وضعیت اقتصاد کمی بهتر از گذشته شود.

به‌طور کلی در فصل پاییز تمامی بازارها از جمله بورس با نزول همراه بودند و این نزول در بازارهای مالی باعث شد که مردم به سمت و سوی بورس کشیده شوند البته این بدان معنا نیست که بورس در فصل پاییز یک استقبال بی‌حد و اندازه داشت بلکه بدان معناست که بورس طی این فصل نسبت به رقیب‌های خود بهتر عمل کرده و توانسته سرمایه‌گذاران زیادی را جذب کند.

ریزش سنگین در بورس‌های جهانی در صعود بورس ایران

سرانجام پس از مدت‌ها اختلاف‌نظر بین رهبران دو حزب اصلی امریکا، بسته حمایتی مالی جدید با هدف حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط و پرداخت یارانه نقدی مستقیم به شهروندان امریکایی نهایی شد. برخی از کارشناسان معتقدند پس از روی کار آمدن دولت بایدن، دموکرات‌ها تلاش خواهند کرد بسته حمایتی جدیدی را اجرایی کنند اما این اقدام به احتمال زیاد با مخالفت جدی جمهوری‌خواهان مواجه خواهد شد. جو بایدن در بیانیه‌ای با استقبال از اجرایی شدن این بسته گفته است ۹۰۰ میلیارد دلار اعتبار برای انجام اقدامات حمایتی اضطراری مهم خواهد بود اما این تازه اول راه خواهد بود. از سوی دیگر بانک مرکزی امریکا با انتشار گزارشی اعلام کرد که شرایط نسبت به پیش بینی قبلی این نهاد بهتر شده است اما نباید انتظار پایان بحران اقتصادی را تا پایان امسال داشت. این نهاد رشد اقتصادی امسال امریکا را منفی ۲.۴ درصد پیش‌بینی کرده است که نسبت به برآورد قبلی در ماه سپتامبر ۱.۳ درصد بهبود داشته است. در سال آینده رشد اقتصادی امریکا طبق پیش بینی این گزارش ۴.۲ درصد خواهد بود که از گزارش قبلی ۰.۲ درصد بیشتر شده است. شاخص خوش‌بینی به اقتصاد امریکا در ماه دسامبر به ۴۹ واحد رسیده که یک واحد کمتر از رقم ماه قبل و کمترین شاخص ثبت شده در طول سه ماه اخیر محسوب می‌شود. از طرف دیگر رشد تولیدات صنعتی امریکا تا ماه نوامبر به ۰.۴ درصد افزایش پیدا کرده است که ۰.۵ درصد کمتر از رقم ماه قبل و ۰.۱ درصد بیشتر از پیش بینی‌های قبلی کارشناسان بوده است. تری سندون، کارشناس ارشد سرمایه‌گذاری در موسسه ولث منیجمنت گفت: هنوز به‌طور واضح شاهدیم که نوسانات بازارهای مالی در سطح بالایی قرار دارد. ما به یک راهکار برای مقابله با ویروس کرونا رسیده‌ایم که گویا خوب هم جواب داده است اما اینکه این واکسن‌ها تا چه حد برای همه مفید خواهند بود و تا چه مدتی می‌توانند ایمنی ایجاد کنند شک و تردیدهایی وجود دارد و وجود این شک و تردیدها هم به بازار سیگنال‌های متناقض می‌دهد. در بورس امریکا و وال استریت، بیشتر شاخص‌ها نزولی بودند تا جایی که دو شاخص از سه شاخص اصلی بورسی در سطح پایین‌تری از روز قبل خود بسته شدند. شاخص «داوجونز ایدانستریال اوریج» با ۰.۲۴ درصد افزایش نسبت به روز قبل و در سطح ۳۰ هزار و ۲۵۱.۶۷ واحد بسته شد. شاخص «اس‌اند پی ۵۰۰» با ۰.۴ درصد کاهش تا سطح ۳۶۹۴.۴۱ واحدی پایین رفت و دیگر شاخص مهم بورسی امریکا یعنی «نزدک کامپوزیت» با ۰.۱۹ درصد ریزش در سطح ۱۲ هزار و ۷۳۱.۰۸ واحدی بسته شد.

در معاملات بازارهای بورس در اروپا، شاخص «فوتسی ۱۰۰» بورس لندن با ۱.۷۳ درصد ریزش نسبت به روز قبل و در سطح ۶۴۱۶.۳۲ واحد بسته شد. شاخص «دکس ۳۰» بورس فرانکفورت در آلمان با کاهش ۲.۸۲ درصدی و ایستادن در سطح ۱۳ هزار و ۲۴۶.۳۰ واحدی به کار خود خاتمه داد و شاخص «کک ۴۰» بورس پاریس با افت ۲.۴۳ درصدی در سطح ۵۳۳۹.۳۴ واحد بسته شد. در مادرید شاخص «ایبکس ۳۵» ۳.۰۸ درصد پایین رفت و به ۷۷۸۹.۸۰ واحد رسید. در معاملات بورس‌های آسیا، شاخص‌ها عملکرد بدی داشتند؛ تا جایی که شاخص «نیک کی ۲۲۵» بورس توکیو ژاپن با ریزش ۰.۱۸ درصدی تا سطح ۲۶ هزار و ۷۱۴.۴۲ واحدی پایین رفت. شاخص «هانگ سنگ» بورس هنگ کنگ ۰.۷۲ درصد پایین رفت و در سطح ۲۶ هزار و ۳۰۶.۶۸ واحد بسته شد. در چین شاخص «شانگهای کامپوزیت» صعود ۰.۹۴ درصدی را تجربه کرد و در سطح ۵۰۴۶.۸۴ واحد بسته شد.

در استرالیا شاخص «اس‌اند پی اس‌اند ایکس ۲۰۰» بورس سیدنی با ۰.۰۸ درصد کاهش و ایستادن در سطح ۶۶۶۹.۸۹ واحدی به کار خود خاتمه داد. در بین دیگر شاخص‌های مهم آسیایی، شاخص «تاپیکس» ژاپن نزولی بود.

طی معاملات روز گذشته بازار سرمایه بیش از ۱۱ میلیارد و ۲۸۹ میلیون سهم، حق تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۱۲۳ هزار و ۹۶ میلیارد ریال داد و ستد شد. همچنین شاخص کل (هم وزن) با هفت هزار و ۹۶۵ واحد افزایش به ۴۶۰ هزار و ۳۸۸ واحد و شاخص قیمت (هم وزن) با پنج هزار و ۲۱۴ واحد رشد به ۳۰۱ هزار و ۳۶۰ واحد رسیدند. شاخص بازار اول ۱۰ هزار و ۸۸۷ واحد و شاخص بازار دوم ۷۰۲ واحد افزایش داشتند.

علاوه بر این در بین تمامی نمادها، نماد «نفت و گاز پتروشیمی تامین» با ۹۵۶ واحد، «ایران خودرو» با ۹۱۲ واحد، «مخابرات ایران» با ۸۰۲ واحد، «بانک پارسیان» با ۷۰۹ واحد، «شرکت ارتباطات سیار ایران» با ۶۷۳ واحد، «گروه مدیریت سرمایه‌گذاری امید» با ۶۵۰ واحد، «پالایش نفت بندرعباس» با ۶۰۷ واحد، «بانک ملت» با ۵۲۲ واحد، «گروه مپنا» با ۵۰۴ واحد، «بانک تجارت» با ۴۵۱ واحد، «سرمایه‌گذاری ملی ایران» با ۴۵۰ واحد، «سایپا» با ۴۴۳ واحد و «گسترش نفت و گاز پارسیان» با ۴۰۸ واحد بیشترین تاثیر مثبت را بر شاخص کل داشتند. برپایه این گزارش روز گذشته نماد «صنایع پتروشیمی خلیج فارس» با دو هزار و ۵۳۳ واحد، «ملی صنایع مس ایران» با یک هزار و ۱۰۹ واحد، «شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی» با ۷۰۶ واحد، «فولاد مبارکه اصفهان» با ۴۲۱ واحد، «فولاد خراسان» با ۴۰۵ واحد، «پتروشیمی پردیس» با ۳۵۷ واحد و «پالایش نفت اصفهان» با ۳۰۶ واحد با تاثیر منفی بر شاخص همراه بودند. «پالایش نفت اصفهان»، «شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی»، «ایران خودرو»، «بانک تجارت»، «سایپا»، «سرمایه‌گذاری سیمان تامین» و «ملی صنایع مس ایران» در گروه نمادهای پربیننده قرار داشتند. گروه «خودرو» هم در معاملات امروز صدرنشین برترین گروه‌های صنعت شد و در این گروه سه میلیارد و ۴۶۱ میلیون برگه سهم به ارزش ۱۴ هزار و ۹۶۲ میلیارد ریال داد و ستد شد.

شاخص فرابورس نیز بیش از ۱۷۴ واحد افزایش داشت و بر روی کانال ۲۰ هزار و ۱۱۹ واحد ثابت ماند. همچنین در این بازار سه میلیارد و ۳۷۹ هزار برگه سهم به ارزش ۷۱ هزار و ۸۶۳ میلیارد ریال داد و ستد شد. روز گذشته نمادهای «بیمه پاسارگاد»، «پتروشیمی زاگرس»، «سنگ آهن گهرزمین»، «هلدینگ صنایع معدنی خاورمیانه»، «بیمه کوثر»، «گروه سرمایه‌گذاری میراث فرهنگی»، «اعتباری ملل» و «صنعتی مینو» با تاثیر مثبت بر شاخص این بازار همراه بودند.

کدال نگر

افزایش سود سهام شیراز

شرکت پتروشیمی شیراز با سرمایه ۵ هزار و ۱۰۰ میلیارد ریال، صورت‌های مالی ۶ ماهه نخست دوره مالی منتهی به ۳۰ اسفند ۱۳۹۹ را به صورت حسابرسی شده منتشر کرد. شرکت پتروشیمی شیراز در دوره یاد شده، مبلغ ۱۱ هزار و ۳۶۴ میلیارد و ۶۲۳ میلیون ریال سود خالص کسب کرد و بر این اساس مبلغ ۲ هزار و ۲۲۸ ریال سود به ازای هر سهم خود اختصاص داد که نسبت به دوره مشابه در سال گذشته از افزایش ۱۰۴ درصدی برخوردار است. در گزارش حسابرسی شده این شرکت بورسی نسبت به گزارش حسابرسی نشده آن در دوره یاد شده، افزایش ۳۸ ریالی در هر سهم مشاهده می‌شود. براساس گزارش حسابرسی نشده، سود هر سهم ۲ هزار و ۱۹۰ ریال و سود خالص ۱۱ هزار و ۱۶۸ میلیارد و ۴۱۹ میلیون ریال اعلام شده است. «شیراز» در دوره ۶ ماهه نخست سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۹۸ (حسابرسی شده)، سود هر سهم را مبلغ یک هزار و ۹۰ ریال و سود خالص را ۵ هزار و ۵۵۷ میلیارد و ۱۶۰ میلیون ریال قید کرده است.

سود ۱۲۳۴ ریالی شبندر برای هر سهم

شرکت پالایش نفت بندرعباس در این گزارش اعلام کرده است که سود خالص دوره به ۳۵ هزار و ۴۰۱ میلیارد ریال و سود عملیاتی نیز به ۳۹ هزار و ۵۱۷ میلیارد ریال رسید. این شرکت ۲۸ هزار میلیارد ریالی، سود انباشته دوره ۶ ماهه را ۳۹ هزار و ۶۵۵ میلیارد ریال اعلام کرده است که سود هر سهم آن به یک هزار و ۲۳۴ ریال بالغ شد. «شبندر» در تشریح اهداف خود در خصوص تولید و فروش محصولات اعلام کرده است که قصد تولید فرآورده‌های نفتی سبک با ارزش افزوده بیشتر به دلیل تقاضای بیشتر بازار را دارد همچنین به دنبال کاهش تولید فرآورده‌های سنگین با ارزش افزوده کمتر نظیر نفت کوره، ارتقای کیفیت فرآورده‌های تولیدی سازگار با محیط زیست و افزایش سودآوری شرکت‌ها ضرورت یافته است. در این راستا مهم‌ترین راه دستیابی به این اهداف استفاده از الگوهای مختلف ارتقای کیفیت فرآورده‌های سنگین است که در سال‌های اخیر در برخی از پالایشگاه‌های کشور متناسب با نوع نفت خام، از این الگوها (UPGRADING) استفاده شده است. به پیروی از همین اهداف و الزامات، اجرای پروژه ارتقای کیفیت محصولات سنگین در دستور کار شرکت پالایش نفت بندرعباس قرار گرفته است و در این راستا مطالعات امکان‌سنجی و مذاکره با شرکت‌های خارجی در این زمینه در حال انجام است. در برآوردی که این شرکت از تغییرات عوامل بهای تمام شده دارد اعلام شده است که با توجه به اینکه نفت خام و میعانات گازی دریافتی، بیش از ۹۵ درصد بهای تمام‌شده شرکت را تشکیل می‌دهد، تغییرات جهانی نفت خام و میعانات گازی و تغییرات نرخ تسعیر ارز، اثر مستقیم بر بهای تمام‌شده محصولات و سود شرکت خواهد داشت. شرکت پالایش نفت اصفهان به عنوان تامین‌کننده خوراک پنج شرکت بزرگ تولیدی نقش مهمی در اقتصاد کشور ایفا می‌کند. وکیوم‌باتوم، نفت سفید ویژه، نفتا، پلاتفرمیت و روغن پایه به عنوان محصولات ویژه‌ای هستند که خوراک شرکت‌های نفت جی، صنایع شیمیایی ایران، پتروشیمی اراک، پتروشیمی اصفهان و نفت سپاهان را تشکیل می‌دهند. این شرکت در ۶ ماه دوم سال ۱۳۹۹ برنامه تعمیرات اساسی در نظر دارد که شامل تعمیرات اضطراری واحدهای ۰۲ و ۰۴ در نیمه دوم دی ماه ۱۳۹۹ به مدت ۲۵ روز است.

بازارسهام

دستورالعمل بازارگردانی اصلاح و به‌زودی ابلاغ می‌شود

جواد عشقی‌نژاد، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری مدبران اقتصاد و عضو هیات‌مدیره بورس تهران در بررسی عملکرد بازارگردان‌ها در بازار سهام پرداخت و با تشریح مفهوم بازارگردانی در بازار سرمایه، اهداف این فعالیت را در بازار تبیین کرد. عشقی‌نژاد در توضیح مفهوم بازارگردانی برای بازار سهام گفت: سرمایه‌گذار حقیقی یا حقوقی که با هدف کنترل قیمت و البته کسب منافع برای خودش با پذیرش ریسک‌ها اقدام به خریدوفروش سهام می‌کند، عملیات بازارگردانی انجام می‌دهد. به گفته وی آنچه برای بازارگردان مهم است اثراتی است که عملکردش برای بازار سرمایه به همراه دارد که این مورد از اصلی‌ترین اهداف بازارگردانی محسوب می‌شود. عضو هیات‌مدیره بورس تهران با تاکید بر اینکه دست‌اندرکاران بازار سرمایه به داشتن بازارگردان برای سهم یا چند بازارگردان برای یک سهم اعتقاد دارد، گفت: اهالی بازار و معامله‌گران هم بعد از وقوع نوسانات سنگین نیمه اول سال به اهمیت این موضوع پی بردند و با سوابقی که از گذشته وجود داشت، تصمیم به اجرای جدی‌تر این قانون گرفته شد. وی در خصوص انتقادهایی که پیرامون روش بازارگردانی‌ها مطرح شده نیز گفت: باید توجه کرد تا پیش از الزام قانونی سازمان بورس برای اجرای دستورالعمل بازارگردانی، ابزارهای کامل آن برای شرکت‌ها مهیا نبود و به همین دلیل هم ممکن است در برخی موارد روال ناسالم گذشته تکرار شود که اثرگذاری منفی بر این روند دارد که قاعدتاً از ناحیه تعداد اندکی از سهامداران اعتراض‌ها و انتقادهایی مطرح شده اما توجه کنیم که رفتارهای همه بازارگردان‌ها اینگونه نیست. عشقی‌نژاد افزود: نباید به این موضوع کم‌توجهی کرد که بازارگردان وظایفی دارد و درباره اظهارنظر و بررسی انتقادهای سرمایه‌گذار باید نگاهی هم به نظرات بازارگردان‌ها درباره ابهامات دستورالعمل داشت.

ادامه از صفحه اول

سازو کار اصلاح نارسایی های بودجه

یا اینکه بدون انجام اصلاحات، کلیات بودجه تصویب شده است. چنانچه بودجه توسط کمیسیون تلفیق تایید شود اما اصلاحی بر روی آن صورت نگرفته باشد، نمایندگان در صحن مجلس رای عدم تایید به کلیات بودجه خواهند داد. اما اگر این تایید همراه با انجام اصلاحات مدنظر صورت گرفته باشد، احتمال اینکه صحن علنی مجلس نیز کلیات بودجه را تصویب کند، بسیار زیاد است. با این توضیحات مشخص است که ارزیابی‌های تحلیلی کمیسیون تلفیق نقش مهمی در سرنوشت آینده بودجه ۱۴۰۰ خواهد داشت. در این میان همچنان ایرادات اساسی نمایندگان و کارشناسان اقتصادی نسبت به برخی رویکردهای بودجه تداوم دارد و ضرورت اصلاح این موارد انتقادی به شدت احساس می شود. موضوع عدم بررسی بودجه شرکت‌های دولتی که رقمی حول و حوش ۱۵۳۰ هزار میلیارد تومان را در بر می گیرد، یکی از مهم‌ترین انتقادات نمایندگان از این سند اقتصادی است. شرکت‌هایی که اغلب زیان‌ده هستند و نقش قابل توجهی در فضای مولد اقتصادی ندارند. موضوعات دیگری نیز مانند سهم درآمدهای نفتی در بودجه و وابستگی بیشتر بودجه به درآمدهای نفتی به نسبت سال قبل مطرح است که به نظر می رسد باید پاسخ های مستدلی به آنها داده شود. موضوع مهم بعدی سهم مالیات در بودجه است که بر اساس اسناد بالادستی باید جایگزین درآمدهای نفتی شوند. به رغم این اهمیت اما بررسی محتوایی سهم مالیات در بودجه نشان می‌دهد که دولت، بدون توجه به ضرورت توسعه پایه‌های مالیاتی برای پوشاندن حفره‌هایی که در اثر فرار مالیاتی ایجاد شده دیواری کوتاه‌تر از مؤدیان مالیاتی، فعالان اقتصادی و تولید کننده پیدا نکرده و بخش اعظم بار افزایش سهم مالیات در بودجه را بر دوش مردم عادی و تولید کننده‌ها بار کرده است. ضرورت ارتقای نظام بهره‌وری در بودجه، افزایش بودجه‌های عمرانی در مقابل بودجه جاری، افزایش سهم پژوهش‌های اقتصادی و... از دیگر مواردی است که به نظر می‌رسد در روند اصلاحی بودجه باید مورد توجه قرار بگیرد.

تمرکز بر لنگر اسمی تورم

اکنون محدودیت‌های سیاسی و موضوعات دیگری نیز وجود دارد که در کنار اقدامات بانک مرکزی مانع حرکت دولت به سمت استقراض از بانک مرکزی شده و برای هدف گذاری نرخ تورم ۲۲ درصدی توسط بانک مرکزی باید به این موارد توجه شود.

هدف گذاری تورم از دهه ۹۰ میلادی در اقتصاد کشورها فراگیر شده و یکی از دلایلی که تورم در بسیاری از کشورهای جهان حل شده، اما اقتصاد ما هنوز با آن درگیر است این است که تورم بیماری است که باید با راهکارهای علمی اقتصادی حل شود. هدف گذاری تورمی یک چارچوب است و رژیم سیاستی است که نخستین اصل آن استقلال بانک مرکزی است. در کشور ما بانک مرکزی علاوه بر شرایط قانونی باید استقلال حقیقی داشته باشد به این معنا که علاوه بر استقلال بانک مرکزی باید بخش مالی و بودجه‌ای دولت قاعده‌مند باشد.

رشد ارقام در بودجه سالانه قاعده و قانونی ندارد و برای چارچوب گذاری و هدفگذاری تورم باید بودجه دولت و بخش مالی آن قاعده‌مند باشند، اما اکنون رشد ارقام بودجه الگوی از پیش تعیین شده‌ای ندارد. بانک مرکزی برای کنترل تورم نیازمند ابزارهایی است، بسیاری از کشورها نرخ بهره کوتاه‌مدت بازار پول را به عنوان یک ابزار کنترل در اختیار دارند و نرخی است که بانک مرکزی این کشورها با آن تسهیلات پرداخت می کند، در کشور ما عملیات بازار باز کلید خورده و اگرچه اقدام مناسبی است اما هنوز در ابتدای راه است.

نرخ سود نیز باید شناور باشد، باید لنگر اسمی برای تورم تعیین شود. نرخ ارز باید انعطاف پذیر باشد و بانک مرکزی بر لنگر اسمی تورم تمرکز کند. در شرایط کنونی که بازار ارز کشور به‌شدت حساس است و درآمدهای نفتی با مشکل مواجه شده، امکان اعمال کامل هدف گذاری‌های تورمی وجود ندارد. اینکه برای کنترل تورم در کشور هدف گذاری شود اقدامی مناسب است، اما اینکه برخی منتقد رقم ۲۲ درصدی آن هستند باید گفت در وضع کنونی چاره‌ای جز تعیین رقمی در این سطح وجود نداشته و باید تلاش شود تا همین رقم نیز محقق شود.

کمبود ارز اساس مشکلات است

در نتیجه بانک مرکزی مانند خزانه‌داری است که کلید یک خزانه خالی را دارد، اما در عین حال باید به خیل متقاضیانی که برای دریافت ارز صف کشیده‌اند، پاسخ دهد. فراموش نکنید که ایران به‌طور نرمال در دهه اخیر طی سال بیش از ۱۱۰ میلیارد دلار درآمدهای نفتی و غیرنفتی داشته‌ایم. از شروع دهه ۸۰ تا سال ۹۷ بالای ۱۰۰ میلیارد دلار درآمدی ارزی داشته‌ایم. امسال با هر ترازویی که درآمدهای ارزی را وزن کنید به زور به ۴۰ میلیارد دلار می‌رسد. یعنی کشور دچار کمبود ارز است و اینجاست که دعواها و چالش‌ها شکل می گیرد. البته سال‌هاست که مشکلات بنیادین اقتصادی در کشور وجود دارد، اما همواره با استفاده از مالیه‌ای به نام نفت، درآمدهای نفتی و پول نفت این چالش‌ها را پوشش می‌دادند. امروز هم هر زمان که کاهشی در درآمدهای نفتی کشور شکل می گیرد، چالش‌ها و رویارویی‌ها نیز میان بخش‌های مختلف بروز و ظهور پیدا می کند.

عضو کمیسیون نظارت و حقوقی شورای شهر درباره ۳ پرونده حقوقی شهرداری به حناچی تذکر داد

ابلاغ چراغ خاموش منع تعقیب املاک نجومی

گروه راه و شهرسازی |

آنگونه که محمود میرلوحی، عضو شورای شهر تهران اعلام کرده، «پرونده املاک نجومی منع تعقیب خورده است و بازرسی کل کشور با اینکه ۱۰ روز وقت داشته اما ۲۲ روز بعد اعتراض کرده و دادگاه هم به واسطه فوت وقت گفته پرونده قابل رسیدگی نیست.»

میرلوحی در نشست علنی دیروز شورای شهر تهران در تذکری خطاب به پیروز حناچی، شهردار تهران گفت: در بند ۱۸ ماده ۸۰ قانون تشکیل شوراها، نظارت بر حسن اجرای دعاوی بر عهده شوراست. وی افزود: من احساس نگرانی می کنم و سه پرونده را اینجا مطرح می کنم که شهرداری در پیگیری این سه پرونده تعلل دارد. یکی پرونده املاک نجومی است، که با کمال تاسف در دوره فعلی شورا این پرونده منع تعقیب خورده است و بازرسی کل کشور با اینکه ۱۰ روز وقت داشته اما ۲۲ روز بعد اعتراض کرده و دادگاه هم به واسطه فوت وقت گفته پرونده قابل رسیدگی نیست و این باعث تاسف است. میرلوحی درباره پرونده رسا تجارت نیز گفت: قرار شد شکایتی روی پرونده گذاشته شود. از دی ماه سال گذشته این قرار گذاشته شود اما نتیجه‌ای را مشاهده نمی کنیم.

عضو شورای شهر تهران افزود: در تلفیق بودجه ۹۳ هم حراست و بازرسی شهرداری باید ۲۳ مورد را بررسی می کردند اما هنوز نتیجه‌ای را شاهد نیستیم اما متاسفانه می‌بینیم در بخش اقتصادی تغییراتی صورت می گیرد که همین مختصر افراد موثر را هم تغییر می‌دهند. وی خطاب به حناچی گفت: این روند، روند صحیحی نیست. اخیرا که وارد این بحث شدید، متوجه حساسیت افکار عمومی شدید. سه سال و نیم از دوره شورا گذشت اما متأسفانه با این پرونده‌ها برخورد نمی‌شود و من انتظار حمایت از افراد سالم و صادقی را دارم که در این پرونده‌ها فعالیت می کنند اما روند برعکس این است که افرادی که پیگیری می کنند حذف می‌شوند و کسانی که پیگیری نمی کنند، ارتقا پیدا می کنند. به گزارش «تعادل»، ۱۹ آذر سال جاری، مصاحبه‌ای از پیروز حناچی، شهردار تهران روی خروجی یکی از خبرگزاری‌ها قرار گرفت که در بخشی از آن حناچی گفته بود: املاک در اختیار طلایی نماینده سابق شورا، شهردار اسبق و همسرش که متعلق به شهرداری تهران بوده است، بازپس گرفته شده‌اند، ناصر امانی مشاور شهردار اسبق تهران اما به فاصله چند ساعت پس از انتشار این سخنان، اظهار کرد: هیچ ملکی در اختیار شخص خانم دکتر مشیر، همسر آقای دکتر قالیباف نبوده است و صرفا املاکی جهت امور زنان سرپرست خانوار در اختیار مجموعه‌ای بوده که همسر آقای دکتر قالیباف هم یکی از اعضاء هیات امناء آن مجموعه بوده‌اند و اینکه شهردار تهران، املاک را به نام همسر آقای قالیباف معرفی کند، بی‌اخلاقی و خلاف انصاف است و از حناچی شکایت می کنیم. این افشا و انکار در افکار عمومی بازتاب گسترده‌ای داشت که دیروز میرلوحی در تذکر خود به آن اشاره کرد. بعد از تذکر میرلوحی، امینی نایب‌رییس جلسه شورا از او خواست این مسائل را در جلسه‌ای هم اندیشی با شهردار تهران هم مطرح کند و مورد بررسی قرار بگیرد و به نتیجه برسد.

املاک در اختیار غیر از ۴ هزار واحد بیشتر است

میرلوحی دیروز همچنین در گفت‌وگو با ایلنا اعلام کرد: تاکنون شهرداری بازپس گیری ۵۰۰ ملک را اجرا کرده و ۵۰۰ ملک واگذار شده به اشخاص حقیقی نیز در دستور کار بازپس گیری هستند. حدود ۱۲۰۰ مورد از املاک نیز حقوقی هستند که باید تعیین تکلیف شوند. عضو کمیسیون نظارت و حقوقی شورای شهر درباره اظهارات شهردار تهران درباره وضعیت املاک نجومی که برای برخی از آنها سند خورده‌اند و امکان پس گرفتن آنها وجود ندارد، اظهار کرد: املاک نجومی در شعبه ۱۵ دادسرای عمومی بررسی می‌شود و اشکالات دو سه جانبه‌ای دارد که به دنبال حل آنها هستیم. در بررسی‌هایی که کردیم متوجه شدیم، ۶ میلیاردی که از بازپس گیری آنها صحبت شد، تنها متعلق به یکی از آنها است و پرونده‌های فراوانی در این زمینه وجود دارد. او ادامه داد: گزارش‌ها نشان می‌دهد، برخی املاک رقم‌های بسیار بالایی دارند و بیش از ۲۰۰ ساختمان با تخفیف ۷ تا ۵۰ درصد واگذار شده، اما مرتبا املاک نجومی را به تعاونی‌ها نسبت می‌دهند و به گونه‌ای عنوان می کنند که از تعاونی‌ها تخفیف گرفته‌اند، اما بحث ما اینها نیست. ۲۰۰ نفر از مدیران شهرداری در دوره مدیریت شهری گذشته و همچنین افرادی که هیچ نسبتی با شهرداری ندارند، مدنظر ما هستند و به دنبال آن هستیم که تکلیف آنها روشن شود.

میرلوحی افزود: بازپرس شعبه ۱۵ دادسرای کارکنان دولت مشغول بررسی پرونده بود که بعد از سه سال و نیم منع تعقیب صادر کرد و از آنجایی که محدودیت زمان این رای ۱۰ روز مقرر شده بود و بازرسی کل کشور که شاکی پرونده بود، ۲۲ روز بعد اعتراض کرد، دادگاه نیز اعلام کرد چون موعد آن گذشته قابل رسیدگی نیست. او با گلایه از بخش حقوقی شهرداری که متوجه چنین مساله‌ای نشده است، ادامه داد: از شهرداری گلایه دارم که چرا متوجه این مساله نشدند، چرا که دی ماه سال گذشته این اتفاق رخ داد و اخیرا در جواب تذکر بنده نیز اعلام کردند، این رای را فرستاده‌اند، در حالی که اگر زودتر به ما گفته بودند، آن را پیگیری می کردیم. میرلوحی با بیان اینکه از طریق ماده ۴۷۷ به دنبال به جریان انداختن این پرونده هستیم، اضافه کرد: به دنبال این هستیم که بتوانیم با استفاده از این ماده که پرونده‌های بعد از تجدیدنظر را از طریق ریاست قوه قضاییه به جریان می‌اندازد، مساله را پیگیری کنیم. او در پاسخ به سوالی درباره ۷۰۰ ملک شهرداری که شهردار لیست آنها را به شورای شهر ارسال کرده است، اظهار کرد: این املاک مربوط به بند ۶ ماده ۵۵ هستند که سند آن به اسم کسی نخورده و به فروش نرفته است، اما بدون قرارداد و اجاره تحویل افراد شده‌اند. سه کمیسیون فرهنگی و اجتماعی، برنامه و بودجه و نظارت و حقوقی در حال بررسی این املاک هستند. او با بیان اینکه پرونده املاک در اختیار غیرِ شهرداری طی یک تا دو هفته آینده در صحن شورا مورد بررسی قرار می گیرد، درباره جزییات بررسی‌هایی که تاکنون انجام شده است، گفت: املاکی که در اختیار اشخاص حقیقی قرار گرفته باید بازگردد و تاکنون ۵۰۰ مورد از املاک از مجموع آنهایی که شناسایی شده‌اند، بازپس گیری شده است. بقیه املاکی هم که به اشخاص حقوقی داده شده‌اند، در حال بررسی و تعیین تکلیف هستند. او درباره املاکی که در اختیار اشخاص حقوقی قرار دارند، اظهار کرد: باید مشخص شود، استفاده از این املاک در چارچوب سیاست‌های شهرداری قرار دارد یا خیر. بطور مثال در نیاوران برای کودکان کار ملکی اجاره شده است، در حالی که کودکان کار در مناطق پایینی سکونت دارند و باید موضوع فعالیت‌ها با مناطق ۲۲ گانه مناسب‌سازی شوند.

همچنان در حال شناسایی املاک هستیم

میرلوحی در پاسخ به اینکه آیا املاکی وجود دارند که هنوز در لیست املاک شناسایی و منتشر شده وجود نداشته باشند؟ گفت: بله، همچنان در حال شناسایی املاک هستیم و این موضوع کماکان ادامه دارد. شهردار اول ما نخستین بار از شناسایی ۶۷۴ ملک خبر داد، که این رقم به ۱۹۰۰ ملک رسید و اکنون مجموع ارقام شناسایی شده املاک ۲۲۶۲ ملک است که از نظر تعداد هر کدام ممکن است، چند واحد ملکی را شامل شود. اکنون این رقم از ۴ هزار واحد ملکی هم فراتر رفته است. عضو کمیسیون نظارت و حقوقی شورای شهر تهران در پاسخ به اینکه چه تعداد از املاک باید بازپس گیری شوند، گفت: تاکنون شهرداری بازپس گیری ۵۰۰ ملک را اجرا کرده و ۵۰۰ ملک واگذار شده به اشخاص حقیقی نیز در دستور کار بازپس گیری هستند. حدود ۱۲۰۰ مورد از املاک نیز حقوقی هستند که باید تعیین تکلیف شوند میرلوحی ادامه داد: جای تاسف و نگرانی دارد که بانک اسنادی که قرار بود، شهرداری نسبت به ایجاد آن طبق برنامه دوم توسعه اقدام کند، هنوز ایجاد نشده است. قرار بود ثبت اسناد به این سامانه نیز منتقل شود که با کمال تاسف هنوز این اقدام رخ نداده است. اینکه آیا شهرداران نسبت به املاک واگذار شده به غیر اشراف داشتند یا نه و همچنین چگونگی نظارت بر آنها مواردی است که در حال بررسی است و در گزارش تحقیق و تفحص نیز به آنها اشاره خواهد شد.

قیمت اسمی ملک هیچ‌گاه کاهش نمی‌یابد

ذوب قیمت واقعی مسکن در کوره تورم

اگرچه برخی کارشناسان معتقدند بازار مسکن با سایر بازارها متفاوت بوده و حباب قیمتی به این بازار راه ندارد، اما برخی نیز بر وجود حباب در این بازار صحه می گذارند. اخیراً محمد اسلامی وزیر راه و شهرسازی از وجود حباب در قیمت مسکن خبر داده است؛ واژه حباب قیمتی اگرچه معمولاً برای سایر بازارها استفاده می‌شود، اما مخالفانی در بازار مسکن دارد و به دلیل ناهمگن بودن کالایی مسکن و همچنین تنوع واحدهای عرضه شده و نیز تفاوت عمده در نوع تقاضا، حباب قیمت مسکن را بی‌معنی می‌دانند. به گزارش مهر، شاخص «پوتربا» را معمولاً شاخص سنجش حباب قیمت مسکن می‌دانند؛ در این شاخص، نتیجه تقسیم متوسط قیمت یک سال مسکن به متوسط اجاره‌بهای یک سال اگر بالای ۲۵ باشد، مسکن حباب دارد و اگر پایین‌تر از ۱۵ باشد، قیمت مسکن به قیمت واقعی آن نزدیک‌تر است. در فاصله سال‌های ۹۱ که آخرین جهش قیمت مسکن در کشور رخ داد تا اسفند ۹۶ که رشد متوسط سالانه قیمت مسکن در تهران با شیب بسیار آرامی در حال افزایش بود، اما از سوی دیگر اجاره‌بها روند افزایشی تندتری داشت، شاخص پوتربا در حال رسیدن به کف قیمت بود؛ اما از ابتدای ۹۷ که سرعت رشد قیمت مسکن از اجاره‌بها، سبقت گرفت، شاخص «قیمت» به «اجاره» در حال اوج گیری بود.

در سال جاری، اگرچه اجاره‌بها در پایان تابستان نسبت به تابستان سال گذشته رشد حدوداً ۵۰ درصدی یافت اما با توجه به اینکه متوسط قیمت مسکن در ۸ ماهه ابتدایی امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل، رشد حدوداً ۸۰ درصدی داشت نتیجه تقسیم «قیمت» به «اجاره» به رقم ۳۰ نزدیک شده است که وجود حباب در قیمت مسکن در تهران را تأیید می کند.

برخی کارشناسان نیز معتقدند با توجه به رشد جهش گونه قیمت مسکن در تابستان و مهر ماه امسال در سراسر کشور، شاخص پوتربا، در حال تغییر بنیادین است؛ به خصوص که در بسیاری از شهرها و به تبعیت از بازار مسکن تهران، قیمت مسکن رشد بالایی داشته اما به دلیل عدم وجود تقاضای اجاره مسکن و همچنین عدم افزایش محسوس درآمدها در سایر شهرها، اجاره‌بها رشد زیادی نداشت که سبب شد نسبت «قیمت» به «اجاره» در برخی از شهرها به ۵۰ یا حتی ۶۰ برسد.

حباب مسکن، منطق علمی ندارد

محمود اولاد در گفت‌وگو با مهر درباره اینکه آیا بازار مسکن حباب دارد یا خیر؟ اظهار کرد: این مساله، دیدگاه غلطی است که مطرح شده و می‌شود که حباب قیمتی در بازار مسکن داریم؛ وقتی گفته می‌شود ۲۰ میلیون نفر ساکن بافت‌های فرسوده و سکونتگاه‌های غیر رسمی و همچنین بیش از ۴۰ درصد اجاره‌نشین داریم، اینها تقاضای بالقوه ایجاد کرده‌اند و چون نتوانسته‌اند وارد بازار رسمی مسکن شوند، در بازار غیر رسمی بروز می کنند. وی افزود: وقتی قیمت مسکن افزایش یافت، تقاضای خرید و اجاره مسکن در شهرهای پیرامونی تهران افزایش یافت چون این دسته از متقاضیان در شهر تهران امکان خرید مسکن نداشتند؛ حال وقتی در بازارهای موازی مانند ارز و سکه و طلا و بورس اتفاقاتی رخ می‌دهد که حباب می‌ترکد، این تصور به وجود می‌آید که در بازار مسکن هم باید حباب قیمتی از بین برود در حالی که بازار مسکن با سایر بازارهای موازی آن متفاوت است؛ بازار مسکن تنها بازاری است که در آن بازگشت تقاضا وجود دارد.

افت قیمت در مسکن رخ نمی‌دهد

این کارشناس اقتصاد مسکن گفت: بازگشت تقاضا در بازار مسکن به این معناست که آن دسته از متقاضیانی که به بیرون از شهر رفته بودند با این احساس که ممکن است قیمت‌ها کاهش یابد، به داخل شهر برمی گردند تا در تهران مسکن خریداری کنند؛ آنهایی که از بازار رسمی رانده شده‌اند و در مرز بازار رسمی و غیر رسمی قرار دارند، بار دیگر به بازار رسمی برمی گردند؛ همچنین آن دسته دیگر از متقاضیان خرید مسکن که مستأجرند اما در مرز توانمند شدن خرید مسکن قرار دارند، چون این احساس را دارند که ممکن است حباب از بین برود، آنها هم به بازار خرید رسمی بازمی گردند وی تأکید کرد: همه اینها اتفاق می‌افتد که افت قیمتی که در بازارهای دیگر شاهد وقوع آن هستیم، در بازار مسکن رخ ندهد. اولاد ادامه داد: شما یک طرف قضیه را می‌بینید که چون انتظارات تورمی کاهش پیدا کرده، فروشندگان مجبورند قیمت‌های کمتری را پیشنهاد دهند تا بتوانند بفروشند؛ اما آن سوی قضیه را نمی‌بینید که وقتی انتظارات تورمی کاهش یافته، آن گروه‌هایی که از بازار حذف شده و به پیرامون رفته‌اند، در حال بازگشت به بازار مسکن هستند. آمار هم نشان می‌دهد که میزان خرید و فروش در شهرهای پیرامونی تهران به‌شدت افت کرده و میزان کاهش قیمت مسکن در اطراف تهران، بیش از پایتخت بوده، به این معناست که متقاضیان خرید مسکن در پیرامون تهران در حال بازگشت به داخل شهر هستند. وی در خصوص اینکه آیا کاهش انتظارات تورمی، به معنای ترکیدن حباب قیمت مسکن است؟ یادآور شد: نمی‌توان گفت که قیمت‌ها کاهش یا افزایش می‌یابند؛ بلکه مدتی رکود اتفاق می‌افتد تا متقاضیان بالقوه ببینند که آیا قیمت‌ها تغییری می کنند یا خیر؟ بنابراین ثباتی که در قیمت مسکن می‌بینیم، عمدتاً ناشی از کاهش تعداد معاملات و رکود در بازار است؛ سپس مجدداً پس از آنکه متقاضیان دریافتند که اتفاق خاصی در قیمت‌ها رخ نمی‌دهد، به این بازار برمی گردند.

قیمت‌های پیشنهادی کاهش یافته نه قیمت واقعی

کارشناس بازار مسکن تأکید کرد: اینکه گفته می‌شود قیمت‌ها کاهش پیدا کرده، اگر بررسی دقیق‌تری شود، می‌بینید که منظور آنها این است که قیمت‌های پیشنهادی کاهش پیدا کرده است؛ قیمت‌های پیشنهادی که ملاک نیست، بلکه نرخی است که در قرارداد به ثبت می‌رسد؛ قیمت معامله انجام شده هم بر اساس آمار بانک مرکزی، نشان می‌دهد که همچنان در مدار رشد قرار دارد.

وی خاطرنشان کرد: بنابراین، اینکه گفته شود قیمت مسکن حباب دارد و از بین خواهد رفت، هیچ منطق علمی ندارد و ناشی از داشتن تصور نادرست از بازار مسکن است و آن را با بازارهای دیگر، معادل می‌دانیم فکر می کنیم که اگر در بازارهای مالی چنین موضوعی داریم، در بازار مسکن هم حباب قیمتی وجود دارد.

وزارت راه را با تعاونی مسکن اشتباه گرفته‌اند

کارشناس اقتصاد مسکن با اشاره به سیاست گذاری نادرست در بازار مسکن گفت: به جای آنکه سیاست گذاری درستی در بخش مسکن داشته باشیم، وزارت راه و شهرسازی را با طرح اقدام ملی مسکن، به یک تعاونی مسکن تبدیل کرده‌ایم و نتیجه این شد که نهایتاً در استان تهران، ۴۸۰۰ نفر قرار است خانه‌دار شوند و وزارت راه و شهرسازی برای این تعداد اندک مسکن بسازد!

تفاوت قیمت پیشنهادی، واقعی و حباب

سید امین زرگر مرادی، کارشناس اقتصاد مسکن نیز با بیان اینکه در مورد استفاده یا عدم استفاده از واژه حباب قیمت مسکن بین کارشناسانِ اقتصاد مسکن اختلاف نظر وجود دارد، افزود: معمولاً سقوط قیمت اسمی مسکن رخ نمی‌دهد چرا که عمدتاً تعدیل قیمت مسکن به علت چسبندگی رو به بالای آن، در قیمت اسمی مسکن اتفاق نمی‌افتد بلکه با ثبات قیمت اسمی، این قیمت واقعی مسکن (بالحاظ تورم) است که کاهش می‌یابد. وی تأکید کرد: متأسفانه برخی به تفاوت قیمت پیشنهادی، قیمت اسمی و قیمت واقعی مسکن توجه نمی کنند. از دیگر سو ما با بحران تولید و عرضه واحدهای مسکونی به علت کاهش توجیه اقتصادی ساخت مسکن مواجهیم. ضمن اینکه در سمت تقاضا نیز با کاهش تقاضای مصرفی و خانه اولی‌ها به دلیل کاهش شدید قدرت خرید خانوارها در بازار مسکن، روبه‌رو هستیم.

زرگر مرادی تأکید کرد: نکته مهم این است که غیرهمگن بودن قیمت مسکن را نیز نباید فراموش کرد؛ چرا که با تغییر تعداد معاملات در مناطق مختلف یا تغییر نسبت نوساز به قدیمی ساز، کل آمار دستخوش تغییر می‌شود.

ایرانشهر

بازار مسکن تا ۶ ماه راکد است

مهدی روانشادنیا، کارشناس اقتصاد مسکن با بیان اینکه بعد از خروج تقاضای مصرفی، از حدود یک ماه پیش تقاضای سرمایه‌گذاری هم از بازار ملک خارج شده است گفت: تا سه ماهه ابتدای سال ۱۴۰۰ بازار مسکن در حالت بلاتکلیفی قرار می گیرد و قیمت‌ها ثبات نسبی خواهد داشت. روانشادنیا در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: طی سه سال گذشته در عین حال که قیمت مسکن در تهران ۵.۵ برابر شده قدرت خرید مصرف کننده افزایش نداشته است. در سه سال گذشته نرخ رشد اقتصادی منفی بوده، درآمد خانوار کاهشی شده و توان مصرف کننده واقعی پایین آمده است. از ماه‌ها قبل پارامتر تقاضای مصرفی، عاملی برای افزایش قیمت نبوده اما نرخ‌ها بالا رفته است. وی افزود: آنچه طی ماه‌های اخیر باعث افزایش قیمت‌ها در بازار مسکن شد تقاضای سوداگرانه و سرمایه‌گذاری بود. البته این گروه با کاهش ارزش پول ملی به دنبال ایجاد یک سپر تورمی بودند. بعد از انتخابات امریکا و با توجه به در پیش بودن انتخابات ریاست‌جمهوری کشورمان در بازه شش ماهه پیش رو بازار مسکن در حالت بلاتکلیفی به سر خواهد برد. مصرف کنندگان که از قبل حضور نداشته‌اند، سرمایه‌گذاران برای ورود تعلل می کنند. این کارشناس بازار مسکن با بیان اینکه احتمالا تعداد معاملات در بازه زمانی ۶ ماهه آینده در مقایسه با میانگین ۱۰ ساله کمتر باشد گفت: در خصوص قیمت‌ها با توجه به رفتار معمول بازار مسکن وارد دوره ثبات نسبی قیمتی شده‌ایم که از تورم عمومی جامی ماند. این به معنای کاهش ارزش واقعی قیمت مسکن است. مگر اینکه اتفاق ویژه‌ای در حوزه ارز بیفتد. اما اگر روند بازار همانند آنچه طی یک ماه اخیر اتفاق افتاده ادامه پیدا کند انتظار داریم تا سه ماهه اول سال ۱۴۰۰ شاهد ثبات نسبی قیمت‌ها و کاهش معاملات باشیم. روانشادنیا با اشاره به کاهش ۱۴ درصدی ساخت و ساز طی نیمه نخست سال جاری نسبت به شش ماهه اول سال ۱۳۹۸ گفت: به دلیل موانع زیاد محیط کسب و کار صنعت ساختمان از جمله طولانی بودن مدت زمان صدور پروانه‌های ساختمانی و دست و پاگیر بودن مقررات، به اندازه کافی سرمایه‌گذاران در این صنعت با ریسک مواجهند. اگر ریسک سیستماتیک مثل شوک‌های سیاسی هم اضافه شود در سرمایه‌گذاری دست نگه می‌دارند تا وضعیت انتخابات سال آینده مشخص شود. لذا نمی‌توان به رشد محسوس ساخت‌وساز در میان مدت امیدوار بود.

قیمت زمین در تابستان ۱۳۹۹ دو برابر شد

مرکز آمار اعلام کرد: متوسط قیمت فروش هر مترمربع زمین یا زمین ساختمان مسکونی کلنگی معامله شده از طریق بنگاه‌های معاملات ملکی در تابستان امسال نسبت به تابستان پارسال ۱۰۱.۸ درصد رشد داشته است. به گزارش مهر، مرکز آمار ایران، نتایج طرح گردآوری اطلاعات قیمت و اجاره مسکن نقاط شهری کشور در تابستان ۹۹ را اعلام کرد. طبق این نتایج، بنگاه‌های معاملات ملکی کشور موظف هستند مشخصات کلیه معاملات خرید و فروشی که سند آنها از طریق دفتر ثبت اسناد انتقال پیدا می کند را در سامانه اطلاعات مدیریت معاملات املاک و مستغلات کشور ثبت نمایند. با توجه به اینکه کاهش یا افزایش حجم (تعداد) معاملات در شهرهای بزرگ، باعث کاهش یا افزایش شدید متوسط (حسابی) قیمت در سطح استان یا کشور می‌شود، از متوسط تعدیل شده (وزنی) استفاده شده تا بتوان با حذف اثر حجم معاملات، تغییرات واقعی قیمت را مشخص کرد. در ضمن وزن‌های مورد استفاده بر مبنای واحدهای مسکونی دارای سکنه در سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ به‌روز شده است. متوسط قیمت فروش هر مترمربع زمین یا زمین ساختمان مسکونی کلنگی معامله شده از طریق بنگاه‌های معاملات ملکی در کل کشور ۷۳۳۴۴ هزار ریال با میانگین مساحت ۲۶۷ مترمربع بوده است که نسبت به فصل قبل، ۲۸.۴ درصد و نسبت به فصل مشابه سال قبل ۱۰۱.۸ درصد افزایش داشته است.

افتتاح آزادراه تبریز-سهند پس از ۱۰ سال انتظار

آزادراه تبریز-سهند پس از ۱۰ سال انتظار، روز سه‌شنبه با حضور محمد اسلامی، وزیر راه و شهرسازی افتتاح شد. به گزارش ایلنا، این آزادراه که اجرای آن از سال ۱۳۸۹ و با هدف کنترل و کاهش ترافیک اتوبان تبریز-آذرشهر آغاز شده ۲۰ کیلومتر طول دارد و ۸ دهنه پل بسیار بزرگ در طول این مسیر ساخته شده است. با احداث این آزادراه از بار ترافیک جاده فعلی تبریز-آذرشهر که جزو محورهای پرترافیک استان است کاسته شده و پیش‌بینی می‌شود روزانه بالغ بر ۳۰ هزار وسیله نقلیه در سال اول بهره‌برداری از این آزادراه تردد داشته باشند. ساخت این آزادراه با کاهش فاصله مکانی و زمانی بین کلان‌شهر تبریز و شهر جدید سهند تا ۱۰ دقیقه، صرفه‌جویی در مصرف سوخت، کاهش آلاینده‌های زیست‌محیطی و ارتقای کیفیت ایمنی را در پی دارد. به گفته مسوولان، بهره‌برداری از این آزادراه صرفه‌جویی سالانه ۶ میلیون و ۳۰۰ هزار لیتری سوخت را در پی دارد. تسهیل در ترافیک عبوری محور موجود تبریز-آذرشهر، کاهش هزینه و مصرف سوخت و کاهش آلاینده‌های محیط‌زیستی، کاهش مسافت و دسترسی سریع به کلان‌شهر تبریز، افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از زمان و کاهش اتلاف وقت شهروندان، کاهش تصادفات و استهلاک خودروها و ارتقای ایمنی سفر، رونق بخشیدن به سرمایه‌گذاری ملی و گردشگری در شهر جدید سهند و افزایش جذابیت سکونت در شهر جدید و رونق اقتصادی آن از جمله مزایای این آزادراه عنوان شده است.

رویداد

قیمت کره افزایش نیافته سر به سر شده است

ایلنا | محمدرضا بنی‌طبا، سخنگوی انجمن صنفی صنایع لبنی ایران درباره دلایل افزایش قیمت کره در روزهای اخیر، اظهار کرد: از ابتدای سال ۹۸ تا به امروز، قیمت مصوب هر درصد از چربی شیرخام از ۳۰ تومان به ۶۰ تومان افزایش یافته است. وی ادامه داد: در آذرماه سال جاری که ستاد تنظیم بازار نرخ مصوب جدید شیرخام و چربی آن را ۶۰ تومان اعلام کرد قیمت هر درصد از چربی در بازار به ۷۲ تومان رسید. به گفته بنی‌طبا، در تابستان نرخ‌ها بالاتر رفت و قیمت مبادله هر درصد چربی شیرخام به حدود ۸۰ تومان رسید. وی یادآور شد: با وجود افزایش قیمت چربی در بازار به بیش از نرخ مصوب، سازمان حمایت از صنایع خواست برای جلوگیری از شوک به بازار، قیمت‌ها را به یک‌باره افزایش ندهد. بنی‌طبا افزود: با چانه‌زنی سازمان حمایت صنایع لبنی قبول کردند به‌طور موقت اجازه ندهد قیمت هر کره صد گرمی به بیش از ۸ هزار تومان برسد، اما حالا بعد از چند ماه زیان با اجازه سازمان حمایت، قیمت کره افزایش یافته است. وی تاکید کرد: در واقع قیمت کره حیوانی بعد از چندماه با پوشش هزینه‌های تولیدکننده به نقطه سر به سر رسیده است. بنی‌طبا ضمن تاکید بر این نکته که با انتقال کره حیوانی از گروه یک به گروه دو کالایی، مانند همه کالاها شاهد افزایش و واقعی شدن قیمت آن بوده‌ایم، اظهار کرد: اگر چه قیمت واقعی شده اما با حذف قیمت گذاری دستوری از این کالا، می‌توانیم در ماه‌های آتی شاهد تعادل بازار و ثبات نسبی قیمت آن باشیم. وی گفت: سال گذشته ۴۵ هزار تن کره برای تامین نیاز داخلی با ارز مرجع (۴۲۰۰ تومانی) وارد کشور و تقریبا تا نیمه امسال تمامی آن به بازار عرضه شد، با به اتمام رسیدن این ذخیره، کره‌های موجود در بازار فقط کره‌های وارداتی با نرخ ارز نیمایی و کره‌های تولیدی داخل هستند که هر دو قیمتی بالاتر از کره‌های قبلی دارند.

بنی‌طبا ادامه داد: همیشه صنایع لبنی مورد اتهام به گران فروشی هستند در حالی که در بیشتر موارد در افزایش قیمت‌ها نقش ندارند و افزایش قیمت‌ها بطور مستقیم با افزایش هزینه‌های تولید که به تولیدکننده تحمیل شده مربوط می‌شود. وی توضیح داد: برای قضاوت درباره عملکرد صنایع لبنی باید همه زنجیره تولید را دید، در شرایطی که شیرخام و نرخ چربی شیر افزایش قیمت داشته و نهاده‌ها نیز با نرخ مصوب به دست دامدار نمی‌رسد و هیچگونه کنترل و نظارتی هم بر حلقه‌های پیشینی زنجیره صنایع لبنی و قیمت‌های مصوب در این بخش‌ها نیست، افزایش قیمت محصولات لبنی اتفاق عجیبی نیست.

بانک مرکزی دستورالعمل جزییات جدید برای ورود کالا را ابلاغ کرد

رزم حسینی و همتی در جنگ بخشنامه‌ها

در مدت زمان کمتر از دو هفته پس از ابلاغ بخشنامه‌ای توسط معاون اقتصادی رییس جمهور در راستای کمک به بخش خصوصی و مرتفع شدن برخی از مشکلات این بخش، بانک مرکزی جمهوری اسلامی دستورالعملی جدید ابلاغ کرد که به نوعی سبب بی‌اثر شدن بخشنامه منتشر شده از سوی ستاد هماهنگی اقتصادی دولت شد. ابلاغ این بخشنامه سبب جاری شدن سیلی از اعتراضات شد. اما سرانجام پس از پیگیری‌های نمایندگان بخش خصوصی در اتاق‌های بازرگانی از جمله نامه رییس اتاق تهران به رییس جمهور و همچنین نامه انتقادی وزیر صنعت، معدن و تجارت به رییس جمهور درباره بخشنامه جدید ارزی، بانک مرکزی با ابلاغ دستورالعملی جدید، بخش‌هایی از بخشنامه گذشته خود در رابطه با مهلت تعیین شده برای ترخیص کالا پس از ارایه اسناد را اصلاح کرد. در این بخشنامه مهلت ورود کالاهای اساسی و ضروری مشمول دریافت ارز رسمی از تاریخ صدور حواله ارزی تا ترخیص کالا افزایش یافت.

روند بخشنامه‌های ابلاغی

ششم آبان ماه ۱۳۹۹ در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، معاون اقتصادی رییس جمهوری تصمیماتی را ابلاغ کرد که این تصمیم‌ها مقدمات رفاه بخشی از مشکلات بخش خصوصی شد. ضمن آنکه اتاق ایران، اتاق تعاون و اتاق اصناف ایران به عنوان نمایندگان بخش خصوصی از آن بخشنامه استقبال کرده بودند. اما بعد از چند روز، بانک مرکزی دستورالعمل جدیدی صادر کرده که با دستور قبلی در تضاد بود. در آن بخشنامه، مهلت رفع تعهد واردکنندگان به ۴۵ روز تا دو ماه کاهش یافت. واردکنندگان موظف شده بودند ظرف دو ماه اظهارنامه وارداتی خود را به این بانک تحویل دهند و حداکثر ظرف ۴۵ روز، کالای وارداتی را از گمرک ترخیص کنند. پس از ابلاغ بخشنامه جدید، فعالان بخش خصوصی نسبت به اجرایی نبودن طرح بانک مرکزی اعتراض کرده و به صورت کتبی نقد و نگاه خود را اعلام کردند. در همین رابطه، کمیته ارزی اتاق ایران، هفدهم آذرماه با انتشار بیانیه‌ای با اشاره به تصمیم ویژه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت مبنی بر مجاز بودن تهاتر ارزی صادرکنندگان و واردکنندگان، تأکید کرد که باید موضوع ارز متقاضی را از واردات بدون انتقال ارز تفکیک و توجه کرد واردات بدون انتقال ارز تنها در شرایطی که صادرکنندگان تعهدی به بازگشت ارز به کشور نداشتند، عملیاتی و امکان‌پذیر است. کمیته ارزی اتاق ایران با انتشار این بیانیه با اشاره به تصمیم ویژه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت مبنی بر مجاز بودن تهاتر ارزی صادرکنندگان و واردکنندگان، تأکید کرده، که باید موضوع ارز متقاضی را از واردات بدون انتقال ارز تفکیک و توجه کرد واردات بدون انتقال ارز تنها در شرایطی که صادرکنندگان تعهدی به بازگشت ارز به کشور نداشتند، عملیاتی و امکان‌پذیر است. کمیته ارزی اتاق ایران ضمن تاکید به ابهامات مطرح‌شده از سوی برخی کارشناسان مبنی بر اثرگذاری «واردات با ارز متقاضی» بر روی نرخ ارز، توضیح داده که: «بر اساس برآوردهای اتاق و بررسی‌های کارشناسی صورت گرفته، هیچ‌گونه تقاضای ارز جدیدی در بازار ایجاد نشده است؛ چراکه در شرایط کنونی که بازرگانان کشور به دنبال یافتن راه‌حل‌هایی برای عبور از تحریم‌ها هستند و فروشندگان خارجی نیز این ریسک را نمی‌پذیرند که کالا را به‌صورت غیر نقدی در اختیار تاجران ایرانی قرار دهند، عملاً ارز موردنیاز برای واردات کالاهای مذکور در زمان خرید و پیش از حمل کالا، تسویه شده است».

نامه انتقادی وزیر صمت

اما بعد از پیگیری‌های مداوم اتاق ایران، وزیر صنعت، معدن و تجارت هم در نامه‌ای به رییس جمهور به دستورالعمل بانک مرکزی اعتراض کرد. علیرضا رزم حسینی، در این نامه از حسن روحانی درخواست کرده است دستور بازنگری این بخشنامه و همچنین الزام هماهنگی برای صدور و ابلاغ کلیه مقررات، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های حوزه تجارت خارجی با وزارت صنعت را صادر کند. در این نامه وزیر صمت به حسن روحانی، آمده است: «پیرو تصمیمات جلسه ۱۷۷ ستاد هماهنگی اقتصادی دولت که در تاریخ ششم آبان ماه ۱۳۹۹ توسط معاون اقتصادی رییس جمهوری ابلاغ شد، مقدمات مرتفع نمودن بخش اعظم مشکلات فراروی جامعه فعالان تجارت خارجی کشور (صادرکنندگان و واردکنندگان) در حوزه ایفای تعهدات ارزی با هدف تأمین ارز مورد نیاز واردات کالای اساسی، ضروری، مواد اولیه و تجهیزات تولید را فراهم کرده است. ضمن آنکه استقبال اتاق ایران، اتاق تعاون و اتاق اصناف ایران به عنوان نمایندگان بخش خصوصی بیانگر عزم جدی در جهت تحقق اهداف از پیش تعیین شده با هدف توسعه کمی و کیفی صادرات غیرنفتی و مدیریت هدفمند وارد است.» رزم حسینی همچنین در این نامه به بخشنامه اخیر بانک مرکزی اشاره کرده که در بیست و هشتم آبان ماه منتشر شد و مهلت ارایه ستاد حمل حواله‌های ارزی از تاریخ صدور تا زمان صدور اعلامیه تأمین ارز را به مدت ۲ ماه تعیین کرد. به عقیده او این مساله با بخشنامه قبلی بانک مرکزی که با توجه به شیوع ویروس کرونا این زمان را حداکثر ۸ ماه تعیین کرده بود، در تضاد است. در بخش دیگری از نامه وزیر صمت به روحانی آمده است: «براساس این بخشنامه مهلت ارایه پروانه گمرکی ورود و ترخیص قطعی کالا حداکثر ۴۵ روز تعیین شده است. این موضوع با توجه به مشکلات مربوط به نقل و انتقال ارز به دلیل مساله تحریم محدودیت‌هایی برای واردات کالاهای اساسی، ضروری، مواد اولیه و تجهیزات تولید مورد نیاز واحدهای تولیدی-صادراتی ایجاد و در نتیجه تولید، اشتغال و نهایتاً صادرات غیرنفتی و ارزآوری ناشی از آن را تحت الشعاع قرار خواهد داد.» همچنین در بخش دیگری از این نامه به ناخرسندی و نگرانی بخش خصوصی اشاره و عنوان شده که این مساله با راهکارهای در نظر گرفته‌شده در مصوبه ستاد هماهنگی اقتصادی در خصوص تسریع و تسهیل تأمین ارز حاصل از صادرات جهت واردات براساس اولویت‌بندی کالایی انجام شده از سوی این وزارتخانه همخوانی ندارد. در پایان نامه رزم حسینی آمده است: در صورت تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان مسوول تجارت خارجی کشور، دستور فرمایید ضمن بازنگری در بخشنامه موصوف، صدور و ابلاغ کلیه مقررات، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها در حوزه تجارت خارجی با هماهنگی وزارت صنعت، معدن و تجارت صورت گیرد؛ در این صورت هم نظرات کارشناسی کلیه مجموعه‌ها و دغدغه فعالان اقتصادی بخش خصوصی مورد توجه قرار می‌گیرد. حال اکنون بانک مرکزی اصلاحیه‌ای را در بخشنامه قبلی خود اعمال کرده که می‌تواند تا حدودی مشکلات واردکنندگان را مرتفع کند.

واکنش بانک مرکزی به نامه وزیر صمت

در همین حال، بانک مرکزی در واکنش به نامه وزارت صمت به رییس جمهوری در رابطه با چرایی صدور بخشنامه در مورد کاهش مهلت واردکنندگان برای ورود و ترخیص کالا و انتقاد از عدم هماهنگی، اعلام کرد که این بخشنامه بر اساس مصوبه وزارت صمت از سوی بانک مرکزی صادر شده است. عبدالرسول شعبانی، مدیر اداره سیاست‌ها و مقررات ارزی بانک مرکزی در توضیحاتی به «ایسنا» تاکید کرده که بانک مرکزی مهلت واردات و ترخیص برای کالاهای دپوی گمرک را مطابق با تصمیمات دولت انجام داده است. او در واکنش به مسائل مطرح شده در خصوص نحوه عملکرد بانک مرکزی در راستای کاهش مهلت واردات کالاها گفته است: بانک مرکزی با توجه به دستور معاون اول رییس جمهوری مبنی بر تعیین زمان معقول جهت واردات کالا، مهلت سه ماه براساس ابلاغ وزارت صمت و ستاد تنظیم بازار در مهر ماه را اجرایی کرد. او افزود: ضمن آنکه این بانک بعد از دریافت نظرات فعالان اقتصادی و اتاق‌های بازرگانی مشکلات را به وزارت صمت اعلام و تقاضای اصلاح مصوبه کرد و مصوبه جدید بعد از اصلاح توسط وزارت صمت ابلاغ شد.

بندهای بخشنامه جدید

طبق این بخشنامه جدید بانک مرکزی مهلت مقرر برای ورود کالا به کشور به‌صورت زیر ابلاغ شده است: براساس بند اول این بخشنامه، مهلت ورود کالاهای اساسی و ضروری مشمول دریافت ارز رسمی معادل ۴۲۰۰۰ ریال به ازای هر دلار از تاریخ صدور حواله ارزی تا ترخیص کالا به مدت حداکثر ۳ ماه تعیین می‌شود. در بند دوم این بخشنامه نیز آمده است: مهلت ورود «ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید» که نیاز به طول دوره ساخت دارند، مشروط به تأیید طول دوره ساخت توسط معاونت امور صنایع یا رییس مرکز ساخت داخل، ماشین‌سازی و تجهیزات وزارت صمت حداکثر ۱۸ ماه از زمان تأمین ارز تا ترخیص کالا می‌شود. در بند دیگری از این بخشنامه، مهلت ورود سایر کالاها، اعم از مواد اولیه تولید، کالاهای واسطه‌ای و قطعات خطوط تولید، دارو و تجهیزات پزشکی و ... از زمان تأمین ارز تا ترخیص کالا برای واحدهای تجاری حداکثر ۶ ماه و برای واحدهای تولیدی حداکثر ۸ ماه تعیین می‌شود. طبق بند چهارم بخشنامه جدید، مهلت ورود کالا برای حواله‌های ارزی قبل از ابلاغ این نامه عمومی در صورت عدم ارایه اسناد حمل تا تاریخ مذکور، حداکثر به‌اندازه مهلت‌های مقرر در این نامه محدود می‌شود و برای آن دسته از حواله‌های ارزی صادر که تا پایان مهلت ترخیص کالا و ارایه پروانه گمرکی، زمان کمتری از مهلت‌های فوق‌الذکر باقی مانده است. آن بانک مکلف است ضمن ابلاغ موضوع به واردکننده و متعاقباً اخذ تعهد از وی جهت ترخیص کالا در مهلت باقی مانده نسبت به پیگیری موضوع ضمن ابلاغ موضوع به واردکننده و متعاقباً اخذ تعهد از وی جهت ترخیص کالا در مهلت باقی مانده، نسبت به پیگیری موضوع اقدامات لازم به عمل آورد. در بخش پایانی این بخشنامه آمده است: نظر به اهمیت نظارت بر نحوه مصرف ارزهای انتقال یافته برای ورود کالا به کشور، آن بانک مکلف است چارچوب دقیقی برای کنترل و رصد عملکرد کلیه واردکنندگان و شعب ذی‌ربط معمول و اقدامات لازم جهت ورود هرچه سریع‌تر کالا به داخل کشور را در چارچوب ضوابط و مقررات، به عمل آورد. ضمناً سایر مقررات قبلی کماکان به قوت خود باقی است.

ابهامات بخشنامه ابلاغی

این در حالی است که براساس اظهارات رییس کمیته ارزی اتاق ایران، بندی در مصوبه ۱۷۷ آمده مبنی بر اینکه هر تولیدکننده‌ای که صادرات نیز انجام می‌دهد، می‌تواند ۵۰ درصد ارز خود را برای واردات مواد اولیه موردنیاز خود اختصاص دهد و ۵۰ درصد دیگر آن را باید به سامانه نیما بدهد که این تقسیم‌بندی مورد تأیید اتاق ایران نیست. چراکه روش‌های مورد تأیید بانک مرکزی برای بازگشت ارز به کشور، در همین دستورالعمل نیز آمده و این تلاش برای حفظ سامانه نیما که گرفتاری‌های بزرگی برای صادرات کشور به وجود آورده، آزاردهنده است. بر اساس گفته‌های انصاری، امروز فضا نسبت به گذشته بسیار مساعدتر شده و اقدامات خوبی در حال انجام هست البته همراهی بانک مرکزی با وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌تواند اثرگذاری سیاست‌گذاری‌های اخیر را بیشتر کند. او ابراز امیدواری کرد: کمیته اقدام ارزی بتواند با همکاری بانک مرکزی، گرفتاری و محدودیت‌های جدی صادرات به مناسبت طراحی سامانه نیما و وضع مقررات غیر لازم که صادرکنندگان را آزار می‌دهد، رفع کند. رییس کمیته ارزی اتاق ایران با ابراز خرسندی از این خبر که قرار است بساط پیمان سپاری ارزی در سال ۱۴۰۰ برچیده شود، گفت: امیدواریم با این تصمیم بتوانیم از شرایط ایجاد شده برای توسعه صادرات بهره ببریم و بیش از این فرصت‌ها را از دست ندهیم.

ویژه

آغاز فاز اول تست واکسن ایرانی کرونا در ستاد اجرایی فرمان امام

همزمان با آغاز چهاردهمین سال تاسیس بنیاد برکت ستاد اجرایی فرمان امام، آیین بهره‌برداری از ۲۸ هزار پروژه اقتصادی در مناطق محروم کشور با حضور محمدباقر قالیباف رییس مجلس شورای اسلامی، محمد مخبر رییس ستاد اجرایی فرمان، امیرحسین مدنی مدیرعامل بنیاد برکت، مدیران عامل بنیادها و زیرمجموعه‌های ستاد اجرایی و تعدادی از نمایندگان مجلس در محل نمایشگاه دایمی دستاوردهای ستاد اجرایی فرمان امام برگزار شد. رییس مجلس پس از بازدید از نمایشگاه دستاوردهای ستاد اجرایی گفت: ستاد اجرایی فرمان امام در عرصه‌های مختلف با یک تلاش جهادی، نگاه علمی و کاربردی و با همان فرهنگ دوران دفاع مقدس فعالیت می‌کند. قالیباف بیان کرد: مقام معظم رهبری فرموده‌اند که ما ۲ بحث مربوط به رفع تحریم و خنثی‌سازی تحریم را داریم، ولی مبنا و اساس برای ما در کشور خنثی‌سازی تحریم است. خنثی‌سازی تحریم راه را برای رفع تحریم باز خواهد کرد. رییس مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه در بحث کرونا ببینید چگونه مجموعه ستاد اجرایی فرمان امام در کمترین زمان ممکن بیشترین امکانات را فراهم کردند، افزود: از یک ماسک ساده تا امروز که موضوع اولین واکسن در حال تست نهایی است، نشان می‌دهد که اگر معتقد به فرهنگ خداباوری و سنت‌های الهی باشیم و همان باوری که انقلاب را به پیروزی رساند و همان باوری که در دفاع مقدس آن افتخارات را مردم و شهدا آفریدند، همراه داشته باشیم می‌توانیم اثر تحریم را خنثی کنیم. وی افزود: در این بازدید هر ۴ تحول و ۴ رکن اساسی شفاف‌سازی، هوشمندسازی، مردمی‌سازی و کارآمدسازی را در مجموعه ستاد دیدم. رییس مجلس شورای اسلامی ادامه داد: موضوع اول در مدیریت خود مردم هستند و منابع انسانی مدیریت، پول و خلاقیت را با خود می‌آورند و امروز متاسفانه بخش‌های قابل توجهی از مجموعه‌های اجرایی ما از این فرهنگ فاصله دارند. وی افزود: در حال حاضر تولیداتی انجام شده، اما نمونه آن هنوز وارد کشور می‌شود. ارز ترجیحی که امروز در کشور در حال هزینه هست، در این هزینه هیچ سیاست‌گذاری درست، عرضه درست و کنترل درست که آثار آن در وضعیت مردم محروم مشهود باشد، نمی‌بینیم.

رییس مجلس شورای اسلامی بیان کرد: امروز از طرفی تلاش می‌کنیم که ۲۰۰ میلیون دلار صرفه‌جویی ارزی کنیم، اما از طرفی دیگر ۵ میلیارد دلار را در ۹ ماه گذشته به بدترین شکل ممکن با سوءمدیریت توزیع می‌کنیم و نتیجه آن گرانی مرغ و دیگر اقلام اساسی می‌شود. ما در اصلاح ساختار بودجه و در بودجه ۱۴۰۰ حتما در مسیر صرفه‌جویی ارزی و مدیریت صحیح توزیع گام برمی‌داریم. محمد مخبر خبر خوشی هم در خصوص آغاز فاز نخست تست انسانی «اولین واکسن ایرانی کرونا» از امروز داد و افزود: با توجه به کسب مجوز وزارت بهداشت و طی مراحل موفق تست واکسن، از امروز ثبت‌نام افرادی که تمایل به مشارکت در مرحله تست نهایی واکسن ایرانی کرونا دارند آغاز می‌شود. وی با بیان اینکه موضوع اصلی نجات جان انسان‌هاست، گفت: دولت، مجلس و همه دستگاه‌هایی که توان دارند و فکر می‌کنند که می‌توانند یک واکسن ایمن را تا ورود این واکسن به بازار تامین کنند، موظف به انجام آن هستند. مخبر بیان کرد: معنی کار ما این نیست که واردات انجام نشود، چراکه اگر یک واکسن ایمن در دنیا قابل تهیه است، حتما باید وارد شود. وی اشاره‌ای به سایر اقدامات ستاد کرد و گفت: ما قریب به ۸،۵ میلیون هکتار زمین دیم داریم و طرحی آماده شده تا از این زمین‌ها ۳ برابر برداشت محصول دیم داشته باشیم. این اتفاق در ۳ سال می‌تواند رخ دهد و احتمال موفقیت آن ۶۰ درصد هست و امروز در ۶۰۰ هزار هکتار این کار صورت گرفته است. اگر این کار انجام شود، بالغ بر ۵ هزار میلیارد جلوی واردات گرفته می‌شود. رییس ستاد اجرایی فرمان امام گفت: زمانی که به مردم وصل شدیم، توانستیم ۱۵۱ هزار طرح را با ۱۰۵ هزار میلیارد تومان سرمایه و ۶۱۵ هزار اشتغال‌زایی انجام دهیم.

تغییر تاریخ برگزاری نخستین رویداد فناورانه شرکت ملی نفت

رییس روابط عمومی شرکت نفت و گاز اروندان با اشاره به تغییر تاریخ برگزاری نخستین رویداد فناورانه شرکت ملی نفت ایران تقاضا محور «نفت تک» که پیش‌تر قرار بود در تاریخ سی‌ام آذر ماه برگزار شود، گفت: این همایش به دلیل احتمال اعمال محدودیت‌های جدید کرونایی به اول دی ماه تغییر یافت. ناصر فراهانی با یادآوری برگزاری این رویداد در دانشگاه صنعتی امیرکبیر در مرکز نوآوری انرژیک این دانشگاه افزود: هدف از برگزاری این رویداد تقویت، پیوند میان مراکز پژوهش و صنعت و حمایت حداکثری از شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی برای حضور گسترده در صنعت نفت و گاز کشورمان انجام می‌گیرد. وی تصریح کرد: در روز نخست برگزاری این رویداد تقاضامحور، نیازهای فناورانه ۲ شرکت نفت فلات قاره و نفت و گاز اروندان ارایه خواهد شد و مدیران ارشد این دو شرکت، به سوالات متخصصان شرکت‌های دانش‌بنیان پاسخ خواهند داد. ناصر فراهانی فهرست نیازهای عمده فناورانه شرکت نفت و گاز اروندان را جریان‌سنجی‌های چند فاز تلمبه‌های انتقال سیالات چند فازی در این رویداد عنوان کرد و در ادامه گفت: سلسله روندهای برگزاری این رویداد تقاضامحور از سوی مدیریت پژوهش و فناوری شرکت ملی نفت ایران در راستای ۳ نشست تخصصی بر محور نیازهای تقاضامحور دو شرکت مناطق نفتخیز جنوب و شرکت نفت و گاز پارس، سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس و شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت شرکت نفت مناطق مرکزی ایران و شرکت نفت خزر برای انجام پروژه‌های تعریف شده بررسی می‌شود.

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

نوبت اول
شناسه آگهی: ۱۰۶۵۳۶۰

آگهی مناقصه عمومی (یک مرحله ای)

اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان البرز در نظر دارد پروژه‌های ذیل را بر اساس شرایط ذکر شده و به شرح مشخصات، اطلاعات و جزئیات مندرج در اسناد مناقصه از طریق مناقصه عمومی به پیمانکاران واجد صلاحیت واگذار نماید.

ردیف	موضوع مناقصه	مبلغ برآورد (ریال)	مبلغ تضمین (ریال)	شماره مناقصات	صلاحیت موردنیاز	مدت اعتبار پیشنهادات
۱	ارتقا کیفی سطح رویه راههای شریانی محور کرج-چالوس	۸،۵۹۲،۸۵۷،۰۱۱	۴۲۹،۶۴۲،۸۵۱	۲۰۹۹۰۰۴۲۲۴۰۰۰۱۱۷	حداقل رتبه ۵ راه و ترابری	سه ماه
۲	ارتقا تاب لغزشی رویه مضرس نمودن محور آزادراه کرج-قزوین (باند شمالی و جنوبی)	۸،۵۹۳،۵۳۰،۷۶۳	۴۲۹،۶۷۶،۵۳۸	۲۰۹۹۰۰۴۲۲۴۰۰۰۱۱۸	حداقل رتبه ۵ راه و ترابری	سه ماه
۳	مناقصه ایمن سازی حاشیه پروژه تعریض باند شمالی آزاد راه کرج-قزوین محدوده پل فردیس تا مهرویلا به طول ۱/۵ کیلومتر با نصب نیوجرسی	۹،۶۶۹،۳۲۹،۹۲۷	۴۸۳،۴۶۶،۴۹۶	۲۰۹۹۰۰۴۲۲۴۰۰۰۱۱۹	حداقل رتبه ۵ راه و ترابری	سه ماه

اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان البرز در نظر دارد مناقصات عمومی فوق را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه عمومی از سایت ساعت ۸ صبح روز یکشنبه تاریخ ۹۹/۰۹/۳۰ الی ۱۳۹۹/۱۰/۰۷ و مهلت زمانی ارائه پیشنهاد اسناد (بارگذاری پاکات الف/ب/ج) و تحویل پاکت الف (اصل ضمانتنامه) و اصل فرم خود اظهاری به دبیرخانه اداره کل و دریافت رسید تا ساعت ۱۳ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۸ می باشد. زمان بازگشائی پاکات: ساعت ۰۹:۰۰ صبح روز شنبه ۱۳۹۹/۱۰/۲۰ می باشد. (اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه: آدرس: کرج-گوهردشت-رجائی شهر خیابان چهارم شرقی پلاک ۱۱ شماره تماس: ۳-۳۴۲۰۳۴۰۰-۰۲۶ اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه و هرگونه مشکل در بارگذاری اسناد: مرکز تماس ۰۲۱۴۱۹۳۴ و سامانه کشوری نظارت بر معاملات دستگاه های اجرایی www.bazresi.ir (حضور یک نماینده شرکت با داشتن معرفی نامه در جلسه بلامانع است)

اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان البرز

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون تعیین و تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی

برابر رای شماره ۸۰۳۱۵۶۲/۸۰۳۱۰۴۶ سال ۹۸،۱۰۲۴۶،۱۲۰۶ موضوع قانون تعیین و تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک تنکابن تصرفات مالکانه بلامعارض مالکیت متقاضی محسن خلعتبری لیماکی به شماره کدملی ۲۲۷۹۸۵۲۷۸۰ صادره از رامسر فرزند رحمانقلی سهم هر کدام سه دانگ مشاع از ششدانگ یک قطعه زمین مشتمل بر انباری به مساحت ۲۷۰ متر مربع دارای پلاک ۲۴۶۶ مفروزی از پلاک ۸۳۱ فرعی از پلاک ۳ اصلی بخش ۳ واقع در قریه محمد حسین آباد، فاطمه میر آقازاده به شماره کدملی ۲۲۱۸۸۴۵۶۷۹ صادره از تنکابن فرزند سیدخلیل سه دانگ مشاع از ششدانگ یک قطعه زمین مشتمل بر انباری به مساحت ۲۷۰ متر مربع دارای پلاک ۲۴۶۶ مفروزی از پلاک ۸۳۱ فرعی از ۳ اصلی بخش ۳ واقع در قریه محمدحسین آباد خریداری شده از مالک رسمی لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی میشود تا در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند میتوانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ اعتراض دادخواست اعتراض بر ثبت خود را به مرجع قضایی تقدیم نمایند بدیهی است در صورت انقضاء مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. م الف ۱۹۹۰۷۹۴۵

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹،۱۰،۰۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹،۱۰،۱۷

هادی ملاحسینی سرپرست ثبت اسناد و املاک تنکابن

آگهی اختصاصی قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی حوزه ثبتی چالوس

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۹۰/۹/۲۰ ملک متقاضی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی چالوس مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض وی محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی میگردد: ۶۸ فرعی از ۱۳۹ اصلی واقع در مزرعه حاجی کشته بخش کلارستاق به نام کوروش کیادلیری نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین با انباری به مساحت ۳۷۲.۳۱ متر مربع خریداری مع الواسطه از فتح‌الله شفیعیان کجور مالک رسمی لذا به موجب ماده ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و ماده ۱۳ آیین نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق این روزنامه و محلی / کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستاها رای هیات الصاق تا در صورتیکه اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی و در روستاها از تاریخ الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند. معترضین باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نمایند و گواهی تقدیم دادخواست را به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض، گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست. بدیهی است بر اساس ماده ۱۳ آیین نامه مذکور در مورد قسمتی از املاکی که قبلا اظهارنامه ثبتی پذیرفته نشده، واحد ثبتی با رای هیات پس از تنظیم اظهارنامه حاوی تحدید حدود، مراتب را در اولین آگهی نوبتی و تحدید حدود به صورت همزمان به اطلاع عموم می رساند و نسبت به املاک در جریان ثبت و فاقد سابقه تحدید حدود، واحد ثبتی آگهی تحدید حدود را به صورت اختصاصی منتشر می نماید. م الف ۱۹۹۰۷۹۴۴

تاریخ انتشار: ۹۹/۱۰/۳ تاریخ انتشار: ۹۹/۱۰/۱۷

نیکنام ازوجی سرپرست ثبت اسناد و املاک چالوس

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی حوزه شهرستان ساری منطقه یک

برابر رای شماره ۱۳۹۹۶۰۳۱۰۰۰۱۰۰۶۶۶۲ مورخ ۹۹-۰۹-۰۱ که در هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی منطقه یک ساری تصرفات مالکانه خانم عارفه مشهدی خلردی فرزند محمد رضا نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین مشتمل بر ساختمان به مساحت ۹۰ متر مربع قسمتی از پلاک ۳۴۴۲ اصلی واقع در یک بخش یک ثبت ساری خریداری از مالک رسمی محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت اعتراضی داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی بمدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. م الف ۱۹۹۰۷۶۴۹

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹-۰۹-۱۹ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹-۱۰-۰۳

مهدی داودی رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان ساری

سامانه پیامکی روزنامه تعادل
۳۰۰۰۵۳۲۰

فرشاد مومنی در نشست موسسه دین و اقتصاد مطرح کرد

دعوا بر سر سهم بیشتر از بودجه

برای مهار نرخ تورم و بیکاری در سال آینده برنامه‌ریزی نیاز است

ادامه از صفحه اول

همچنین تلقی بودجه، به عنوان برنامه یک ساله‌ای که می‌خواهد تسهیل توسعه کند؛ را دنبال کند و با آن متر و معیارها مطالبه گزارش و پاسخگویی کند.

تمام بحث بخشی از افشاگری‌های رانت‌زده این است که چرا به فلانی اینقدر رسیده ولی به من نرسیده است؟

فرشاد مومنی گفت: از سال اولی که نظام بودجه‌ریزی مصوب پارلمان داشتیم تا امروز حتی یک مقام مسوول دولتی برای تحقق اهدافی بودجه ارزی و ریالی گرفته و نتوانسته آن اهداف را محقق کند مورد مواخذه قرار نگرفته است. در این صورت معلوم است که نهادهای نظارتی از کار کرد می‌افتند. دستگاه‌هایی که آنگونه لابی می‌کنند و این و آن را می‌بینند تا به ارز و ریال بیشتری دست پیدا کنند، باید تعهدات مکتوب از آن گرفته شود که منابع بین نسلی کشور را صرف می‌کنید تا چه چیزی به دست بیاید؟ اگر مجلس سه سال این را جدی بگیرد دیگر ما با گزافه گویی‌های غیر عادی و مقاومت‌های واقعاً فاجعه‌ساز در برابر ساختار هزینه‌های ناکارآمد و مسابقه کسب رانت بین دستگاه‌ها روبرو نخواهیم بود.

وی گفت: شاید شما نتوانید تصور کنید تمام بحث بخشی از افشاگری‌های رانت‌زده این است که چرا به فلانی اینقدر رسیده ولی به من نرسیده است؟ در حالی که اگر بخواهد بودجه برنامه‌ای باشد باید بودجه‌ای مبتنی بر عملکرد باشد. ما با گشاده‌دستی منابع را در اختیار اینها قرار می‌دهیم. اگر این منابع به تحقق اهدافی که ادعا کرده بودند منجر نشده چه؟ چه کسی پاسخگو است؟ آیا قرار است باز هم مانند تبلیغات رسمی هر جا با بی کفایتی و بی صلاحیتی و بی تدبیری و سیاست‌های ضد توسعه‌ای و ضد اهداف کلان منابع کشور را اتلاف کنیم؛ آنگاه که از ما پاسخ خواسته شود بگوییم استکبار جهانی این کار را انجام داده است؟! اگر استکبار جهانی از تمام توان خود کمک بگیرد تا یک بودجه با کیفیت داشته باشیم می‌تواند جلوی ما را بگیرد؟ این ما هستیم که باید اراده کنیم.

وی با تأکید بر اهمیت مطالبه‌گری مردم، گفت: در فرآیند مطالبه‌گری، در بالاترین سطح دانایان مسوولیت دارند قرار دارند. کسانی که متخصص هستند باید مسوولانه با این سند برخورد کنند. اما دولت و مجلس هم باید در این زمینه پاسخگو باشند. ادعایی که دولت می‌کند و می‌گوید هر بار سندی به مجلس می‌دهم در چهارچوب ترجیح منافع شخصی و باندی و منطقه‌ای بر منافع ملی تغییرات انحطاط‌آور بیشتری در این بودجه صورت می‌گیرد؛ نشان می‌دهد که نهادهای نظارتی باید مسوولیت خود را در این زمینه جدی‌تر دنبال کنند. اگر مجلس در این زمینه‌ها خویشتن‌داری کرد آنگاه راه برای فرار از مسوولیت توسط قوای اجرایی منتفی می‌شود و ما می‌توانیم نجات پیدا کنیم.

دکتر مومنی ادامه داد: زمانی که درباره امنیت حقوق مالکیت صحبت می‌کنیم در واقع بحث بر سر این است که هر کشوری می‌خواهد مزایای صرفه مقیاس استفاده کند باید به امنیت حقوق مالکیت اهمیت دهد؛ اگر کشوری می‌خواهد بخش غیر رسمی را مهار کند چه راهی پیش روی خود دارد؟ خیلی متأسفم که این بحث‌ها به حاشیه رانده شده‌اند. وی گفت: تمام مطالعه‌هایی که در ربع قرن اخیر در ایران شده دو ویژگی دارند: رشد دایماً تکرار شونده بخش غیر رسمی و چشم‌اندازهای استمرار این رشد در آینده. آیا حکومتگران و به ویژه نمایندگان مجلس می‌دانند به موازات رشد بخش غیر رسمی خودمان به دست خودمان مشروعیت‌زدایی می‌کنیم؟ برای بخش‌هایی از جمعیت راه باز می‌کنیم تا به قاعده‌هایی که حکومت می‌گذارد تن در ندهند. بحث‌هایی که برای بودجه جدی گرفته می‌شوند باید از این جنس باشند. در کشوری که قراردادها و تعهدات تا این اندازه نامعتبر هستند که به شکل نمادین در دو دهه گذشته در زمینه روند چک‌های برگشتی مشاهده می‌کنیم، آیا در چنین مناسباتی کسی می‌تواند امید به آینده داشته باشد، و منابع انسانی و مادی‌ای را که در اختیار دارد در تولید فناورانه کانالیزه کند؟ وی افزود: آیا در حالی که اینقدر دامنه ارتکاب فساد با هزینه فرصت بسیار اندک گسترده شده می‌خواهیم انتظار داشته باشیم بحث‌هایی که در زمینه کارکرد حقوق مالکیت و امنیت بخشی در زمینه درونی‌سازی پیامدهای خارجی مطرح می‌کنند؛ محقق شود؟ آیا این امکان وجود دارد، در شرایطی که با ناامنی حقوق مالکیت روبرو هستیم، کوچک‌ترین چشم‌اندازی برای توسعه تصور کرد؟ من صریح و شفاف با نمایندگان گرامی و مسوولان گرامی قوه مجریه صحبت می‌کنم. اتفاق نظر وجود دارد در اینکه زمانی که حقوق مالکیت ناامن شود با افزایش چشمگیر هزینه‌های مبادله روبرو می‌شویم در این صورت افراد و بنگاه‌ها از نگاه بلندمدت خودداری می‌کنند. بدین معنا که کسی منابع مادی و انسانی خود را صرف تولید نمی‌کند. اگر واقعاً مجلس اصولگرا هست غیرت خود را در این زمینه نشان دهد.

زمانی که اینگونه واردات را تسهیل می‌کنید، آنگاه می‌خواهید در کشور شغل ایجاد شود؟!

این صاحب‌نظر اقتصاد ایران گفت: در فاصله انتشار سند برنامه چهارم تا انتشار سند برنامه ششم بر اساس گزارش‌های رسمی سازمان برنامه وابستگی‌های ذلت‌آور به دنیای خارج برای تحقق رشد هشت درصدی بیش از ۱۲ برابر شده است. کسانی که اهل عدد و رقم هستند دقت کنند. ما نمی‌گوییم ۱۰ درصد یا حتی صد در صد افزایش پیدا کرد، بیش از ۱۲ برابر شده است. وابستگی‌های ذلت‌آور برای دستیابی به هر یک واحد تولید ناخالص داخلی در اثر پشت کردن به تولید و تحمیل فشارهای مشکوک به تولیدکنندگان برای اینکه واردات رونق بگیرد، اینگونه افزایش می‌یابد، سپس ببینید چه بستر مافیایی ایجاد شده که رییس قبلی مرکز توسعه تجارت گفت بساط فرصت‌طلبی‌ای که اینها باز کرده‌اند باعث شده تاجرباشی و وارداتچی‌ها بدون آنکه هیچ یک از قواعد جمهوری اسلامی را رعایت کنند جنس وارد و در گمرک دپو می‌کنند. این حرف یک مقام مسوول است، حرف یک منتقد رادیکال نیست. البته به دلیل اینکه آن مقام مسوول این شرافت را به خرج داد به فاصله کوتاهی میز خود را از دست داد. اینگونه در کشور هزینه فرصت مسوولیت‌شناسی را بالا می‌برند. علناً گفت اینها این کار را انجام می‌دهد سپس به یک‌باره یک مافیای رسانه‌ای فعال می‌شود هو می‌اندازد که در شرایطی که کشور تحریم شده و کرونا وجود دارد گمرک مانع تراشی می‌کند کالاها دپو شده‌اند. مسوولانی که تخصص و صلاحیت حرفه‌ای ندارد دستپاچه می‌شوند و می‌گویند هر چه در گمرک دپو شده آزاد شود. ملاحظه کنید بحث‌های روز در رسانه‌ها درباره چند کامیون است که این گونه وارد می‌شود؟ چند هزار لوازم خانگی هست که اینگونه وارد می‌شود؟ و... زمانی که اینگونه واردات را تسهیل می‌کنید، آنگاه می‌خواهید در کشور شغل ایجاد شود؟!

فرشاد مومنی گفت: شما می‌خواهید به جوانانی امید دهید که خودشان را می‌کشند تا با کیفیت تحصیل کنند و آینده‌ای در کشور داشته باشند. در سطح نظری گفته می‌شود زمانی که حقوق مالکیت را از طریق سیاست‌های کوته‌نگرانه و بی‌ثبات‌ساز ناامن می‌کنید الگوی مسلط شکل‌گیری بنگاه‌های اقتصادی از شکل و شمایل یک بنگاه مولد به بنگاه مافیایی نیل می‌کند. بنگاه‌هایی که صورت و ظاهر تولیدی ولی کارکرد مافیایی دارند. نتیجه این می‌شود که بنگاه‌های تولیدی فقط شامل کسانی می‌شوند که نیاز به سرمایه اندک و افق دید کوته‌نگرانه در قراردادها و نیاز به سرمایه اندک داشته باشند. شما با این بنیه تولیدی و آن واردات مصرف‌ها را در استاندارد قرن بیست و یکم شکل می‌دهید، الگوی تولید را با استاندارد نیمه دوم قرن هفدهم شکل می‌دهید و می‌خواهید توان رقابت و مقاومت هم داشته باشید و عدالت اجتماعی را برقرار کنید. این صاحب‌نظر اقتصاد توسعه ادامه داد: مرکز پژوهش‌های مجلس گزارش می‌نویسد و می‌گوید زمانی که شغل‌های بی کیفیت در اقتصاد ایجاد می‌شوند نه قادر هستند فقر برطرف کنند و نه قادر هستند عقب‌ماندگی و وابستگی‌های ذلت‌آور به دنیای خارج را کاهش دهند. آن را می‌کارید این را درو می‌کنید. اینها بحث‌های بسیار کلیدی هستند. اگر قرار باشد ضابطه و معیار علمی حاکم باشد واقعاً باید کمک کنیم نگرش چرتکه‌ای به بودجه که با کمال تأسف از طریق بازارگرایی مبتذل در کشور از ۱۳۶۸ تا امروز راه افتاد و هر سال بدتر از سال گذشته شده با رویکرد توسعه‌گرا و عالمانه به بودجه جایگزین شود. برای اینکه مخاطب‌های غیر متخصص در تصمیم‌گیری‌های اساسی متقاعد کنند می‌گویند این بودجه جاری و لایتخلف است پس نمی‌توان به آن دست زد. در حالی که اگر از منطق برنامه‌ای نگاه کنید، فقط در یک مورد می‌بینید در یک بنگاه تولیدی که می‌توان به‌طور مشخص از آن اسم برد در یک سال معین ۳۵۰۰ نفر استخدام داشته است. برآورد مدیران آن زمان این بوده که ۱۲۰۰ نفر زیاد دارد، پنج سال بعد تعداد مستخدمین ۱۷۵۰۰ نفر شده است. چه کسی گفته بودجه جاری ما با بهینگی عمل می‌کند که نمی‌توان به آن دست زد؟ من می‌گویم مجلس مسابقه‌ای برگزار کند تا مشخص شود چه دوایری در دستگاه‌های اجرایی هستند که هزینه‌های سنگین به آنها تعلق می‌گیرد هیچ ماموریت خاصی ندارد. بیست و پنج سال پیش یک ماموریت برای آن در نظر گرفتند که منتفی شده ولی ساختمان‌ها و تجهیزات و نیروی در استخدام وجود دارند، بعد می‌گویند نمی‌توان به این دست زد. چرا می‌گویند نمی‌توان دست زد؟ به دلیل اینکه با نگاه چرتکه‌ای عدد و رقم‌ها به ما حکومت می‌کنند نه منطق‌های اداره توسعه‌گرای کشور. اگر متر و معیارهای اداره توسعه کشور مبنا قرار بگیرند آنگاه ماجرا شکل و شمایل به کلی متفاوت پیدا می‌کند. وی افزود: در تحلیل‌های سطح توسعه می‌گویند کانون اتصال و حلقه وصل تمام دورهای باز تولیدکننده توسعه نیافتگی، به ضعف بنیه تولیدی و بهره‌وری اندک برمی‌گردد. مافیای رسانه‌ای و بازارگرایی که بازارگرایی را در کشور به ابتذال کشانده‌اند حتی در متغیرهای کلان به کلی نقش تولید را حذف کرده‌اند. گویی سقوط تولید در کشور هیچ نقشی در تورم ندارد. تمام بحث‌هایی که در زمینه تورم به تقلید از مکتب پولی مطرح می‌کنند روی وجه پولی تورم استوار شده است. آنها به این مساله توجه نمی‌کنند کسی که گفت تورم در آخرین تحلیل یک پدیده پولی هست در کشوری حرف می‌زد که بیش از صد سال بود از مرحله تولیدانبوه عبور کرده بود. به دلیل اینکه مشکلی در قسمت تولید فناورانه نداشت آن را مفروض در نظر گرفت و گرنه در اقتصادی که بخش بزرگی از فعالیت تولیدی آن هنوز در چهارچوب ساخت تولید معیشتی و خام‌فروشی و دارایی‌فروشی هست و برای تقویت روحیه اسم این کار را تولید می‌گذارند اساس ماجرا به این ضعف برمی‌گردد.

مافیای واردات در درون مرزهای ملی گردن تولیدها را می‌زند

استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی گفت: درباره مفهوم تورم ساختاری که در بین متفکران توسعه مورد اتفاق نظر هست نگاه کنید. چگونه تورم ساختاری صورت‌بندی نظری شده است؟ در آنجا می‌گویند منشأ اصلی تورم ساختاری تنگناهای قسمت عرضه اقتصاد است. تولیدکننده‌ها در بخش کشاورزی و صنعت ده‌ها اطلاعیه داده‌اند که شنیده نمی‌شود. حرفشان این است که شما ما را مجبور می‌کنید تا کالاها را زیر قیمت تمام شده بفروشیم به دلیل اینکه می‌خواهید به مافیای واردات باج دهید. برآیند این را در پدیده منحوس و به‌شدت خطرناک سبقت PPI نسبت به CPI در سال ۱۳۹۸ می‌بینید. بدین معنا شتاب افزایش هزینه‌های تولیدکننده به طرز وحشتناکی در سال ۱۳۹۸ از شتاب هزینه‌های مصرف‌کننده‌ها بیشتر شده است. اگر ما نهادهای نظارتی علم‌محور داشتیم فقط با مشاهده این باید وضعیت فوق‌العاده اعلام می‌کردند به دلیل اینکه نشان می‌دهد مافیای واردات در درون مرزهای ملی گردن تولیدها را می‌زند؛ رقابت با دیگران پیشکش باشد.

فرشاد مومنی گفت: گزارش رسمی بانک مرکزی می‌گوید شاخص هزینه مصرف‌کننده در اسفند ۱۳۹۸ حدود ۴۱،۲ بوده و شاخص هزینه تولیدکننده ۶۱،۵ شده است. بدین معنا رشد هزینه‌ها برای تولیدکننده‌ها ۵۰ درصد بیشتر از رشد هزینه‌ها برای مصرف‌کننده است. من نمی‌دانم با چه تعبیری می‌توان تولیدکننده‌ها را مورد خطاب قرار داد. شما با این بنیه تولیدی و سیستم ایجاد انگیزه برای تولید، به جای اینکه مدام تن در دهند به رویه‌هایی که مغایر شأن انسانی انسان است و دولت از این باتلاق نجات پیدا می‌کند و کشور رو به بهبود می‌گذارد تاجوانان به آینده این سرزمین گرامی امیدوارتر شوند. فرشاد مومنی با بیان اینکه رویکرد چرتکه‌ای به اداره اقتصاد کشور و مالیه دولت به بن‌بست کامل رسیده است، گفت: در این زمینه هر قدر تعلل‌ها و سهل‌انگاری‌ها و سیاست‌زدگی‌ها ادامه داشته باشد بدین معنا است که هزینه فرصت اصلاح را بالا می‌بریم.

۳۰ سال آزمون و خطا

استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی مخاطب اصلی این بحث‌ها، نظام تصمیم‌گیری‌های اساسی کشور دانست و گفت: آنچه که در منطق‌های رفتاری حاکم بر نظام تصمیم‌گیری‌های اساسی کشور به طرز غم‌انگیزی مشهود هست اینکه بنیه یادگیری جمعی اینها به طرز فاجعه‌آمیزی کاهش پیدا کرده است. بعد از ۳۰ سال آزمون و خطا هنوز قادر به تشخیص خطا بودن یا ثواب بودن آزمون‌های خودشان نیستند. اما آن چیزی که به نظرم خودش را به کشور تحمیل می‌کند و نشان می‌دهد رویکرد کوته‌نگرانه و تعلل در زمینه اصلاحات ساختاری و بسنده کردن به تغییرات صوری و نمایشی و بی‌محتوا و اسم آنها را اصلاح ساختاری گذاشتن به آخر خط رسیده است.

وی گفت: شاید تذکرات مشوقانه‌ای که جامعه دانشگاهی و کارشناسی کشور مطرح می‌کنند جزو آخرین فرصت‌هایی باشد که نظام تصمیم‌گیری‌های اساسی کشور در اختیار دارد. من از تعبیر رویکرد چرتکه‌ای به اداره اقتصاد کشور استفاده می‌کنم به دلیل اینکه اگر مبنا و منطق علمی بر تدوین لوایح بودجه حاکم بود و اگر ظرفیت‌های حکومت اجازه می‌داد نهادهای نظارتی با کیفیتی شکل گیرد و اگر قدرت تحمل حکومت اجازه می‌داد یک جامعه مدنی قدرتمند داشته باشیم وضعیت کنونی سرنوشت محتوم ما نبود. مومنی گفت: از نظر منطق علمی گفته می‌شود ما می‌توانیم در سه سطح بودجه را بررسی کنیم: سطح خرد، سطح کلان، سطح توسعه. در سطح خرد که نازل‌ترین سطح ارزیابی بودجه هست، بودجه به مثابه دخل و خرج یک ابر بنگاه در نظر گرفته می‌شود. در اینجا ما از منطق و معیار بهینگی و کارایی باید مبنایی برای پرسش از دولت بسازیم. با کمال تأسف ارزیابی‌های ما نسبت بسیار ناچیزی با این مساله دارد به خاطر مجموعه تنگناهای ساختاری که کشور پیدا کرده است، کوته‌نگری افراطی و شکنندگی‌آوری که بر فرآیندهای تصمیم‌گیری و تخصیص منابع حاکم شده و یک میل و عطش غیر متعارفی که به ویژه در سازمان برنامه و هیات وزیران برای کارهای ظاهرسازانه و نمایشی پیدا شده است. این صاحب‌نظر اقتصاد ایران گفت: زمانی که بحث از اصلاح ساختار مطرح می‌شود بالاخره مشکلات ساختاری نظام بودجه‌ریزی در یک اقتصاد سیاسی رانتی تقریبا روشن است. معنای دستکاری‌هایی هم که در اعداد و ارقام می‌شود، دقیقا در آن چهارچوب مشخص است. زمانی که می‌بینید در کل ۳۰ سال گذشته بدون استثناء همواره زیاده‌گویی‌های دایما رو به افراط بیشتر در قسمت درآمدها اتفاق می‌افتد، معلوم است که مساله‌ای خیلی ریشه‌دار شده است. وی گفت: اسم اصلاح ساختار را می‌آورند ولی به هیچ یک از آن مشکلات ساختاری بنیادی که کشور را به این روز انداخته توجه نمی‌کنند. واقعاً این چیزی مانند لجن مال کردن مفهوم اصلاح است، بحث امروز و دیروز نیست. اکنون مجال نداریم به گذشته تاریخی این قضیه برگردیم و ببینیم متأسفانه این یک قاعده رفتاری در کل ساختار قدرت شده است. اما چیزی که اتفاق افتاده اینکه این مساله هر سال بدتر از گذشته شده است. بنابراین با اطمینان می‌گویم نه تنها اهتمامی به هیچ اصلاحی در هیچ یک از اجزاء ساختار نظام بودجه‌ریزی در سند لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ مشاهده نمی‌شود، بلکه برعکس روند رو به افساد و تخلیه بیشتر منابع بین نسلی و فساد آفرینی، نابرابرسازی و تعمیق وابستگی‌های ذلت‌آور به دنیای خارج بیشتر در این سند مشاهده می‌شود. وی گفت: اگر مجلسی‌های به متر و معیار علم تمکین کنند، می‌توانند در سطح خرد از دولت مطالبه کنند قیمت تمام‌شده خدمات و کالاهایی که عرضه می‌کنید به ما دهید تا با متر و معیار کارایی و بهینگی بسنجیم چه کاری انجام می‌دهید.

مومنی گفت: در سطح کلان اگر ماجرا فصل‌الخطاب بودن علم باشد این بودجه باید بر محور میزان قابلیتی که در تحقق اهداف کلان اقتصاد دارد مورد ارزیابی قرار بگیرد. من با کمال تأسف و خضوع اما با اطمینان می‌گویم این بودجه به حکم علی‌الاطلاق از قابلیت لازم برای تحقق اهداف کلان اقتصاد ساقط شده است. اهداف کلان اقتصاد رشد مستمر اقتصادی، ثبات در اقتصاد کلان، توزیع عادلانه درآمدها و ثروت‌ها، اشتغال کامل و تسهیل توسعه هستند. من با اطمینان می‌گویم در هر پنج عرصه این سند پشت به اهداف کلان کرده و در هر پنج زمینه آسیب‌پذیری‌ها و شکنندگی‌های کشور را افزایش می‌دهد و نابسامانی‌ها را بیشتر می‌کند. اگر ما از دریچه علم نگاه کنیم می‌توانیم خیلی راحت به نظام تصمیم‌گیری‌های کشور و نهادهای نظارتی مانند مجلس بگوییم این بودجه از منظر رعایت بدیهیات اولیه عقل سلیم دچار مشکل است و به شما می‌گوید در عرض یک سال مجوز دهید تا حدود ۲۵۰۰ میلیارد تومان خرج شود، تا بحران بیکاری حادتر و تورم شکننده‌تر و نابرابری‌ها فاجعه‌ساز‌تر و وابستگی‌های ذلت‌آور به دنیای خارج افزایش پیدا کند و به توسعه پشت کنیم و میدان را برای رانت‌خورها و رباخورها و دلال‌ها و وارداتچی‌ها فراخ‌تر کنیم. وی گفت: در سطح توسعه، دانش موجود در زمینه اقتصاد توسعه می‌گوید این بودجه باید به مثابه سند برنامه یک ساله توسعه کشور در نظر گرفته شود. اینکه عرض کردم متأسفانه غوغاسالاری و ظاهرسازی و دستکاری واقعیت به مواجهه شرافتمندانه و عالمانه با واقعیت‌ها ترجیح داده می‌شود، به این دلیل است که وقتی از زاویه سطح توسعه به این مساله نگاه می‌کنید باید ۷ رکن مبنا قرار بگیرد. اگر واقعاً آن مبانی وجود داشت، مجلس باید مطالبه گزارش پیوست در آن زمینه‌ها می‌کرد ولی اکنون افشاگری‌ها و روشنگری‌های نیز درباره بودجه، در غیاب فصل‌الخطاب بودن علم رانت‌زده شده است. افشاگری‌هایی که مشروعیت‌سوز هستند و راه را روی ارزیابی‌های عالمانه کارشناسی می‌بندند. فرض کنید افشاگر ها می‌گویند فلان دستگاه پارسال اینقدر گرفته بود امسال اینقدر گرفته است. اگر از این دریچه نگاه کنیم، البته فاجعه‌های بسیار غم‌انگیزی در این سند وجود دارد. اینکه فلان موسسه پژوهشی زیر نظر رییس جمهور در عرض یک سال مطالبه هشت برابر منابع بیشتر کند، آن هم در سالی که کلاً ۵ ماه بیشتر از مسوولیت این دولت باقی نمانده، ببینید چه معانی غم‌انگیز و تلخی پیدا می‌کند.

وی گفت: همان کسی که خاصه خرجی این گونه در مورد یک دستگاه پژوهشی کرد سه سال است که تقریبا فرهنگستان علوم کشور را به آستانه توقف کامل فعالیت‌ها کشانده است. اگر اینها مزد و حقوق و هزینه تأسیسات و برق و تلفن را دهند، چیزی برای خلق دانایی‌های جدید برایشان باقی نمی‌ماند. برجسته‌ترین عالمان رشته‌های مختلف تخصصی کشور را در فرهنگستان علوم جمع می‌کنید و با آنها اینگونه رفتار می‌کنید، آنگاه با موسسه‌ای که هرگز یک ارزیابی کارشناسی از بازدهی و خاصیت آن نشده اچاق می‌کنید. در دو دهه گذشته آن موسسه هر بار ارزیابی شد با استانداردهای کارنامه دانشگاه‌های زیر مجموعه وزارت علوم و موسسه‌های پژوهشی زیر مجموعه وزارت علوم، با حدود ۱۵ تا ۳۲ برابر، هزینه به دوش کشور تحمیل کردند.

استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی متذکر شد: اما وقتی در سطح توسعه زمانی که به این بودجه برنامه‌ای می‌گویید مهم‌ترین وجه بودجه برنامه‌ای به فهم رابطه شیوه بودجه‌نویسی با امنیت حقوق مالکیت برمی‌گردد. آیا نهادی نظارتی و نظام تصمیم‌گیری‌های اساسی کشور می‌دانند به ویژه از ۱۳۸۰ تا امروز ایران با هر استانداردی که در سطح نظری به رسمیت شناخته شده، با یک سقوط وحشتناک در امنیت حقوق مالکیت روبرو شده است؟ دکتر مومنی گفت: در وجه نظری، باید ببینیم این بودجه از طریق ناامن‌سازی مناسبات اقتصادی اجتماعی، بی‌ثبات‌سازی فضای کلان و از این قبیل چگونه تیشه به ریشه حقوق مالکیت و امنیت، می‌زند و بعد آثار اجرای عملیاتی در طرز عمل شرکت‌های دولتی و گرایش‌هایی که بخش خصوصی از خود نشان می‌دهد چیست؟

نباید با ظاهرسازی فرصت‌ها را از کشور دریغ کنیم

فرشاد مومنی گفت: من فکر می‌کنم هدیه بزرگی که در این جلسه می‌توانیم به نظام تصمیم‌گیری‌های اساسی کشور و عامه مردم ارایه دهیم این است که راه باز شود تا از مقام توصیف در طول و عرض بودجه کمی فاصله بگیریم، فقط به توصیف بسنده نکنیم، کمی تحلیل هم کنیم. در این تحلیل ضابطه‌ها و استانداردهای سه سطح توسعه‌ای را نگاه کنیم. اینکه عرض می‌کنم درباره همه‌چیز غوغاسالاری و ظاهرسازی شده است به دلیل آن است که وقتی به سازمان برنامه بگویید چرا ادعا می‌کنید این سند برنامه یک ساله هست؟ بلافاصله پاسخ خواهد آمد ما یک گزارش دو جلسه‌ای تهیه کرده‌ایم که در مجموع حدود ۲۵۰۰ صفحه است. دولتی که می‌خواست برنامه پنج ساله بنویسد و می‌گفت نباید این برنامه از ۱۳ صفحه عبور کند اکنون کلاس کاری نمایش می‌دهد که برای یک سال ۲۵۰۰ صفحه گزارش منتشر می‌کند. من به مرکز پژوهش‌های مجلس توصیه می‌کنم روی آن سند تمرکز کنید تا بدانید نسبت آنچه نوشته شده با آنچه برنامه اطلاق می‌شود چیست؟ این گونه نباشد که فقط آن ۲۵۰۰ صفحه که خدا می‌داند چقدر منابع انسانی و مادی کشور برای آن صرف شده و در همین حدی هم که شده باید سپاسگزاری کرد فقط ابزار بستن دهن نماینده‌ها شود. بدین معنا که به محض اینکه یک نماینده بگوید چرا این کارها را انجام می‌دهید کشور را به فاجعه می‌کشانید؟ ندا در بیاید شما آن ۲۵۰۰ صفحه را نخوانده‌اید. مرکز پژوهش‌های مجلس به عنوان یک رسالت ملی شرافتمندانه یک‌بار برای همیشه باب این کارها ببندند و درباره کیفیت گزارش دو جلدی، گزارش ارزیابی بنویسد. من به سهم خودم این کار را خواهم کرد و احتمالا در جلسه پایانی ارزیابی‌ها، نکاتی از این سند خواهم گفت تا نشان دهم نباید با ظاهرسازی فرصت‌ها را از کشور دریغ کنیم. فرشاد مومنی با تأکید بر اینکه حق جامعه ایران این نیست، گفت: در ادبیات توسعه از ۱۰ محوری که مترها و استانداردهای حرکت به سمت توسعه هست این است که با عدد و رقم روشن بگوید رابطه مردم با حکومت در اثر این شیوه بودجه‌نویسی بهتر یا بدتر می‌شود؟ در ادبیات توسعه می‌گویند این ملاک و معیار منحصر به فرد است. اگر مجلس از این زاویه ورود کند و بگوید به جای اینکه تولید را رونق دهید پیش‌بینی کرده‌اید که میزان جریمه کردن مردم و کسب درآمد از آن در سال ۱۴۰۰ نسبت به ۱۳۹۹ بین ۸ تا ۱۰ برابر افزایش پیدا کند؛ می‌توان پرسید که با این شیوه کشورداری می‌خواهید توسعه پیدا کنید! من منکر زحماتی که برای دو هزار و پانصد صفحه کشیده شده نیستم و البته می‌دانم خود آنها هم پایبندی عملی به این گزارش نخواهند داشت کما اینکه به هیچ‌کدام از چیزهای سند قانون برنامه ششم در حد نصاب لازم توجه نکرده‌اند.

مساله رابطه مردم با حکومت به عنوان ملاک و معیار سنجش اصلی، اعتبار توسعه‌ای سند باید مورد توجه قرار گیرد. سرنوشت تولید فناورانه، توان رقابت اقتصاد ملی، توان مقاومت اقتصاد ملی، حرکت به سمت عدالت اجتماعی یا بسط نابرابری‌های ناموجه باید مورد توجه قرار گیرد، شما سندی را منتشر کرده‌اید و می‌گویید انتظار داریم اگر کولاک کنیم در سال ۱۴۰۰ تورم از ۲۲ درصد فراتر نخواهد رفت. اگر از زاویه منطق سطح توسعه نگاه کنیم آنگاه کسانی که این حرف‌ها را می‌زنند پاسخ خواهند شنید می‌دانید حتی اگر همان ۲۲ درصد هم محقق شود، جزو پنج کشور شماره یک بالاترین سطح تورم در دنیا هستید. اینگونه می‌خواهید رقابت کنید؟ مومنی گفت: من درباره امنیت حقوق مالکیت بحث می‌کنم ولی ملاک‌های دیگر هم بسیار تعیین کننده هستند. نسبت این بودجه با افزایش انگیزه‌های فساد مالی یا کاهش آن چیست؟ بودجه‌ای که در بالاترین سطح می‌خواهد از طریق سیاست‌های توزیع‌زا ارتزاق کند و تحت عنوان مالیات تورمی جیب‌بری از فرودستان را مباح کند، چشم‌انداز فساد را در کشور به چه صورت در خواهد آورد؟ اینها مولفه‌های کلیدی سطح توسعه است.

این صاحب‌نظر اقتصاد توسعه گفت: در دانش توسعه گفته می‌شود یکی از مهم‌ترین کارکردهای توسعه بودجه میزان امنیت‌بخشی به حقوق مالکیت است. در ادبیات توسعه توضیح داده شده اگر حکومتی به قاعده و با ضابطه کسب درآمد کند و با حساسیت و شرافتمندی بیشتر هزینه کند این عنصر یعنی منطقی شدن رفتارهای مالی دولت، بزرگ‌ترین نیروی محرکه انگیزش‌ها برای توسعه فناورانه است. اما زمانی که روند تحولات رابطه مبادله که نشان می‌دهد چقدر به تولید فناورانه و رقابت‌پذیری اقتصاد ملی کمک کردیم نگاه می‌کنیم آنگاه معلوم می‌شود تا یک کارشناس حرف می‌زند عزیزان یاد گرفته‌اند تکذیب و انکار کنند و بعد از مرگ سهراب می‌گویند واقعیت همان است که کارشناسان گفته بودند. مانند موجودات فرهیخته و فاخر سر وقت و قبل از مرگ سهراب نقدهای مشفقانه را بپذیرید. من از اصحاب خرد و دانایی و توسعه‌خواهان کشور تقاضا می‌کنم سطح دانایی‌های نمایندگان گرامی مجلس و به ویژه سران قوا که متأسفانه اکنون ابزاری برای دور خوردن بحث‌های کارشناسی و مشارکت نماینده‌های مجلس شده‌اند را بالا ببرند و در این باره به بحث بپردازند که در دانش توسعه گفته می‌شود: بالاترین سطح پیوند میان بودجه و اعتماد اجتماعی به شرطی حاصل می‌شود که ملاک طرز عمل بودجه در امنیت‌بخشی به حقوق مالکیت یا امنیت‌زدایی از آن باشد.

برش

مومنی گفت: در سطح کلان اگر ماجرا فصل‌الخطاب بودن علم باشد این بودجه باید بر محور میزان قابلیتی که در تحقق اهداف کلان اقتصاد دارد مورد ارزیابی قرار بگیرد. من با کمال تأسف و خضوع اما با اطمینان می‌گویم این بودجه به حکم علی‌الاطلاق از قابلیت لازم برای تحقق اهداف کلان اقتصاد ساقط شده است. اهداف کلان اقتصاد رشد مستمر اقتصادی، ثبات در اقتصاد کلان، توزیع عادلانه درآمدها و ثروت‌ها، اشتغال کامل و تسهیل توسعه هستند. من با اطمینان می‌گویم در هر پنج عرصه این سند پشت به اهداف کلان کرده و در هر پنج زمینه آسیب‌پذیری‌ها و شکنندگی‌های کشور را افزایش می‌دهد و نابسامانی‌ها را بیشتر می‌کند. اگر ما از دریچه علم نگاه کنیم می‌توانیم خیلی راحت به نظام تصمیم‌گیری‌های کشور و نهادهای نظارتی مانند مجلس بگوییم این بودجه از منظر رعایت بدیهیات اولیه عقل سلیم دچار مشکل است و به شما می‌گوید در عرض یک سال مجوز دهید تا حدود ۲۵۰۰ میلیارد تومان خرج شود، تا بحران بیکاری حادتر و تورم شکننده‌تر و نابرابری‌ها فاجعه‌ساز‌تر و وابستگی‌های ذلت‌آور به دنیای خارج افزایش پیدا کند و به توسعه پشت کنیم و میدان را برای رانت‌خورها و رباخورها و دلال‌ها و وارداتچی‌ها فراخ‌تر کنیم.

کتاب‌ها از کانال بررسی علمی بودجه نجات بخش است. من صمیمانه و خاضعانه از نمایندگان مجلس می‌خواهم از مرکز پژوهش‌ها مطالبه کنند که به شیوه چرتکه‌ای بودجه‌نویسی تن در ندهید. شما بودجه‌نویسی را در استانداردهای خودش مطرح کنید و گزارشات و اخبار متناسب از تدوین کنندگان بودجه در آن کادر مطالبه کنید. اگر چنین چیزی اتفاق بیفتد شخصاً تردیدی ندارم کشور رو به نجات خواهد گذاشت. در اینجا می‌خواهم به ویژه از استاد فقید دکتر حسین عظیمی و استاد فقید دکتر علی اکبر شبیری نژاد ذکر خیری کنم. هر کدام از اینها در حیطه تخصیصی خودشان برجسته‌ترین و ممتازترین‌ها بودند به همراه تنی چند از دیگر بزرگان علم اقتصاد در ایران ادعا کرده‌اند که هیچ نقطه عزیمتی برای برون‌رفت از دورهای باطل توسعه نیافتگی کارآمدتر از اصلاح نظام بودجه‌ریزی نیست. ولی اصلاح توسعه‌گرا نه اصلاح ظاهرسازانه و فریبکارانه و نه اینکه برنامه افساد ارایه کنید اسم آن را اصلاح بگذارید آن گونه که در مورد نرخ ارز، قیمت حامل‌های انرژی، خصوصی‌سازی کردند و نتیجه‌اش را دیدیم.

هر یک میلیارد دلار کسب درآمد خام‌فروشانه به معنای هدیه کردن صد هزار فرصت شغلی در داخل به رقبای منطقه‌ای و جهانی این کشور است

وی گفت: این یک راه نجات جدی است و به شرحی که عرض کردم دایماً در اثر غفلت‌ها و سهل‌انگاری‌ها هزینه فرصت اصلاح واقعی در اقتصاد ایران افزایش پیدا می‌کند. با ابراز امید به اینکه نمایندگان مجلس به جای اینکه در مسابقه سفله‌پروری و اعانه‌دهی با دولت شرکت کنند راه را باز کنند تا بلوغ اندیشه‌ای حاصل شود که ایجاد شغل بر یارانه اولویت دارد. اینگونه که صحبت‌های مطرح هست و در مسابقه خطرناک مطرح می‌شود که قطعاً بحران کسری مالی کشور را حادتر خواهد کرد به ویژه اگر بخواهند به هر نفر می‌

تعادل

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR | چهارشنبه ۳ دی ۱۳۹۹ | ۸ جمادی‌الاول ۱۴۴۲ | سال هفتم | شماره ۱۸۳۵ | Wed. Dec 23. 2020

صاحب امتیاز: موسسه رسانه نگاران خوب اندیش
مدیر مسوول: الیاس حضرتی
سردبیر: حجت طهماسبی
نشانی: خیابان ستارخان - خیابان کوثر دوم - بن بست مینو
تلفن: ۶۶۴۲۰۷۶۹ - نمابر: ۶۶۴۲۰۴۱۷
چاپ: همشهری - توزیع: نشر گستر امروز - تلفن: ۶۱۹۳۳۰۰۰
سازمان شهرستان‌ها: ۶۶۱۲۶۰۸۸
اذان ظهر: ۱۲:۰۴ | اذان مغرب: ۱۷:۱۶ | اذان صبح فردا: ۵:۴۲
info@taadolnewspaper.ir
مرامنامه اخلاقی روزنامه تعادل در وبسایت رسمی روزنامه در دسترس است

خبر روز

سامانه بارشی وارد کشور می‌شود

سامانه بارشی از سمت شمال غرب کشور وارد می‌شود و روز جمعه برای غالب نقاط کشور به جز جنوب شرق بارش پیش‌بینی می‌شود. بر اساس آخرین پیش‌بینی‌های هواشناسی مطابق نقشه‌های همدیدی و آینده نگری امروز در اکثر مناطق کشور جبهه پایداری حاکم خواهد بود. روز چهارشنبه سامانه بارشی از سمت شمال غرب کشور وارد شده و در استان‌های آذربایجان غربی و آذربایجان شرقی، اردبیل کردستان، زنجان همدان، کرمانشاه، ایلام، خوزستان، چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد، قزوین، تهران، البرز، گیلان، غرب مازندران و بخش‌هایی از استان مرکزی سبب بارش باران در ارتفاعات و مناطق سردسیر بارش برف خواهد شد. پنجشنبه دامنه فعالیت این سامانه گسترده‌تر شده و کل نیمه غربی بخش‌هایی از شرق شمال شرق و مرکز کشور را نیز در بر خواهد گرفت.

عبدالصمد خرمشاهی، وکیل پایه یک دادگستری:

اول قانون بخوانید، بعد ازدواج کنید

منتقدان قانون حبس برای بدهکاران مهریه مقابل مجلس تجمع کردند

گزارش

گلی ماندگار | مهریه همیشه یکی از معضلات ازدواج بوده است، البته تا وقتی که زن و شوهر زندگی خوبی در کنار یکدیگر دارند و بحث و جدلی نیست، حرفی از مهریه به میان نمی‌آید، شاید به همین خاطر است که قدیمی‌ها می‌گفتند، «مهریه را کی داده و کی گرفته» اما این روزها ماجرا فرق می‌کند، دوام زندگی‌ها آنقدر کم شده که مهریه هم به معضلی برای زوجین و البته دادگاه‌های خانواده تبدیل شده است. هنگام ازدواج داماد برای اینکه دل عروس و خانواده او را به دست بیاورد، هر میزان مهری را قبول می‌کند و همه با لبخند و شادی به خانه‌هایشان می‌روند، اما همین که اولین زمزمه‌های اختلاف به گوش می‌رسد دیگر خبری از آن خوشحالی‌ها نیست. بحث که به مهریه کشیده می‌شود، آه از نهاد داماد بلند می‌شود و به این فکر می‌کند که با این شرایط چطور می‌تواند زندگی‌اش را نجات بدهد. هنوز هم هستند کسانی که به دلیل عدم توانایی در پرداخت مهریه یا حتی ندادن مهریه همسر از سر لج و لجبازی در زندان به سر می‌برند. اما این دعواها قبل از اینکه قیمت سکه طلا ترمز پاره کند و از مرز ۱۰ میلیون تومان بگذرد و حتی به ۱۵ میلیون تومان هم برسد خیلی جدی نشده بود، اما با این شرایط اقتصادی و افزایش افسار گسیخته قیمت سکه برخی از مردها تنها راه چاره را تجمع اعتراضی در برابر مجلس دانسته‌اند و خواستار تغییر قوانین مهریه‌اند. بار اول مهر ماه بود که عده‌ای از مردان به خاطر گران شدن سکه و عدم توانایی به پرداخت مهریه در مقابل مجلس تجمع کردند، اما روز گذشته این عده که تعدادشان به ۱۰۰ نفر می‌رسید برای بار دوم دست به حق خواهی زدند. نکته جالب اینکه در بین معترضان چند زن هم حضور داشتند. این معترضان که شمار آنان به حدود ۱۰۰ نفر می‌رسید، پیش از این در ۱۸ مهر امسال نیز با تجمع مقابل مجلس خواستار اصلاح قانون مهریه در نهاد قانونگذاری شده بودند. تجمع کنندگان که در میان آنان نزدیک به ۱۵ زن نیز حضور داشتند، اعمال قانون حبس برای پرداخت نشدن مهریه و نفقه را مغایر احکام اسلامی و حقوق شهروندی دانستند و خواستار رفع این تعارض‌ها شدند. حجت‌الاسلام حسن نوروزی عضو کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس شورای اسلامی در میان این افراد حضور یافت و پس از شنیدن نکات و دیدگاه‌های تجمع کنندگان، این وعده را به آنان داد که نماینده‌ای از این گروه در جلسه کمیسیون قضایی که بناست برای بررسی قوانین مهریه و حمایت از خانواده تشکیل شود، حضور یابد. این افراد معتقدند که مواد ۲۲ و ۵۳ قانون حمایت از خانواده در خصوص شرایط پرداخت مهریه باید مورد بازبینی قرار گیرد. معترضان خواستار نسخ و اصلاح ماده ۲۲ قانون حمایت از خانواده هستند که مقرر کرده است: «هرگاه مهریه در زمان وقوع عقد تا یکصد و ده سکه تمام بهار آزادی یا معادل آن باشد، وصول آن مشمول مقررات ماده (۲) قانون اجرای محکومیت‌های مالی است. چنانچه مهریه، بیشتر از این میزان باشد در خصوص مازاد، فقط ملائت زوج ملاک پرداخت است. رعایت مقررات مربوط به محاسبه مهریه به نرخ روز کماکان الزامی است.» نسخ و اصلاح ماده ۵۳ قانون حمایت از خانواده از دیگر خواسته‌های این افراد است که در آن آمده است: «هرکس با داشتن استطاعت مالی، نفقه زن خود را در صورت تمکین او ندهد یا از تادیه نفقه سایر اشخاص واجب النفقه امتناع کند به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود. تعقیب کیفری منوط به شکایت شاکی خصوصی است و درصورت گذشت وی از شکایت در هر زمان تعقیب جزایی یا اجرای مجازات موقوف می‌شود.»

تغییر قانون در سال ۹۱

همین اعتراض‌ها به پرداخت مهریه و البته طلب کردن مهریه‌های آنچنانی از سوی خانواده دختر باعث شد که نمایندگان مجلس در سال ۹۱ قانون حمایت از خانواده را به تصویب برسانند که در بخشی از آن پرداخت مهریه به ۱۱۰ سکه محدود می‌شد، البته این مساله هم مشروط بود، یعنی باید هنگام عقد کلمه عندالاستطاعه در عقد نامه قید می‌شد و اگر زنی می‌خواست بیشتر از این مهریه دریافت کند باید ثابت می‌کرد که همسرش توانایی پرداخت مهریه‌ای بیش از ۱۱۰ سکه را دارد.

عدم آشنایی با قانون

عبدالصمد خرمشاهی، وکیل پایه یک دادگستری اما درباره قانون مهریه به «تعادل» می‌گوید: مساله اصلی این است که متاسفانه مردم ما تمایل چندانی به مطالعه قانون و شناخت حقوق خود ندارند، اگر هر مردی قبل از اینکه سر سفره عقد بنشیند قانون مربوط به مهریه را مطالعه کند می‌داند که این مهریه حق عروس است و می‌تواند به محض جاری شدن خطبه عقد آن را از داماد طلب کند. پس به این ترتیب او باید سر مبلغی با عروس و خانواده او به توافق برسد که توان پرداخت آن را داشته باشد. مساله دوم این است که متاسفانه امروزه زندگی‌های زناشویی آن استحکام سابق را ندارند، هنوز که هنوز است در مراسم خواستگاری وقتی حرف از مهریه می‌شود، بزرگ‌ترها می‌گویند مهریه را چه کسی داده و چه کسی گرفته است؟ در حالی که این جمله این روزها کاربردی ندارد. در گذشته میزان طلاق و اختلافات خانوادگی به گستردگی الان نبود. زن‌ها در بسیاری از مواقع مهریه خود را می‌بخشیدند برای اینکه می‌خواستند با خیال راحت در کنار همسر خود زندگی کنند. اما در حال حاضر مهریه به عنوان یک پشتوانه برای زن به حساب می‌آید و به محض اینکه زوجین تصمیم به جدایی می‌گیرند زن مهریه‌اش را طلب می‌کند و به اصطلاح آن را به اجرا می‌گذارد.

خواسته مردان اشتباه است

خرمشاهی در بخش دیگری از سخنانش به تجمع اعتراضی مقابل مجلس اشاره کرده و می‌گوید: این افرادی که می‌گویند ما توان پرداخت مهریه را نداریم چرا باید مجبور به پرداخت باشیم به این فکر کرده‌اند که پس حق زنان چه می‌شود، اینکه مردی به خاطر مهریه به زندان برود کاملا اشتباه است چون همان اندک امیدی هم که به تداوم زندگی مشترک وجود دارد با این اتفاق از بین می‌رود، اماای کاش این افراد قبل از اینکه چشم و گوش بسته زیر بار مهریه‌های سنگین می‌رفتند، به حق و حقوق زن هم فکر می‌کردند و می‌دانستند که پذیرفتن ۵۰۰ سکه و هزار سکه برای مهریه می‌تواند برای آنها عواقب بدی داشته باشد چرا که قطعا خیلی از این افراد از ابتدا هم توان پرداخت چنین مهریه‌ای را نداشته و ندارند.

مهریه باید بعد از عقد پرداخت شود

خرمشاهی در پاسخ به این سوال که راه‌حل رفع این مشکل چه می‌تواند باشد می‌گوید: مردان باید به محض جاری شدن صیغه عقد مهریه زن را پرداخت کنند، اگر کسی با این تفکر پای سفره عقد بنشیند آن وقت دیگر زیر بار مهریه‌های سنگین نمی‌رود، او باید به توان مالی‌اش نگاه کند و بر اساس آن مهریه را تعیین کند، صرف اینکه بتواند در آن لحظه رضایت عروس و خانواده او را بگیرد گره‌گشا نخواهد بود.

در صورت عدم پرداخت مهریه زن می‌تواند تمکین نکند

او در بخش دیگری از سخنانش به قانون دیگری درباره مهریه اشاره می‌کند و می‌گوید: هیچ کدام از آقایانی که تن به مهریه‌های چند صد میلیونی می‌دهند این قانون را نمی‌دانند که زن می‌تواند به محض جاری شدن صیغه عقد مهریه خود را طلب کند و اگر به او پرداخت نشود می‌تواند تمکین نکند. به همین خاطر است که بهترین کار خواندن قوانین ازدواج و مهریه قبل از نشستن بر سر سفره عقد است. این مهم باید هم از سوی مرد و هم از سوی زن جدی گرفته شود. عبدالصمد خرمشاهی می‌افزاید: از سال ۹۱ به بعد بر اساس بخشنامه‌هایی که صادر شد، درصد افرادی که به خاطر مهریه به زندان رفتند، به میزان قابل توجهی پایین آمد، اما در برخی از موارد شواهد نشان می‌دهد که مرد توانایی پرداخت مهریه را دارد ولی از پرداخت آن سر باز می‌زند و به این ترتیب حکم زندان برای او بریده می‌شود، البته همیشه سعی بر این بوده که با تقسیط کردن مهریه حکم زندان به افراد بدهکار مهریه داده نشود.

ادامه از صفحه اول

زیرساخت‌های فرهنگی را برای فرزندآوری درست کنید

شاید این طرح بتواند تعداد انگشت‌شماری را تشویق کند، اما در بسیاری از موارد مورد توجه قرار نمی‌گیرد. در حال حاضر که شرایط اقتصادی و معیشتی در جامعه مناسب نیست و بسیاری از افراد تحصیلکرده شغل مناسبی ندارند و با مشکلاتی اینچنینی دست و پنجه نرم می‌کنند، قطعا آینده روشنی در مقابل خود نمی‌بینند که بتوانند، آن را برای فرزندی که می‌خواهند به دنیا بیاورند هم متصور شوند.

در تمام این سال‌ها دولت‌ها سعی کردند با دادن وعده‌های مادی جامعه را به فرزندآوری تشویق کنند در حالی که اگر این پول‌ها صرف درست کردن زیرساخت‌های جامعه می‌شد چه بسا الان در چنین شرایطی نبودیم. بسیاری از کشورها حتی با اینکه زیر ساخت‌های مناسب دارند، مانند بهداشت و درمان رایگان، آموزش و پرورش رایگان و حتی پرداخت هزینه برای فرزندانی که به دنیا می‌آیند، باز هم در این امر چندان موفق نبوده‌اند. به هر حال این واقعیت که جمعیت ایران در حال پیر شدن است، واقعیت تلخی است که باید آن را بپذیریم و برای تغییر دادن این شرایط هر آنچه را در توان داریم باید به کار ببندیم، چرا که ادامه این روند می‌تواند کل جامعه را تحت تاثیر قرار دهد، اما تا زمانی که نتوانیم اندک شرایط رفاهی را برای افراد در جامعه فراهم کنیم نمی‌توانیم با طرح‌های تشویقی فرزندآوری موفق باشیم.

در همین مساله کرونا چند درصد از دانش‌آموزان ما به دلیل دسترسی نداشتن به فضای مجازی از درس و تحصیل بازمانده‌اند. در این مدت در حوزه بهداشت و درمان با چه مشکلاتی دست و پنجه نرم کرده‌ایم. مساله این است که دولت اگر می‌خواهد خانواده‌ها را به آوردن فرزند بیش از ۳ یا ۴ تا تشویق کند، ابتدا باید روی خانواده‌هایی کار کند که اصلا تمایلی به فرزندآوری ندارند، آن هم به این دلیل که به آینده امیدوار نیستند، ما باید اول از همه ذهنیت زنان را نسبت به باروری و فرزندآوری تغییر دهیم، آنها ابتدا باید از نظر ذهنی تشویق شوند و آمادگی پیدا کنند و بعد به تشویق‌های دیگر روی بیاوریم. یک زن تا زمانی که آینده زندگی‌اش برای او روشن و واضح نباشد، میل و رقبتی به مادر شدن از خود نشان نمی‌دهد. این مساله ربطی به شاغل بودن یا نبودن افراد ندارد، جامعه ما به دلیل مشکلات عدیده‌ای که با آن مواجه است نمی‌تواند با دلخوش بودن به پرداخت وام مسکن یا ماهیانه یک مبلغ ناچیز مشتاق جوان‌سازی جمعیت شود.

جامعه

محدودیت‌های کرونایی ادامه یابد

دبیر کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی ستاد ملی مقابله با کرونا با بیان اینکه محدودیت‌ها تأثیر بسیار زیادی در کاهش ابتلا و انتقال ویروس شده، خواستار تداوم این محدودیت‌ها شد. حسین قاسمی افزود: با توجه به بررسی‌هایی که توسط نهادهای دانشگاه علوم پزشکی سراسر کشور انجام شده محدودیت‌ها تأثیر بسیار زیادی در کاهش ابتلا و انتقال ویروس داشته زیرا ۵۲ درصد دلایل ابتلا مربوط به دور همی‌های خانوادگی بوده است. این طرح جامع محدودیت‌ها نتیجه ۹ ماه تجربه ستاد مدیریت بیماری و کمیته امنیتی است و جامعیت آن به این دلیل است که پنج حوزه اصلی که نیازمند مداخله و اعمال محدودیت هستند نیز شناسایی شده و مبنای کار قرار گرفتند و موقعیت جغرافیایی شهرها متناسب با بستری روزانه بیماران در آنها در نظر گرفته شد و سه وضعیت زرد، نارنجی و قرمز برای شهرها تعریف شد که در هر سه وضعیت این پنج حوزه محدودیت‌ها و الزاماتشان مشخص است و با توجه به روندی که بیماری در شهرها به وجود می‌آورد این محدودیت‌ها نیز اعمال می‌شود. او اظهار داشت زمان اجرای این طرح اول آذر ماه بود و اکنون حدود یک ماه است که از اجرای آن گذشته و با همکاری خوب مردم و اصناف و اصحاب رسانه شاهد این بودیم که سرعت بیماری گرفته شد. گرچه این وضعیت شکننده است اما امیدوار کننده نیز هست. ۱۶۰ شهر قرمز داشتیم اما امروز همه نارنجی و زرد هستند و امیدواریم که نارنجی به زرد سپس به سفید تبدیل شود و ما بتوانیم وضعیت بیماری را کنترل کنیم. او در پاسخ به این سوال که به خاطر زمان محدودیت‌ها که از ساعت ۲۱ آغاز می‌شود، معمولاً حدود ساعت ۱۸ ترافیک بسیار سنگینی در سطح شهر تشکیل شده که تا حدود ساعت ۲۱ ادامه دارد، آیا برای آن فکری کرده‌اید، گفت: چون این طرح استمرار دارد با حضور نمایندگان دستگاه‌های ذی‌ربط مباحث مرتبط با طرح را بررسی می‌کنیم و هر جا اگر لازم باشد پیشنهاد یا اصلاحاتی که امکان عملیاتی شدن داشته باشد را هم به ستاد ملی می‌دهیم. البته همیشه در ماه‌های سرد زمستان ترافیک از سطح نرمال بیشتر می‌شود؛ اما یکی از مباحث این است که وقتی مردم در خودرو شخصی هستند روند بیماری، نسبت به تردد با خودروهای عمومی، بهتر کنترل می‌شود. دبیر کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی ستاد ملی مقابله با کرونا افزود: از ۲۹ آذر، شهر قرمز نداریم اما مستحضر هستید که به‌صورت هفتگی وضعیت شهرها را چک می‌کنیم.

۱۸۷ فوتی جدید کرونا در کشور

سخنگوی وزارت بهداشت از شناسایی ۶هزار و ۲۰۸ بیمار جدید مبتلا به کووید۱۹ در کشور طی ۲۴ ساعت گذشته خبر داد. دکتر سیماسادات لاری گفت: از دیروز تا امروز ۲ دی ۱۳۹۹ و بر اساس معیارهای قطعی تشخیصی، ۶هزار و ۲۰۸ بیمار جدید مبتلا به کووید۱۹ در کشور شناسایی شد که ۹۱۵ نفر از آنها بستری شدند. او افزود: مجموع بیماران کووید۱۹ در کشور به یک میلیون و ۱۷۰ هزار و ۷۴۳ نفر رسید. لاری گفت: متاسفانه در طول ۲۴ ساعت گذشته، ۱۸۷ بیمار کووید۱۹ جان خود را از دست دادند و مجموع جان باختگان این بیماری به ۵۴ هزار و ۳ نفر رسید. به گفته وی، خوشبختانه تاکنون ۹۰۳ هزار و ۹۹۸ نفر از بیماران، بهبود یافته یا از بیمارستانها ترخیص شده‌اند. لاری ادامه داد: ۵۴۶۷ نفر از بیماران مبتلا به کووید۱۹ در وضعیت شدید این بیماری تحت مراقبت قرار دارند. سخنگوی وزارت بهداشت افزود: تاکنون ۷ میلیون و ۱۴۹ هزار و ۳۵۷ آزمایش تشخیص کووید۱۹ در کشور انجام شده است. لاری گفت: در حال حاضر و بر اساس آخرین تحلیل‌ها، ۲۰۵ شهرستان در وضعیت نارنجی و ۲۴۳ شهرستان در وضعیت زرد قرار دارند.

رویداد

طرح‌های فرزندآوری چقدر می‌تواند گره‌گشا باشد

زیرساخت‌های جامعه باید در اولویت قرار بگیرند

تعادل | چندی قبل سید علی موسوی، نماینده مردم ملکان در مجلس شورای اسلامی از ارایه طرح دو فوریتی مجلس برای تشویق فرزندآوری در کشور خبر داده بود. به گفته او نمایندگان مجلس یازدهم از اولین روزهای شروع کار چند طرح از جمله سهام آیندگان به منظور تشویق زادوولد و تشویق مادران در فرزندآوری را مطرح کردند. ازدواج از دیگر شاخص‌های این طرح است. برای فرزند دوم به بعد تشویقی در نظر گرفته شده است. برای زنانی که فرزند به دنیا می‌آورند تشویقی دیده شده است. برای دهک‌های پایین جامعه تشویق‌های یارانه‌ای در فرزندآوری لحاظ شده است چون این دهک‌ها با مشکلات اقتصادی بیشتری روبه‌رو هستند. موسوی درباره کلیات طرح مجلس در تشویق فرزندآوری گفت: یک و نیم میلیون تومان سهام آیندگان برای فرزند سوم، دو میلیون برای فرزند چهارم و دو و نیم میلیون برای فرزند پنجم در بدو تولد در نظر گرفته شده است.

وام مسکن هدیه فرزند سوم

یوسفی یکی دیگر از نمایندگان مجلس از طرح تشویقی دیگر مجلس برای زاد و ولد خبر داد و اعلام کرد خانواده‌هایی که فرزند سوم خود را در سال ۱۳۹۹ یا ۱۴۰۰ به دنیا بیاورند می‌توانند ۷۰ میلیون تومان وام قرض‌الحسنه مسکن دریافت کنند، حتی اگر وام مسکن تسویه نشده داشته باشند.

تضمین اجرایی شدن و اثر بخشی طرح‌های تشویقی

اما مساله این است که چه تضمینی برای اجرایی شدن این طرح‌ها و البته اثر بخشی آن در فرزندآوری وجود دارد؟ آیا به صرف اینکه به خانواده‌ای وام اعطا کنیم می‌توانیم آنها را به آوردن فرزند سوم تشویق کنیم؟ آیا در شرایط اقتصادی کنونی پرداخت ۲ و میلیون تومان برای به دنیا آوردن فرزند چهارم می‌تواند مشوق خوبی باشد؟

علی براتی کارشناس جامعه‌شناسی در این باره به «تعادل» می‌گوید: این طرح‌های تشویقی زمانی می‌توانند خوب باشند که ما بتوانیم تمام امکانات برای فرزندآوری را در کشور فراهم کنیم، از جمله بهداشت و درمان، آموزش و پرورش رایگان، تضمین آینده شغلی و تحصیلی افراد و خیلی مسائل دیگر که متاسفانه در طرح‌هایی اینچنینی دیده نمی‌شوند. درواقع تا زمانی که زیر ساخت‌های جامعه درست نشوند این طرح‌ها نمی‌توانند جوابگوی نیازها باشند. در شرایط کنونی که مردم مشکلات زیادی برای تامین معیشت خود دارند این طرح‌ها نمی‌تواند کاری از پیش ببرد. فرزند آوری مساله‌ای نیست که ما بتوانیم با چنین طرح‌هایی یک شبه آن را اجرایی کنیم. در واقع ابتدا باید بتوانیم زنان و دختران کشور را در شرایطی قرار بدهیم که تشویق به فرزند آوری شوند، وام مسکن و دریافتی‌های اینچنینی نمی‌تواند انگیزه خوبی برای آنها باشد.

سینما

«قهرمان» سازی اصغر فرهادی در شیراز به پایان رسید

فیلمبرداری «قهرمان» آخرین اثر اصغر فرهادی کارگردان بین‌المللی ایرانی در شیراز به پایان رسید و فیلم هم‌اکنون در مرحله تدوین قرار دارد. از حضور اولیه گروه اصغر فرهادی در شیراز برای ساختن فیلم قهرمان قریب به یک سال می‌گذرد. فرهادی نخستین‌بار در بهمن‌ماه ۱۳۹۸ به‌صورت رسمی برای گزینش بازیگران بومی در این شهر حضور یافت و دل‌ها را به قطعیت ساخته‌شدن قهرمان گرم کرد؛ اما شیوع ویروس کرونا این حضور را تداوم نبخشید و گروه فیلمبرداری تا بهبود نسبی وضعیت از این شهر رفتند.

از مردادماه سال ۱۳۹۹ زمزمه‌هایی مبنی بر حضور کارگردان اسکاری در شهر شیراز شنیده شد و فیلمبرداری در بخش‌هایی از شهر شیراز و البته در سکوت خبری صورت پذیرفت. امیر جدیدی، محسن تنابنده، فرشته صدرعرفایی، سارینا فرهادی و جمعی دیگر از بازیگران که اغلب آنان چهره‌هایی جدید هستند در این فیلم ایفای نقش کرده‌اند و تدوین فیلم توسط هایده صفی‌یاری آغاز شده است. از دیگر بازیگرانی که در این فیلم حضور یافته‌اند باید به نادر شهسواری پیشکسوت تئاتر و سینمای شیراز اشاره کرد که در جشنواره فیلم فجر سال ۱۳۹۸ با فیلم «شنای پروانه» در سینماها دیده شد. گفته می‌شود فیلمنامه قهرمان به اندازه «جدایی نادر از سیمین» اثر اسکاری فرهادی تاثیر گذار خواهد بود.